

A
KOMÁROMI
JÓKAI MÓR GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette:

Udvardyné dr. Mühlenkamp Erika
igazgató

Komárom, 2024. augusztus 10.

Hatályos: 2024. szeptember 02-től

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
1. ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA	8
1. 1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, VALAMINT EZEK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	8
1. 2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	13
1.2.1 <i>A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	13
1.2.1.1 A személyiségfejlesztés irányvonala.....	13
1.2.1.2 Boldogságóra, Boldogságóra Erősségek Program.....	14
1.2.1.3 Erkölcsi nevelési program	15
1.2.2 <i>A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok</i>	16
1.2.2.1. A közösségfejlesztés lehetőségei.....	16
1.2.2.2 Az iskolai közösségfejlesztés keretei	17
1.2.2.3 A közösségi szolgálat.....	17
1.3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	19
1.3.1 <i>A teljes körű egészségfejlesztés</i>	19
1.3.2 <i>Az egészséges táplálkozás</i>	21
1.3.3 <i>A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése</i>	22
1.3.4 <i>Az iskolapszichológiai feladatok az iskolában</i>	22
1.3.5 <i>Az iskola egészségnevelési/-fejlesztési programja</i>	23
1.3.6 <i>Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv</i>	26
1.4. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	27
1.4.1 <i>A pedagógusok helyi intézményi feladatai</i>	27
1.4.2 <i>Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai</i>	30
1.5. A KAPCSOLATTARTÁS RENDJE.....	33
1.5.1 <i>A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái</i>	33
1.5.2 <i>A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje</i>	33
1.6. A JOGVISZONYLÉTESÍTÉS ÉS A FELVÉTELI ELJÁRÁS SZABÁLYAI.....	35
1.6.1 <i>A felvétel szabályai</i>	35
1.6.1.1 Hatévfolyamos gimnáziumi csoport.....	35
1.6.1.2 Négyévfolyamos gimnáziumi csoportok.....	35
1.7. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	36
1.7.1 <i>A tanulmányi követelmények teljesítése</i>	36
1.7.2 <i>Egyéni tanulói munkarend</i>	37
1.7.3 <i>Vendégtanulói jogviszony</i>	38
1.8. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI	38
1.9. AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE	38
1.9.1 <i>Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje</i>	39
1.9.2 <i>Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai</i>	41
1.10. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK.....	41
1.10.1 <i>A tanulmányok alatti vizsgák követelményei</i>	41
1.10.2 <i>A tanulmányok alatti vizsgák szabályai</i>	43
1.11. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG.....	47
1.11.1 <i>Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos tevékenység</i>	48
1.11.2 <i>Kiemelten tehetséges tanulókkal kapcsolatos tevékenység</i>	49
1.11.3 <i>A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának helyi rendje, lemorzsolódás megelőzésével kapcsolatos feladatok</i>	50

1.12. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	51
2. A KOMÁROMI JÓKAI MÓR GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE.....	52
2.1. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI.....	52
2.1.1 Az etika oktatása és a hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok.....	52
2.1.2 Természettudományos nevelés.....	55
2.1.3 A művészeti nevelés.....	55
2.1.4 Az idegennyelv-oktatás.....	56
2.1.5 Az emelt szintű képzési forma.....	57
2.1.6 A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő tanulók nevelésének-oktatásának elvei.....	57
2.2. KERETTANTERV, TANÓRÁK, ÓRASZÁMOK, TANANYAG, VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK, CSOPORTBONTÁS.....	58
2.2.1 A választott kerettantervek.....	58
2.2.2 A választott kerettantervek kiegészítése, adaptálása.....	58
2.2.3 A tanulók meghatározott csoportjainak speciális céljai (részcélok).....	59
2.2.3.1 A hatévfolyamos gimnáziumi csoport (7-12. osztály).....	60
2.2.3.2 Öt évfolyamos nyelvi előkészítő (NYEK) emelt szintű nyelvi gimnáziumi csoport (9/Ny, 9-12. osztály).....	59
2.2.3.3 Négyévfolyamos gimnáziumi tanulócsoporthoz.....	61
2.2.3.4 Honvédelem tantárgy (11. évfolyam) - pilot program.....	62
2.2.4 A különböző csoportok óratervei.....	63
2.2.5 A gimnázium heti óraszámjai és órakeretének számítása.....	69
2.2.6 A tanórai foglalkozások megszervezése és a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására.....	69
2.2.7 A választható tárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	70
2.2.8 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	71
2.2.9 Az emelt szintű oktatás követelményei, módja.....	72
2.2.10 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	72
2.3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	73
2.4. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK - TÉMANAPOK, TÉMAHETEK, PROJEKTOKTATÁS.....	73
2.5. AZ EMELT ÉS A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGÁRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS.....	74
2.5.1 A választható érettségi vizsgatárgyak, és az azokra való felkészítés.....	74
2.5.2 A középszintű érettségi vizsga témakörei.....	75
2.5.3 Előrehozott érettségi vizsga.....	93
2.6. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI.....	94
2.6.1 Az értékelés, mérés (beszámoltatás, számonkérés) fajtái.....	94
2.6.2 Az értékelés módjai, az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítése.....	95
2.6.2.1 Értékelési módok.....	95
2.6.2.2 Az értékeléssel és az osztályzatokkal szemben támasztható követelmények.....	96
2.6.2.3 Hit és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése.....	96
2.6.2.4 Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség.....	96
2.6.3 A tanuló magatartása és szorgalma minősítésének elvei.....	96
2.7. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ, A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK, SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ, MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK.....	98
2.8. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	98
2.8.1. Tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatása.....	98
2.8.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	99
2.9. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, PROGRAMOK, TEVÉKENYSÉGEK.....	100
2.9.1. Egészségnevelési elvek, programok, tevékenységek (ld. 1.3.5).....	100
2.9.2. Környezeti nevelési program.....	100

2.10. FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁSI PROGRAM.....	112
2.10.1 A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei.....	113
2.10.2 A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban.....	114
2.10.3 Módszertani elemek.....	118
2.11. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK.....	118
2.12. A CÉLOK TELJESÜLÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE, ELLENŐRZÉSE, A TELJESÍTÉS GARANCIÁI.....	119
2.13. AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	120
2.13.1 Tanórán kívüli foglalkozások.....	120
2.13.2 Ifjúsági Vöröskereszt.....	121
2.13.3 Egyéb - a kötelező tanulási időn túl igénybe vehető - iskolai szolgáltatások.....	121
2.13.4 Tanulmányi ösztöndíj.....	122
2.13.5 Tanulmányi kirándulások, táborok.....	122
2.13.6 Hazai projektek.....	123
2.13.7 Külföldi, nemzetközi kapcsolatok, projektek.....	124
2.14. AZ ISKOLA HAGYOMÁNYAI.....	125
3. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	127

Jelen pedagógiai programot az iskola igazgatója a nevelőtestület bevonásával készítette el, a szakmai munkaközösségek és a szülő szervezet véleményének előzetes kikérésével.

Bevezetés

(az iskola rövid bemutatása)

Komárom város kérésére a Vallási és Közoktatási Minisztérium 1942-ben Komáromban **négyosztályos leánygimnázium** és kereskedelmi leányközepiskola létesítést határozta el. A két iskola 1942. december 31-ei alapítással az **1942/1943-as tanévben** I. és II. osztályokkal **indult el**. A gimnázium a háborús évek után, 1945-ben különvált a kereskedelmi iskolától, és a **1945/1946-os tanévben nyolcosztályos koedukált gimnáziummá alakult**, mivel így tudta fogadni az észak-komáromi bencés gimnázium volt tanulóinak egy részét, akik már itt tettek érettségi vizsgát. **Jókai Mór nevét az 1950/51-es tanévben vette fel.**

1964-ben költözött az iskola a **jelenlegi épületbe**. **1963-74-ig** a gimnáziumi osztályok mellett **mezőgazdasági szakközépiskola** is működött, **1965-1990-ig orosz tagozatos, 1974-91-ig testnevelés tagozatos osztályaink is voltak. 1950-től működött levelező tagozat**, mely iránt - mivel időtartama négy tanév volt - nagymértékben lecsökkent az érdeklődés. Az 1997/98-as tanévben már emiatt nem indítottunk első osztályt, az utolsó csoport 1999. júniusban érettségizett.

Az 1978-as oktatási törvény fakultációs tárgyak bevezetését is lehetővé tette, biztosítva ezzel az eredményesebb továbbtanulás lehetőségét. Az idegen nyelvek iránt megnőtt az érdeklődés, ezért először **emelt óraszámú német és orosz** nyelvi osztályokat indítottunk **1987-től**, majd **angol** nyelvi csoportokat **1990-től**. Ugrásszerűen megnőtt a nyelvvizsgák száma, ami egyértelműen jelzi munkánk hatékonyságát.

Ugyancsak **1990-től** indítottuk a **számítástechnika osztályt**. 1997-ig a GÉV lehetővé tette a gyakorlati záróvizsgát e tárgyból, azután az **OKJ-s középfokú szoftverüzemeltető** vizsgára való felkészítést és a vizsgáztatást biztosítottuk. A **2003/2004-es tanévtől** pedig már a nemzetközi **ECDL vizsgára** készítjük fel az érdeklődő diákokat.

A gimnáziumban **1993-tól 2006-ig egyéb alap-, közép- és felsőfokú szakképzések** is folytak nemcsak iskolarendszeren kívül, hanem belül is, mely tevékenységet nevében is hordozta az intézmény ez idő alatt 1994-től 2007. július 31-ig mint gimnázium és szakképző iskola. A következő szakmában szereztek végzettséget nálunk hallgatók: ügyintéző-titkár, vámkezelő, külkereskedelmi ügyintéző, számviteli ügyintéző, számítógép-kezelő, számítástechnikai műszerész, számítástechnikai szoftverüzemeltető, idegenforgalmi szakmenedzser (AIFSZ), idegenvezető és hostess. Intézményünkben az **OKJ-s szakképzéseknek** a lehetősége is megszűnt a 2007/2008-as tanévtől a *22/2007.(I.25.) sz. közgyűlési határozattal*.

1995-ben indult az első ún. **közbiztonsági osztály**, 1998-tól módosított tematikával **rendőri pályára előkészítő rendvédelmi fakultációs csoportként** működtettük, **a 2003/2004-es tanévtől** akkreditált új tantervvel **belügyi rendészeti ismereteket** (mint közismereti tantárgy) tanulhattak az ez irányba orientálódó fiatalok. Intézményünkben a **2020/2021-es tanév végén** utoljára tett néhány diák érettségi vizsgát ebből a tárgyból, a képzést érdeklődés hiányában kimenő rendszerben **megszüntettük**.

A hatévolyamos gimnázium oktatást és nevelést 1993-ban kezdtük el, így az első ilyen jellegű osztályunk 1999-ben érettségizett kiemelkedő eredménnyel, ami azóta is ez jellemző ezekre a csoportokra. Az évközi tanulmányi átlagok is ennek megfelelőek ezen osztályainkban, a felsőfokú továbbtanulási felvételi arányuk 95-100%-os. A gimnáziumi tanulási környezetbe való korábbi csatlakozás lehetővé teszi az érettségiig elsajátítandó ismeretek hatékonyabb alapozását. A *Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés 145/2006.(VII.25.) számú közgyűlési határozata* értelmében intézményünkben a **2007/2008-as tanévtől** a 6 évfolyamos gimnáziumi oktatást **kimenő rendszerben megszüntette**. A szülői igényeket szem előtt tartva *Komárom Város Képviselő-testülete 2010. január 27-én hozott határozatában (15/2010.(I.27.) engedélyezte* a gimnázium számára a **2010/2011-es tanévtől** a 7. osztálytól a hatosztályos képzési forma **újraindítását** megfelelő számú jelentkező esetén.

Az iskola specialitásai közé tartozott a **pszichológia** tantárgy tanítása **1998-tól**, melynek helyi tantervét 2001-ben, középszintű érettségi vizsgatantárgyi követelményeit 2002-ben **akkreditáltattuk** az országban az egyetlen középiskolaként, így más középiskolából is osztályozó-, és érettségi vizsgáztattunk tanulókat vendégtanulóként e tárgyból. A pszichológia tantárgyra vonatkozó dokumentumainkat az elmúlt években négy gimnázium átvette. A *106/2012. (VI.1.) Korm. rendelet* módosította a *100/1997. (VI.13.) Korm. rendeletet*, melynek *60/B.§-a (4) bekezdése* szerint e tárgyból a 2014/2015. tanév május-júniusi vizsgaidőszakától központilag összeállított (írásbeli és szóbeli részből álló) követelményeknek megfelelően az ország összes érettségizető középiskolájában lehetett érettségi vizsgát tenni. A vizsga követelményei megegyeztek az általunk akkreditáltatott vizsgatárgy követelményeivel. A **2022/2023-as tanévben a 12. évfolyammal lezártuk** ennek a hosszú évekig sikeres tantárgynak a **tanítását**, mivel kerettanterv (NAT2020) nem készült pszichológiából, így nincs már lehetőség a helyi tantervbe való beépítésére.

Szintén jellegzetessége volt iskolánknak az ugyancsak társadalmi igényeket kielégítő **idegenforgalmi ismeretek** tanítása. **1998-ban** csatlakoztunk az Iskolafejlesztési Alapítvány **Utazás és Turizmus** közismereti tantárgyat tanító partnerintézményei (52 középiskola az országban) közé, és attól az évtől szívesen választották diákjaink fakultatív foglalkozásként és szabadon választott érettségi tárgyként is az „UT”-t. A 2013/2014. tanév május-júniusi vizsgaidőszaktól már csak hatodik vizsgatárgyként lehetett belőle érettségi vizsgát tenni, ami csökkentette a tanulók ezirányú tantárgyválasztási kedvét, és 2015-től érdeklődés hiányában már nem is tudtunk ilyen csoportot indítani a 11. évfolyamon. Kerettanterv sem készült a tanításához, így **2020-ban ezt a tantárgyat is kivettük a helyi tantervünkből**.

A **2002/2003-as tanévben** indítottuk el a székesfehérvári Kodolányi János Főiskola Turizmus tanszékének **akkreditált felsőfokú idegenforgalmi szakmenedzser** képzési programját, mely helyi továbbtanulási lehetőséget is kínált az idegenforgalom iránt érdeklődő érettségizett diákjaink számára. A megyei közgyűlés *75/2006.(V.25.) sz. határozata* rendelkezett arról, hogy a 2006/2007-es tanévtől az AIFSZ indítását iskolánkban nem engedélyezi, így **2006. júniusban megszűnt** a szakmailag a főiskola által is kiemelkedően jónak minősített képzésünk.

Idegennyelv-oktatásunk kiemelkedő mind a színvonalát, mind a választási lehetőségeket tekintve. Az angol és a német nyelv mellett második nyelvként jelenleg olaszt, orosz, szlovákot tanulhatnak diákjaink, akiket segítünk és ösztönzünk a nyelvvizsgára, a középszintű és emelt szintű, akár előrehozott érettségi vizsgára való felkészülésben. Évekig a francia nyelv is jelen

volt iskolánkban, de latinból is készítettünk fel tanulót OKTV-re, ahol első helyezést ért el. Szlovákot – a jövőre gondolva - a felvidéki magyar fiatalok tanulják.

Az általános, emelt szintű idegen nyelvi, informatika és a belügyi rendészeti képzés mellett 2004-től meghirdettük a nyelvi előkészítő csoportot (angol, ill. német), 2008-tól a természettudományi/környezetvédelmi, valamint a matematika, matematika-informatika, 2009-től a film és média csoportot. Az érdeklődés mértéke a különböző csoportok iránt az évek során változó volt.

Az első **természettudományi/természet- és környezetvédelmi** csoport 2012 őszén indulhatott elegendő létszámú, természettudományos tantárgyakban (biológia, fizika, kémia, földrajz) jeles/jó tanulmányi eredményt felmutató tanulóval. A csoport tagjainak felsőfokú továbbtanulási szándéka és annak megvalósulása az emelt szintű képzésünk irányultságának megfelelő volt. A természettudományos alapozással hiányt pótolunk a középfokú oktatás-nevelésben, ennek ellenére változó a természettudományos tantárgyak iránt az érdeklődés diákjaink körében. A csoport elnevezése 2020. szeptembertől **természettudományi csoport**, mivel kerettantervi lehetőség nincs a természet- és környezetvédelem mint külön tantárgy tanítására.

A **nyelvi előkészítő** (angol-német) csoport indítása a 2018/2019-es tanévben valósult meg, melyre az igényt egy közben hatályát veszített rendelkezés teremtette meg, mely szerint 2020-tól a felsőfokú intézményekbe való jelentkezés előfeltétele lett volna a legalább B2 komplex nyelvvizsga. A nyelvi előkészítő évfolyammal induló emelt szintű angol és német nyelvi képzésünk sikeresen indult, az utolsó években csökkent az érdeklődés iránta, ahogy más gimnáziumban is ez tapasztalható. **Mérlegelve a helyzetet, a 2025/2026-os tanévre a nyelvi előkészítő helyett ismét a korábbi években működtetett négyévfolyamos emelt óraszámú/emeltszintű idegen (angol) nyelvi csoportot tervezzük meghirdetni. A második idegen nyelv tanulására-tanítására is nagy hangsúlyt fektetünk.**

Az **általános négy évfolyamos** csoport mellett a jövőben is várjuk mind **a nyelvi**, mind **a természettudományi csoportba**, mind pedig **a hat évfolyamos gimnáziumi osztályba** a jó tanulmányi eredményű, jó képességű, tanulásra motivált 8., illetve - a hat évfolyamos gimnáziumi osztályba jelentkezés esetén – 6. osztályt végzett diákokat.

A **szabadon választott tanórai foglalkozások** (kötött célú órakeret) keretén belül biztosítjuk az **emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést**. A kötelező érettségi tárgyakon (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol/német nyelv) kívül - igényfelmérés alapján - legalább még két tantárgyból (pl. biológia, földrajz, fizika, kémia, digitális kultúra, testnevelés) indítunk emelt szintű csoportokat, ha az adott csoportba jelentkezők száma eléri a tizennégy főt. Az emelt szintű oktatás minimális órakerete élő idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom esetén legalább heti öt óra, a többi esetében legalább heti négy. A 11-12. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem tantárgyakat emelt szinten választók külön öt-hat órás csoportként működnek. A természettudományi tárgyakat az utolsó két évben már csak szabadon választott csoportokban lehet tanulni: a biológiát, fizikát heti négy, a kémiát és földrajzot heti három órában. A többi tantárgyból heti két órás foglalkozás egészíti ki a helyi tantervi alapóraszámú oktatást. A középfokú érettségire készítés egyrészt az alapórákon folyik, ezen kívül heti két órás felzárkóztató-felkészítőre is jelentkezhetnek az ezt igénylő diákjaink. Az alsóbb évfolyamokban szakköröket, nyelvvizsgára készítő órákat kínálunk tanulóinknak, az iskolai sportköri foglalkozásokat tanulói igényfelmérés alapján szervezzük.

Az iskola **beiskolázási körzete** elsősorban Komárom város (a tanulók több mint 50%-a komáromi) és a környező falvak, de az egész megye területéről, Szlovákiából és más megyékből is vannak tanulóink. A kollégisták száma alacsony, általában 7-8% körüli. A hat évfolyamos osztályba főként komáromi diákok jelentkeznek. Sokéves átlag alapján az iskola tanulóinak 2/3-a lány.

Az észak-komáromi **Selye János Egyetemmel** 2007 júniusában megkötött megállapodás és a felsőoktatási törvény értelmében hivatalosan is (előzőleg egy egyéves együttműködés után) az **egyetem gyakorlógimnáziumaként működünk** négy évig, fogadtuk a különböző szakos hallgatói csoportokat. Egy 2011-ben Szlovákiában hozott - számunkra kedvezőtlen - gazdálkodási jogszabály miatt tantestületünk tagjai nem vállalták a hallgatói csoportok mentorálását. Az utóbbi években az egyetem hallgatói egyéni kapcsolatfelvétellel egyre nagyobb számban töltik nálunk gyakorlati idejüket. Természetesen más – hazai – egyetemekről, **Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Károli Gáspár Református Egyetem** is jönnek minden tanévben hallgatók mind a rövid, mind a hosszú **tanítási gyakorlatukat** teljesíteni képzett mentoraink, konzulenseinkkel vezetése alatt.

Gimnáziumunk elsődleges céljának tekintjük azt a magas színvonalú, minőségi nevelési-oktatási tevékenységet, amelynek során a tanulók az általános tantervi anyagon túl - igényeik szerint – a tudományokban továbbképezhetik magukat, megfelelően felkészülhetnek a kétszintű érettségi vizsgára. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink olyan tudással kerüljenek be a felsőoktatásba, mellyel ott is megállják a helyüket. **Akkor eredményes a munkánk, ha az intézményünkben szerzett tudás hasznos és használható.** A modern idegen nyelvek, különösen az angol és a német, valamint a digitális kultúra emelt szinten való műveléséig kell a diákokat eljuttatnunk. Elsődlegesen a magyar nyelv és irodalom, történelem tanítása során - de saját példamutatásunkkal is - törekszünk diákjaink nemzettudatának erősítésére, bennük a magyarság sorskérdései iránti felelősség kialakítására. A környezettudatos szemlélet kialakítása, erősítése kiemelten a természettudományos tantárgyak oktatásának feladata, de minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozáson zajló pedagógiai munka része.

1. ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

1. 1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, valamint ezek megvalósításának eszközei, eljárásai

"Az iskola dolga,
hogy megtanítsa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti vágyat,
hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömeire és az
alkotás izgalmára,
hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk, és
hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."

(Szent-Györgyi Albert)

Már a bevezető részben utaltunk gimnáziumunk fő céljára, programunk meghatározó vonására, ami nem más - még egyszer hangsúlyozzuk -, mint az **általános műveltséget kiterjesztő és elmélyítő, a magasabb műveltség megszerzését megalapozó nevelő-oktató tevékenység, az értelmiségi életforma és hivatás gyakorlására való előkészítés. Alapfeladatunk az érettségi vizsgára, a felsőfokú tanulmányok megkezdésére, illetve a munkába állásra való felkészítés.**

Köznevelési intézményként a Nemzeti alaptantervben megjelölt feladatunk alapvetően a **nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.** Feladatunk továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Mint köznevelési intézménynek célunk továbbá, hogy a **családdal együttműködve** cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. **Ezáltal járulunk hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék**

- **a haza felelős polgárává váljék;**
- **kifejlődjék benne a hazafiság érzélemvilága;**
- **reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;**
- **megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;**
- **törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;**
- **legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;**
- **váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;**
- **ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;**
- **tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.**

A **Nemzeti Alaptantervben** rögzített fejlesztési területeket, nevelési célokat és kulcskompetenciákat, illetve azok fejlesztését nevelő-oktató munkánk alapjának tekintjük,

így azok megjelennek a tantárgyi tantervekben és természetesen a mindennapi tanítási, nevelési folyamatokban, a gyakorlatban is.

A **kulcskompetenciák** – melyek mindegyike egyformán fontos - azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. A Nemzeti alaptanterv az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve határozza meg a tanulási területeken átívelő **általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.**

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák”

Sok kompetencia részben fedi egymást, ugyanúgy, ahogy sok az összefonódás a kulcskompetenciák és a **fejlesztési területek, nevelési célok** között, melyek a **következők:**

- erkölcsi nevelés,
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés,
- állampolgárságra, demokráciára nevelés,
- az önismeret és a társas kultúra fejlesztése,
- a családi életre nevelés,
- a testi és lelki egészségre nevelés,
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség,
- fenntarthatóság, környezettudatosság,
- pályaorientáció,
- gazdasági és pénzügyi nevelés,
- médiatudatosságra nevelés,
- a tanulás tanítása.

A **nevelési célok** beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba, részterületként, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint. Tematizálják az osztályfőnöki órák (közösségi nevelés) témaköreit, valamint témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Számos olyan fejlesztési feladat van, amelyik mindegyik kompetencia részét képezi: például a mérlegelő gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A **kommunikációs és a tanulási képességeket** egyrészt a tanórákon fejlesztjük tovább, másrészt az ún. **tanulásmódszertani foglalkozások** keretében („tanulás tanítása”). Folyamatosan nevelünk az egész iskolai élet folyamán – és nemcsak magyar órán - az **anyanyelv igényes használatára, a természeti és épített környezet védelmére** (minden tantárgy, de különösen a biológia, földrajz tanítása, nemzetközi projektjeink kidolgozása során), az **egészséges életmód** értékeinek elfogadására (főként biológia, testnevelés, osztályfőnöki órákon, ismeretterjesztő előadások, „egészségnap”, sportnap szervezésével, nemzetközi projektjeink keretében), valamint a fenntartható fejlődés és fogyasztás egyensúlyát célzó szemléletre. Kialakítjuk tanulóinkban az ún. **élethosszig tartó tanulás** igényét és az erre való készséget, képességet. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal és problémakezelési módokkal felkészítjük tanulóinkat arra, hogy a tudás – a stabil értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is.

Együttműködésre, kooperációra nevelünk, fejlesztjük a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyeket: az **önismeretet, az önbizalmat, az alkalmazkodóképességet, a kudarctűrést**. Mindezzel előmozdítjuk a tanulóknál a konstruktív attitűd kialakulását. Összefoglalva: biztosítjuk a tanulók **intellektuális, érzelmi és testi érésének egyensúlyát**.

A tantárgyi képzésben előnyben részesítjük a **képességfejlesztést**, ezért törekszünk az elméleti ismeretek és a pragmatikus, alkalmazott tudás meggyőző összekapcsolására.

Egyik alapvető célunk, hogy a tanulókat **összefüggésekben és rendszerben való gondolkodásra** neveljük. Képesé tesszük őket információk szerzésére, szűrésére és feldolgozására, az **információs korban való eligazodásra**. Követelményeinkkel és tevékenységünkkel ösztönözzük a tanulókat **tudásra épülő, önálló vélemény kialakítására, alternatívák felismerésére és mérlegelésére, majd az ezeken alapuló felelős döntésekre**.

Biztosítjuk, hogy diákjaink érdeklődésüknek, képességeiknek, eredményeiknek, pályaválasztási szándékuknak megfelelően tanulhassanak. A nevelő-oktató tevékenységünk során elsődlegesen szem előtt tartjuk a tanuló **életkori sajátosságait**, az életkorhoz és az egyéni érettséghez igazodva optimalizáljuk terhelésüket. Törekszünk a személyre szóló fejlesztésre, támaszkodunk a tanuló érzelmi intelligenciájára, képzeletére, számítunk kreativitásukra, illetve tudatosan is előmozdítjuk mindezek fejlesztését.

Tanulóinkban azokat a képességeket, készségeket fejlesztjük, amelyek szükségesek a **környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz**. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során **fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját**. Gyakorlati módon igazoljuk a **megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség** értékét.

Tudatosítjuk diákjainkban a **közösség demokratikus működésének** értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázzuk az egyéni és a közérdek, a többség és kisebbség fogalmát és ezek fontosságát a közösséghez, ill. egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozzuk a felkészülést a jogok és köteleességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjesztjük a természeti és az épített **környezet iránti felelősségre**, a mindennapi magatartásra is.

Kialakítjuk neveltjeinkben a **közösséghez tartozás, a hazaszeretet** érzését, és azt a felismerést, hogy **szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége**. Fejlesztjük tanulóinkban a **nemzeti azonosságtudatot**, a nemzeti lét, a magyarság sorskérdései iránti felelősséget (ld. határon túli emlékhelyek felkeresése), elmélyítjük a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet (nemcsak tanórákon, de nemzeti ünnepeink megünneplésével is).

Magyarságtudatuk megőrzése mellett, ettől elválaszthatatlan módon hangsúlyt fektetünk a hazánkban és szomszédságunkban élő **más népek, népcsoportok** értékeinek, történelmének, hagyományainak **megbecsülésére, Európa** - mint a magyarság tágabb hazája - történelmének, **sokszínű kultúrájának megismerésére** (nemzetközi kapcsolataink révén is). Figyelmet fordítunk az **emberiség közös problémáinak** bemutatására.

Kiemelt fejlesztési területeknek tekintjük

- **a test és lélek harmonikus fejlesztését (ld. Teljes körű iskolai egészségfejlesztés):** a helyes táplálkozásra ösztönzéssel, a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával, a stresszkezelés módszereinek alkalmazásával, az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatásával; az érzelmi intelligencia mélyítésével, gazdagításával; az önismeret alakításával, a reális önértékelés és a konfliktuskezelés képességének fejlesztésével; az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban; a diákok motiválásával, segítségnyújtással a függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.
- **a szocializáció folyamatainak elősegítését:** az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével; a nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati elemzésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával.
- **a harmonikus családi minták közvetítését, a családi közösségek megbecsülését:** a családi életre való felkészítéssel; a felelős párkapcsolatok kialakításának elősegítésével; a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére vonatkozó ismeretek közvetítésével; a szexuális kultúra kérdéseivel való foglalkozással. A család kiemelkedő jelentőségű a fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a **családi életre nevelés** beemelését a köznevelés területére, az iskola helyi tantervébe, **intézményünkben a közösségi nevelés (osztályfőnöki tevékenység) helyi programjába.**
- **az alpműveltség továbbépítését:** az önálló tanulás és az önművelés alapozásával, gyakoroltatásával. Az iskolai tanulás folyamatában a gyakorlatközpontúságnak, az életvitelhez szükséges, alkalmazható tudás gyarapításának, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének kell érvényesülnie. A tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, konfliktusok kezelésében is alkalmazzák, döntéskéességüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik. A tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció – írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés, a digitális kultúra -, és megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés. A „tanulás tanulása”, az önálló tájékozódás, az informatika alkalmazása és az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztésével is hozzájárulunk az alpműveltség továbbépítéséhez.

- **a tanulási stratégiák megválasztásának segítését**, melyben kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása; a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

Korszerű pedagógiai módszereket alkalmazunk a tanítás-tanulás folyamatában:

Jelentős az *együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok* szerepe, de kihasználjuk a *differentiált egyéni munka* adta lehetőségeket. Növekszik a *tanulók aktív részvételét* igénylő ismeretszerzési módok aránya (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó adatgyűjtés, modellezés, szerepjáték stb.). Építünk a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre. Ezért heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínálunk. Az így szerzett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez és erősíti meg önbizalmukat. A tanulási folyamatban értik meg a tanulók a követelmények lényegét és ismerik meg önmaguk teljesítményének értékét.

Az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé tesszük *iskolán kívüli szakemberek bevonását*, valamint a *külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását* (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A különböző tantárgyat tanító pedagógusok együttműködnek egymással azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a **témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok** alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

A **projektoktatás** során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján.

Tanítás évenként több olyan tanórát szervezünk, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő – **multidiszciplináris - téma** kerül a középpontba (A Világ Legnagyobb Tanórája, Fenntarthatósági Témahét tanórái, a közösségi nevelés tanórái, ...).

Intézményünk pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe van a **digitális technológiával támogatott oktatási módszerek** sokféleségének.

Az ismereteket, a vallási, világnézeti információkat – a Nemzeti köznevelési törvény értelmében - **tárgyilagosan, sokoldalúan közvetítjük, tiszteletben tartva a tanuló, a szülő, a pedagógus vallási, világnézeti meggyőződését.** A pedagógusnak joga, hogy ennek megtartásával saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítené a tanulót.

A fakultatív hitoktatásban, illetve a hit- és erkölcsstan oktatásban való részvétel lehetőségét és feltételeit továbbra is biztosítjuk.

A hetedik és nyolcadik évfolyamon a kötelezően választandó etika vagy bevett egyház, illetve egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan tantárgy tanítását a hatályos jogszabálynak–megfelelően előkészítjük (ld. 2.1.1 pont alatt: Az etika oktatása és a hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok).

Célunk összegezve: az erkölcs írott, s íratlan szabályait egyaránt betartó, alkalmazkodni tudó, segítőkész, szociális érzékenységgel és társadalmi cselekvésre való készséggel rendelkező ifjú emberek kibocsátása a társadalomba, akik helyes értékrenddel, megfelelő énképpel, valamint az önnevelés szándékával is rendelkeznek.

1.2. A személyiségfejlesztéssel és közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

1.2.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.2.1.1 A személyiségfejlesztés irányvonala

Az **iskola saját ethosza**, mindennapjainak létmódja, az a légkör és környezet, amelyben az iskolai élet zajlik, **hatással van a tanulók személyiségfejlődésére.**

A személyiség – azaz a komplex ember – fejlődése az élet végéig tartó folyamat. A tudatos fejlesztésre azért van szükség, hogy az ideális énképet megközelíthessük, elérjük. Ennek természetesen előfeltétele önmagunk megismerése. Az iskolában nekünk, pedagógusoknak elsődleges feladatunk, hogy **megismerjük diákjainkat**, csak így tudjuk segíteni őket személyiségük fejlesztésében. Ezenkívül segítenünk kell őket a **helyes önismeret** kialakulásában; a tanulóknak meg kell ismerniük önmagukat.

Az önismeret eszköze a **szakadatlan kommunikáció**; egyrészt a verbális kommunikáció, amikor is igyekszünk a tanórákon kívül is bizalmi légkörben beszélgetni diákjainkkal, másrészt a non verbális kommunikáció, amely során jelzéseket kapva, s adva tudatosan veszünk részt a folyamatban, jó példát mutatva. A pedagógus és diák közötti **együtműködés során** is fejlődik az önismeret, egyben a személyiség, de a tágabb együtműködés közben is, mikor a tanuló megtanul alkalmazkodni, csapatban dolgozni. Ilyen helyzeteket teremtünk a tanórákon a csoportmunkával, a csapatvetélkedőkkel különféle akciónapokon, sportversenyekkel, az osztályközösségen belüli tevékenységgel, környezettisztítási munkákkal, de a diáknap programmal is. Gimnáziumunk nagyon sok lehetőséget, színes, sokoldalú iskolai életet kínál tanulóinak.

A személyiségfejlesztés – nevelés – során **hatunk a cselekvésre, az érzelmekre és a tudatra** (meggyőződés). Ez utóbbi elérése a cél, de a cselekvésre hatással kell kezdenünk, ami a megerősítést, elmarasztalást, jutalmat, büntetést jelenti. **Igyekeznünk kell a pozitív érzelmeket kialakítani tanulóinkban.**

A személyiség formálásában nélkülözhetetlen szerepet tölt be az **esztétikai nevelés**. Elősegítjük, hogy tanulóink minél tovább jussanak azon az úton, amely a szépség pusztá megtapasztalásától annak mélyreható élményéig vezet. A szépség – a művészeti nevelés és oktatás mellett – jelen van a gondolkodás művelésében és a mindennapi környezet alakítására irányuló iskolai tevékenységben (az iskola kertjének gondozása, óvása, tantermek tisztántartása, díszítése).

A személyiségfejlesztésben fontos a **felelős társadalmi magatartás kialakítása**, az állampolgári szerepre, a demokratikus életformára való felkészítés, azaz a jogok és kötelességek összetartozásának tudatosítása. Ezt segíti a diákönkormányzat működése.

A magatartás, az életvitel, a szociális képességek területén lényeges az önmagukért, társas környezetükért és a tágabb természeti-társadalmi környezetért érzett **erkölcsi felelősség fejlesztése**. A tanórai és tanórán kívüli tevékenységekben tapasztalja meg a tanuló az olyan normák fontosságát és érvényesíthetőségét, mint a **másik ember megbecsülése, a cselekvő hazaszeretet, a nyitottság más népek kultúrája, hagyományai iránt** (l. nemzetközi kapcsolatok). Ennek érdekében előnyben kell részesítenünk azokat a tanulási formákat, amelyekben meghatározó a kezdeményezőkézség, a másokkal történő hatékony együttműködés, valamint a saját munkáért, cselekedetért érzett felelősség.

1.2.1.2 Boldogságóra, Boldogságóra Erősségek Program

Igyekezünk kell a pozitív érzelmeket kialakítani tanulóinkban, hiszen az optimizmus (is) tanulható.

2017-ben csatlakoztunk a **Boldogságóra Programhoz**, melynek fővédnöke Prof. Dr. Bagdy Emőke klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, professor emeritus, a Boldogság Intézet tudományos szaktanácsadója pedig az ELTE Pozitív Pszichológia Laboratórium vezetője és a Magyar Pszichológiai Társaság elnöke, Prof. Dr. Oláh Attila. A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára. Az **Örökös Boldog Iskola** címet elnyertük a Jobb Veled a Világ Alapítványtól.

„A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.” (<http://boldogsagora.hu/tajekoztato/>) Mindezt szigorú empirikus kutatásokkal támasztják alá. Már több, mint 1000 iskola és 3000 pedagógus csatlakozott a programhoz, amely 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Számos vizsgálat bizonyítja, hogy a Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolában is jobban teljesítenek.

A Boldogságórák tematikáját a közösségi nevelés helyi tantervébe beépítettük. **Fontos, hogy az osztályfőnökök ennek a pozitív pszichológiai kutatásokon alapuló programnak az anyagát alkalmazzák nevelő munkájukban.**

2020/2021-ben részt vettünk (hat pedagógus) az **Erősségközpontú Oktatási Program** (a program elnevezése a 2024/2025-ös tanévtől: **Boldogságóra Erősségek Program**) pilotprogramjában, majd az azt követő tanévtől folytatjuk ezt a személyiségfejlesztési módszert. Az EKOP Magyarország első, tudományosan megalapozott karaktererősségfejlesztő programja óvodáknak és iskoláknak, amely szintén a pozitív pszichológia és pedagógia kutatásainak eredményeként jött létre.

„Martin Seligman és Christopher Peterson a VIA intézmény (Values in Action nonprofit szervezet) irányítása alatt, egy olyan kutatást vezetett, amelyben több mint 50 kutató vett részt a világ minden tájáról, hogy megalkossák azt az univerzális nyelvet, amely azt fejezi ki, mi a legjobb az emberekben. Az eredmény egy 24 karaktererősségből álló lista lett, amelyet 6 erény köré csoportosítottak. A program során ezeknek az erősségeknek a megismerésére és fejlesztésére koncentrálnak különböző játékok, gyakorlatok, foglalkozástervek egyéni és csoportos projektmunkák és feladatok segítségével.” (<https://ekop.hu/>)

A 24 erősség a következő, amelyek fejlesztéséhez egy nagyszerű, tartalmas, módszertanilag igényesen összeállított szakmai anyag áll rendelkezésünkre:

1. kíváncsiság, 2. kreativitás, 3. nyitott gondolkodásmód, 4. a tanulás szeretete, 5. perspektíva, 6. bátorság, 7. kitartás, 8. őszinteség, hitelesség, 9. vitalitás, lelkesedés, 10. szeretet adása és elfogadása, 11. kedvesség, empátia, gondoskodás, 12. társas intelligencia, 13. korrektség, 14. vezetői képesség, 15. csapatmunka, 16. megbocsátás, 17. szerénység, alázat, 18. körültekintés, óvatosság, 19. önkontroll, 20. a szépség és kiválóság értéke, 21. hála, 22. remény, optimizmus, 23. humor, játékoság, 24. spiritualitás, vallásosság, hit

Elsősorban az osztályfőnökök, de minden kolléga használja a diákjaival való foglalkozás során a **pozitív pszichológia és pedagógiai fenti módszereit**, hogy fejlesszük, erősítsük azokat a személyiségjegyeiket, amelyek szükségesek a társas kapcsolatok jó működéséhez (pl. szeretet adása, elfogadása, társas intelligencia, csapatmunka, megbocsátás, ...).

1.2.1.3 Erkölcsi nevelési program

Az erkölcsi nevelés először az 1998-as Nemzeti alaptantervbe Emberismeret néven került be és az elmúlt évtizedekben különböző elnevezésekkel – Embertan, Emberismeret, Emberismeret és etika, Ember- és erkölcsstan, Ember- és társadalomismeret, Etika – folyamatosan jelen volt a magyar közoktatásban, köznevelésben. A nyolc évfolyamos erkölcsstan tantárgy célrendszerét, tartalmi és módszertani elemeit a 2012-ben bevezetett Nemzeti alaptanterv (NAT), majd a nyomában kiadott kerettanterv rögzítette.

2013. szeptembertől lehetősége van a 7. és 8. évfolyamos tanulóinknak választani az etika és a hit- és erkölcsstan tantárgy tanulása között.

Az etika oktatását a 11. évfolyamon szintén évtizedekig rögzítette a Nemzeti alaptanterv, amelynek a módosításáról rendelkező *5/2020. (I.31.) Kormányrendeletben* a 2020. szeptembertől felmenő rendszerben bevezetett követelmények már nem tartalmazzák az etika tantárgyat azon az évfolyamon, csak 1.-8. évfolyamokon.

Intézményünk pedagógiai programjában **eddig is nagy hangsúlyt fektettünk az erkölcsi nevelésre**, és **a 11. évfolyamon az etika tantárgy eltörlése** még inkább alátámasztja szükségességét iskolánk erkölcsi nevelés programjának, amelyet *Blaskó József* történelem - emberismeret és etikaszakos kollégánk mesterprogramjaként készített, állított össze részleteiben.

Ennek a programnak az **elsődleges célja**, hogy

- felhívja a diákok figyelmét az erkölcsi témákra,
- érzékennyé tegye őket az erkölcsi dilemmák megoldási lehetőségeire,
- fejlessze a diákok erkölcsi ítélőképességét.

Fontos cél, hogy a kollégák új módszereket sajátíthassanak el, melyek eddig is jelen voltak, de a program alatt hangsúlyossá válnak.

A program **projekthetek keretében** valósul meg, ahol a diákok osztályokon belül, de kisebb csoportokban dolgoznak egy-egy problémán. Ráhangolásként életkori sajátosságoknak is megfelelő filmeket néznek meg, majd információkat gyűjtenek, végül a negyedik, záró napon minden osztály képviselői előadják diáisor (ppt) segítségével az iskola belső internetes hálózatán a kidolgozott témát.

2021 első félévében **értékpreferencia vizsgálatokat** végeztünk a diákok körében, hogy felderítsük az értékekhez való viszonyulásukat.

- A 2021/22-es tanévben két alkalommal bonyolítottunk etika-hetet: ősszel az **előítéletek, iskolai bántalmazás** témáját, tavasszal a **bioetika** néhány kérdését (GMO-k, eutanázia, abortusz) dolgozták fel.
- 2022/2023-ban csak egy hetet – **ökoetika témahét** – szerveztünk **környezetvédelmi kérdéseket** feldolgozva.
- 2023/2024-ben a **háború és béke erkölcsi kérdésein** gondolkodtak, ill. gyűjtöttek a témához információkat a diákok.

A program a tapasztalatok alapján menet közben is módosulhat.

Az Oktatási Hivatal Bázisiskolájaként (2023-2026) egyik megnevezett és megosztásra kerülő **jógyakorlatunk is az etikai hét.**

1.2.2 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

1.2.2.1 A közösségfejlesztés lehetőségei

Közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A tanórákon, de a tanórán kívüli tevékenységeink során is elősegítjük tanulóinkban a természeti és társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolat kialakulását.

Igyekszünk a tanulókat nyitottakká, megértőkké tenni a különböző szokások, kultúrák, vallások iránt. E célt szolgálják – többek közt – a nemzetközi projektjeink. A tanulók nemcsak új ismereteket szereznek ez utóbbi együttműködés révén, hanem közvetlenül is részt vesznek a

nemzetközi kapcsolataink ápolásában. Anyagot gyűjtenek, dolgoznak fel angol nyelven, leveleznek hagyományos és elektronikus úton, cserekapcsolatban ismerkednek egy másik ország fiataljaival, kultúrájával, szokásaival, miközben mi is megismertetjük a külföldi diákokkal a mi hazánkat, hagyományainkat, kultúránkat.

Fejlesztjük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

A tanulók osztályonként adott kertterületet gondoznak az iskola udvarán, saját osztálytermük épységéért, szépségéért is felelősek. Ezek is hozzájárulnak a közösségi érzés erősödéséhez.

A szűkebb közösség és a tágabb társadalom hasznos tagjaként szükséges az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és -kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei. Mindezen képességek fejlesztése történik a tanórákon, a közösségi nevelés tanóráin (osztályfőnöki órák), az osztály-összejöveteleken, a diákközgyűlésen.

1.2.2.2 Az iskolai közösségfejlesztés keretei

Mivel az iskolában a legkisebb szervezett közösség az osztály, az **osztályközösség fejlesztése** lényeges. A közösségi nevelés tanóráinak (osztályfőnöki órák) elsődleges célja az önismeret, személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés, de ezen kívül a tanulmányi kirándulások, közös munka, egy-egy hétvégi túra, színházlátogatás, üzemlátogatás, „klubdélután”, osztályfarsang, mikulásdélután, stb. mind-mind lehetőséget kínál a közösség fejlesztésére.

A **diákönkormányzati munka** nagy jelentőséggel bír a közösségfejlesztés, a kommunikációs kultúra, a véleménynyilvánítás gyakorlásának színtereként.

A diákok e tevékenységének biztosítása megalapozott, hiszen e fórum segíti a közösség demokratikus működésének értékét tudatosítani, az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát a gyakorlatban tisztázni, valamint ezek fontosságát a közösséghez, ill. az egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és köteleességek törvényes gyakorlására. Az iskola számára ez is egy pedagógiai eszköz az együttműködésre, kooperációra nevelésben, a konfliktusok kezeléséhez szükséges személyiségjegyek fejlesztésében. Megfelelő helyzetet teremt az állampolgári szerepre, a demokratikus életformára való felkészítés, azaz a jogok és köteleességek összetartozásának tudatosítása számára.

1.2.2.3 A közösségi szolgálat

A közösségi szolgálat is jó irányba fejleszti a személyiséget, segítőkészségre nevel, fokozza, erősíti az érzékenységet, az együttérzést, az empátiát, a segítőkészséget az elesettek, a rászorulóknak irányában.

2015. januártól az **érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat** elvégzésének igazolása.

Közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos

tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása. A közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezéseket részletesen a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 133.§-a tartalmazza.

A közösségi szolgálat koordinálása, iskolai szintű nyilvántartása intézményünkben a két igazgatóhelyettes feladata különös feladatmegosztás nélkül. A tanuló osztályfőnöke a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban, a tanulmányi rendszerben az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.

A közösségi szolgálat keretei között az egészségügyi, a szociális és jótékonyági, az oktatási, a kulturális és közösségi, a környezet- és természetvédelmi, a katasztrófavédelmi, az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős, egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység olyan intézményekben, amelyek akkreditáltatták magukat.

A tanulót fogadó intézménynek az egészségügyi és bűn- és baleset-megelőzési tevékenységi területen minden esetben, a szociális és jótékonyági esetekben szükség szerint mentort kell biztosítania.

A 9–11. évfolyamos tanulóink számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva kell megszerveznünk vagy időkeretet biztosítanunk a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.

A közösségi szolgálattal az adott tanuló esetében az osztályfőnök az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető.

A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát. A tanulmányi rendszerben az osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését. Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad. A közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzítjük.

Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatait és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységet, a mentor nevét és feladatkörét.

1.3. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

1.3.1 A teljes körű egészségfejlesztés

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményünkben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Ebben a folyamatban igyekszünk a tanuló és a szülő részvételét iskolánk életében úgy befolyásolni, hogy az a tanulóink egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. Mindennapos működésünkben kiemelt figyelmet fordítunk diákjaink egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, az egészségfejlesztő testmozgás és az iskolai sporttevékenység,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné

területére terjednek ki.

A prevenciós programok szervezésénél természetesen figyelembe vesszük a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.

Intézményünk teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatainak tervezete a pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési programban olvasható.

Az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál be kell szereznünk (igazgató)

- a) az intézményben dolgozó iskolapszichológus,
- b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá
- c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

véleményét.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés tevékenységeihez az EMMI Egészségügyért Felelős Államtitkársága és az EMMI Oktatásért Felelős Államtitkársága készítette a pedagógusok részére ajánlást „Az egészség a TIEd is!” címmel (2016. március).

Az ebben foglaltakat mi is szem előtt tartjuk és alkalmazzuk:

Az iskolai egészségfejlesztés (vagyis a tanulók egészséges életmódra nevelése, a betegségek megelőzése) **akkor hatékony, ha teljes körű. Ez az alábbiak teljesülését jelenti:**

1. Mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt (egészségtelen táplálkozás, mozgásszegénység, a lelki egészség hiányosságai, egészségműveltség hiányosságai – bővebben ld. a TIE koncepcióban) befolyásolja.
2. Az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van.
3. Az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne.
4. A teljes tantestület részt vesz benne (miközben az iskola összes nem-pedagógus dolgozója is segíti). A pedagógusok fő segítőtje az iskola-egészségügyi szolgálat.

5. Bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas intézményeket és civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét, pl. a fenntartót is.

A TIE az idevágó nemzetközi és hazai szakirodalom bizonyítékai szerint az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyságot:

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése, ill. a leszokási motiváció támogatása;
- bűnmegelőzés;
- a társas kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó-készség, a stressz-kezelés, a problémamegoldás javulása;
- az érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző népbetegségek (lelki betegségek, szív-érrendszeri-, mozgásszervi- és daganatos betegségek, cukorbetegség) elsődleges megelőzése;
- a közösségi kapcsolati háló, társadalmi tőke növelése.

A TIE négy alaptevékenysége:

A TIE az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres, az iskola mindennapi életébe beépülő megvalósítását jelenti - minden tanulóval, a teljes tantestület és alkalmazotti közösség, az iskola-egészségügyi szolgálat szakemberei, a szülők és az iskola környezetének bevonásával, szakmai ellenőrzés és segítség mellett:

- I. **Egészséges táplálkozás** megvalósítása (szemléletformálás, büfé kínálata);
- II. **Mindennapos testnevelés** minden tanulónak az egészségfejlesztési kritériumok teljesítésével, valamint az ezt kiegészítő egyéb testmozgási alkalmak (testnevelésórák, sportrendezvények – Aktív Iskola Program);
- III. **A gyermekek érett személyiséggé válásának, azaz lelki egészségének elősegítése** személyközpontú pedagógiai módszerekkel (pl. kooperatív tanulási módszerek, interaktív tanítás-tanulás, epochalis oktatás, projekt-szerű oktatás, Komplex Instrukciós Program módszerei), valamint a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (énekek, tánc, rajz, népi játékok és népi rítusjátékok, stb.), és a közösségi alapú egészségfejlesztés személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (Keresztény Értelmiségiek Szövetsége előadásai, Vöröskereszt által szervezett előadások, programok, közösségi rendezvények);
- IV. **Az egészségismeretek széles köre készség szintű elsajátításának elősegítése** (ezen belül baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás; személyi higiéné; a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése is).

Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

Az iskolában, továbbá az iskolán kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken (osztálykirándulás, klubdélután, stb.) **TILOS a szervezetre káros élvezeti cikkek** (alkohol,

kávét, energiát, dohányárut, – a snüssz is ide tartozik, kábítószer) **árusítása és fogyasztása, a dohányzást helyettesítő vagy imitáló elektronikus eszközök használata, ez utóbbiak töltése is, valamint a vízpipa használata.** Ez diákra, pedagógusra, ill. egyéb kísérőre egyaránt vonatkozik.

Tevékenyen együttműködünk a Komáromi Tám-Pont Család- és Gyermekegészségügyi Intézménnyel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében. Ha a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, vagy a tanulókörösség védelme érdekében indokolt, megkeressük a család- és gyermekegészségügyi intézményt vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

1.3.2 Az egészséges táplálkozás

Iskolánk épületében nincs lehetőség közétkeztetésre. Azok a tanulók, akik ezt igénylik, abban az étteremben vehetik igénybe ezt a szolgáltatást, amellyel Komárom Város Önkormányzata szerződést kötött.

Arra azonban lehetőségük van diákjainknak, hogy otthonról dobozban hozott ételt a **folyosón elhelyezett mikrohullámú sütők** egyikében megmelegítsenek.

Az **iskolai büfé és italautomata** működtetéséhez szükséges szerződés megkötése előtt az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi az iskola-egészségügyi szolgálat szakvéleményét. Az iskola-egészségügyi szolgálat abban a kérdésben foglal állást, hogy az áru kínálat megfelel-e az egészséges táplálkozásra vonatkozó ajánlásoknak, továbbá hogy tartalmaz-e olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja az nevelési-oktatási intézmény rendjét, vagy rontja a nevelő-oktató munka hatékonyságát. Az intézményben jelenleg működő büfé és italautomata áru kínálata – melyet az iskola-egészségügyi szolgálat és az igazgató rendszeresen ellenőriz - megfelel az OÉTI ajánlásainak.

A büfé nyitvatartási rendjének és az italautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához az igazgató beszerzi a fenntartó, az iskolai szülői szervezet és a diákönkormányzat egyetértését.

Az egészséges táplálkozás megvalósítása alapvetően nem a pedagógusok feladata, hanem a közétkeztetést biztosító szervezeté (esetünkben a városi önkormányzat), azonban a pedagógustól is elvárható a személyes példamutatáson és az egészséges táplálkozásra vonatkozó ismeretek átadásán keresztül az egészséges táplálkozásra nevelésben való közreműködés.

1.3.3 A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése

Az iskolában folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást,

felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Kiemelt figyelmet fordítunk a magatartási függőség és a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a nevelési-oktatási intézményben megjelenő bántalmazás és agresszió megelőzésére, továbbá a gyógyult szenvedélybeteg és bántalmazott tanulók beilleszkedésének elősegítésére, ennek során indokolt esetben együttműködünk az iskola-egészségügyi szolgálattal.

Abban az esetben, ha a pedagógus a tanuló bántalmazását tapasztalja, vagy deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.

Amennyiben az érintett tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az igazgató értesíti az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

A pedagógusok legfőbb eszköze a tanulók személyiségének megfelelő fejlesztésére és ezzel a lelki egészségük segítésére az a bánásmód, ahogyan nap mint nap szólnak hozzájuk, néznek rájuk, és ahogyan a tudnivalókat tanítják. A pedagógus egész lénye és minden megnyilvánulása folyamatosan hat a tanulók lelki egészségére, személyiségfejlődésére, és mivel a pedagógus munkaeszköze a saját személyisége, így az ő lelki egészségét is fejleszteni szükséges, ha eredményes nevelő-oktató munkát szeretnénk.

1.3.4 Az iskolapszichológiai feladatok az iskolában

Iskolapszichológus heti hat órában való alkalmazására fenntartói engedéllyel rendelkezik intézményünk.

Feladatkörének elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése. Közvetlen segítséget nyújt kollégáinknak a nevelő-oktató munkához. A tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a tanulók beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit, továbbá

a) megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,

b) megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat az egyén, a tanulócsoport, és az intézményi szervezet szintjén,

c) megszervezi az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat,

- d) megszervezi a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbírnyít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez, valamint
- e) a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

A szűrővizsgálatok kiemelt célcsoportja iskolánkban a kilencedik évfolyamos tanulók.

Az iskolapszichológus a (3) bekezdés b), c), e) pontjában foglalt feladatok megszervezése során szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a tanuló, a pedagógus, továbbá a szülő megkeresésével, valamint az érintett tanuló személyiségének fejlesztésével összhangban a szülő számára is.

Szükség esetén az iskolában pályaválasztási és pályorientációs tanácsadást szervez, amelynek során

- a) együttműködik a pedagógusokkal és a kijelölt pedagógiai szakszolgálat pályaválasztási szakemberével,
- b) a helyi lehetőségek függvényében pályorientációs foglalkozásokat tart intézményünkben a hetedik évfolyamtól kezdődően az önismereti, képességstruktúra-feltárási, pályaismereti témakörben.

1.3.5 Egészségnevelési/-fejlesztési program

(Készítette: Hajduné Farkas Erika, aktualizálta: Udvardyné dr. Mühlkamp Erika)

Az egészség a legfontosabb értékünk, mely nem csupán a betegség, rokkantság hiányát jelenti, hanem a teljes fizikai, mentális és szociális jóllétet. Az egészség a nemzetgazdaság fejlődésének szükséges feltétele, ezért nem kizárólag az emberek egyéni tulajdonságának tekintendő, hanem nemzeti kincsnek, tehát erőforrásnak.

Az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere, mivel a gyermekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában. Így módunk és lehetőségünk van arra, hogy formáljuk őket. Az iskolának a gyermekekre gyakorolt hatása többirányú, komplex.

Az egészségi állapotot négy alapvető tényező határozza meg: genetikai tényezők, környezeti tényezők, életmód, az egészségügyi ellátórendszer működése. Ezen tényezők közül érdemi hatást – az iskola fizikai-tárgyi és pszichoszociális környezetének alakításával – az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra tudunk gyakorolni.

Gyakorlati lehetőségek:

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és a tanulók egészségről szerzett ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktató-nevelői tevékenységben a személyiségközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Iskolánk egészségfejlesztő csoportjának tagjai:

- az igazgató
- az iskolaorvos, a védőnő
- az osztályfőnöki munkaközösség vezetője
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus
- az iskolapszichológus
- biológiaszakos pedagógusok
- testnevelők
- a szülői közösség vezetője

Fontos, hogy az iskola egészségnevelési programja váljon ismertté a szülők és az iskolában dolgozó pedagógusok számára, a diákok aktívan vegyenek részt a program megvalósításában, valamint építsünk az iskolában dolgozó többi felnőtt aktív közreműködésére is. Tovább kell erősíteni az iskola külső kapcsolatait.

Cél:

- A tanulók tanulják meg becsülni önmagukat, fogadják el azt, hogy a legnagyobb kincsünk az egészségünk.
- Tanulják meg és tegyék magukévá az egészséges életmód alapelveit.
- Ismerjék meg a káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteket, s azok következményeit. Legyenek képesek a jó döntések meghozatalára.
- Meg kell tanulniuk, hogy felelősséget vállaljanak tetteikért és elfogadják azok következményeit.
- Fontos, hogy érezzék, hogy van olyan dolog az életükben, amit jól tudnak csinálni, probléma, melyet biztosan megoldanak.
- Fontos, hogy érezzék, hogy szeretik, elfogadják, meghallgatják és segítik őket.

Feladataink:

- ✓ felvilágosító munka,
- ✓ megelőzés, egészségünk megóvása, védelme,
- ✓ pozitív példamutatás.

Iskolánk védőnőjével együttműködve két évente kérdőíves felmérést végzünk tanulóink életvitelére vonatkozóan. A felmérés kiértékelése után a leginkább kiemelendő eredményeket, és a levont következtetések alapján kitűzött célokat beillesztjük a nevelési feladataink közé, az osztályfőnöki munka tantervébe is beépítve.

Programunk:

- ✓ A biológia és a közösségi nevelési órák mellett **minden egyes tantárgyban bevezetésre kerültek az egészséges életmódra nevelés témakörei**, évfolyamonként bővítve a témát, az életkori sajátosságok figyelembevételével:
  - *az egészséges ember, a beteg ember*
  - *testkultúrák, testedzés*
  - *napirend – pihenés – alvás*
  - *táplálkozás*
  - *a szabadidő helyes eltöltése*

- *a család*
- *szerelem, szexualitás*
- *lelki egészség*
- *a gyógyszerek hatása*
- *fertőző betegségek*
- *dohányzás*
- *kábítószer*
- *nemi betegségek*
- *AIDS*
- *az ember és természet kapcsolata*
- *környezetvédelem*
- *személy és erkölcs*
- *életcélok és szükséglete*
- *vitaminok szerepe*

- ✓ **személyiségfejlesztés** a közösségi nevelés órákon különböző szituációs játékok segítségével;
- ✓ a **családi életre nevelés** és a **boldogságóra program beépítése** a közösségi nevelés helyi tantervébe;
- ✓ az **egészségnap** további szervezése;
- ✓ részvétel az Európai Mézes Reggeli programban 2018-tól (megismerkedés a mézfajtákkal, a méhek biológiájával)
- ✓ „A Jókai legerősebb diákja” sportvetélkedő;
- ✓ **elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátíttatása** (10. évfolyam, a védőnő vezetésével)
- ✓ **elsősegély-nyújtási verseny** szervezése;
- ✓ **iskolai Vöröskereszt** alapszervezet működtetése;
- ✓ **balesetvédelmi, tűzvédelmi oktatás** minden év elején;
- ✓ részvétel az **Aktív Iskola Programban**;
- ✓ mindennapi testnevelés és tanórán kívüli sportlehetőségek: **atlétika, úszás, tenisz, asztalitenisz, testépítés, stb.**;
- ✓ **kortárssegítő programban** való részvétel;
- ✓ **diáknapi**;
- ✓ az **iskolaorvos** és a **védőnő** aktívan részt vesz az iskola egészségnevelő munkájában, **előadásokat tartanak** az egészséggel kapcsolatos alapismeretek (személyi higiénia, egészséges életmód, elsősegélynyújtás) családtervezés, fogamzásgátlás, szülői szerep, csecsemőgondozás, szenvedélybetegségek megelőzése témákban;
- ✓ az iskola-egészségügyi szolgálat keretében a tanulók a 9. és 11. évfolyamban **szűrővizsgálaton** vesznek részt, mely kiterjed a következőre:
  - fejlettség vizsgálata /súly-, magasság-, mellkőrfogatmérés /
  - az elhízás és a kóros soványság megítélése a testmagasságra vonatkoztatott testtömeg alapján,
  - érzékszervek működésének vizsgálata /látásélesség, színlátás, hallás/
  - vérnyomásmérés,
  - mozgásszervi betegségek /statikai lábbetegségek, lúdtalp, tartási rendellenességek, hátgerinc / vizsgálata,
  - a pajzsmirigy tapintással történő vizsgálata,
  - a nemi fejlődés megítélése,

- az életmódbeli rizikótényezők feltárása /dohányzás, alkohol-, drogfogyasztás /
- fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton részvétel (a Vöröskereszt területi vezetőjével együttműködve).

A szűrővizsgálaton kiszűrt tanulók egy része további vizsgálatra szakorvoshoz kerül, és fokozott gondozásban részesül, másik része könnyített vagy gyógytestnevelésen vesz részt.

- ✓ **gyógytestnevelés** (7-12. osztály): E **pedagógiai szakszolgálat** célja, hogy elősegítse a gyógytestnevelésre utalt tanulók egészségszintjének emelését, alkalmassá téve őket az iskolai munkában és az életben adódó feladatok teljesítésére. A gyógytestnevelés órák **heti időkerete minimum 3x45 perc**. Jelenleg a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Komáromi Tagintézményének gyógytestnevelői tartják ezeket a foglalkozásokat, melyeken az ezekre az órákra utalt tanulók részvétele kötelező.

Erőforrások:

- tovább erősítjük a kapcsolatot a Komáromi Tám-Pont Család- és Gyermejkölési Intézménnyel, a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Komáromi Tagintézményével, az ÁNTSZ –szel,
- részt veszünk továbbképzéseken,
- segítjük egymás munkáját,
- építünk a tanulók ötleteire,
- pályázatokon veszünk részt,
- tovább erősítjük a szülőkkel a meglévő kapcsolatunkat, minél több programba próbáljuk bevonni őket,
- igyekszünk szponzorokat találni programjaink megvalósításához

1.3.6 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismereteket a 10. évfolyamon osztályonként 6-6 órában (3 óra elméleti és 3 óra gyakorlati foglalkozás) az iskolai védőnő és/vagy az iskolai Vöröskereszt működését segítő tanár (biológia szakos pedagógus) sajátítja el tanulóinkkal. Az iskolai Vöröskeresztes foglalkozások keretében is elvégezhető a tanfolyam, ami a gépjárművezetői engedély megszerzéséhez szükséges elsősegély-vizsgára is felkészíti a diákokat.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek terve:

Óra	Elméleti ismeretek	Gyakorlati kivitelezés
1.	az elsősegélynyújtás fontossága; a vészhelyzet akcióterve; alapvető anatómiai ismeretek; vízhólyagok; vágások, horzsolások, szálkák; erős vérzés;	a mentők hívószáma; elsősegélynyújtó készlet megismerése; teendők, a vízhólyag kezelése; megelőzés; szálka eltávolítása, kisebb sebek, horzsolások kezelése; a súlyos vérzés kezelése
2.	rovarcsípések és –szúrások; anafilaxiás sokk; húzódások, rándulások;	teendők, a darázs-, vagy méhcsípés kezelése; az anafilaxiás sokk kezelése; teendők, P. J. Ny. E. technika;

3.	törés és ficam; fejsérülések; szemsérülések;	törött kar kezelése, teendő törött láb vagy csípő esetén; teendők, a fejbőr sérülésének ellátása; szemsérülés kezelése, ha vegyszer kerül a szembe;
4.	égések, forrázások; sokk; rohamok;	teendők, az égés hűsítése, sebellátás; a sokkos sérült kezelése; segítségnyújtás rohamban szenvedőknek;
5.	lázroham; eszméletvesztés; újraélesztés – mesterséges lélegeztetés;	segítségnyújtás lázroham esetén; segítés eszméletlen személyeken, stabil oldalfekvés; biztonsági pozíció babáknak mesterséges lélegeztetés felnőtteknek, kisbabáknak és gyerekeknek 1 és 7 éves kor között;
6.	újraélesztés – szívmasszázs; fuldoklás; lenyelt, belélegzett mérgező anyagok;	szívmasszázs felnőtteknek, kisbabáknak, gyerekeknek 1 és 7 éves kor között; elsősegély fuldokló felnőttnek, babának, gyerekeknek 1 és 7 éves kor között; elsősegély lenyelt, belélegzett mérgező anyagok esetén;

1.4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1.4.1 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

- *változatos módszerekkel* a pedagógiai program értékrendje szerint *nevelje*, pozitívan irányítsa a fiatalokat, tartsa szem előtt, hogy személyiségével, modorával, hangnemével, megnyilvánulásaival, munkafegyelmével *példát ad a tanulóknak számára*,
- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a tanuló személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa (az intézményi, ill. egyéni *fogadóórákon*, esetleg telefonon) a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a tanuló tanulmányait érintő lehetőségekről, működjön együtt a szülőkkel,
- a tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a tantárgyfelosztás alapján határidőre készítsen *tanmenetet* tanóráira, foglalkozásaira céltudatosan és széleskörűen *készüljön fel*, és pontosan, *színvonalasan tartsa meg* azokat,
- állítson elő *szemléltető* és kísérleti *eszközöket*, és készítse elő ezeket a bemutató és tanuló kísérleti használathoz,
- az ismereteket a diákok *tapasztalataira építve*, az *érdeklődés* felkeltésével (motiválással), az életkoruknak megfelelő *kifejezőmóddal*, *képességek* folyamatos *fejlesztése mellett* adja át,
- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan objektíven és indoklással értékelje a tanulók munkáját,
- rendszeresen *ellenőrizze* az írásbeli házi feladatokat, a tanulók teljesítményeit, tartsa meg az írásbeli, és szóbeli számonkérés egyensúlyát,
- tervezett differenciálással, életből vett példákkal segítse az *egyéni képességek* és a tehetség kibontakozását,
- készítse fel és kísérje a diákokat a tanulmányi és kulturális versenyekre, vetélkedőkre, és a sport rendezvényekre,
- aktívan *vegyen részt* a pedagógiai program értékelésében, módosításában, segítse a tantestületi és szakmai *értekezletek* eredményességét, alkotóan tevékenykedjen a szakmai munkaközösség munkájában, kövesse a munkaközösség-vezető utasításait,
- felelősséggel lássa el az előírt *helyettesítéseket*, és a *tanulók felügyeletét* (tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, óráközi szünetek, tanítás előtti, utáni és rendezvényi ügyeletek),
- vezesse le és felügyelje az osztályozó, különbözeti, érettségi és egyéb *vizsgákat*, tanítás nélküli munkanapokon végezze el a vezető által számára kijelölt feladatot,
- a *felmérő és témazáró dolgozatok* időpontját a tanulókkal előre közölje és egyeztessen tanártársaival, hogy elkerüljék az osztályközösség túlterhelését (naponta maximum 2 írásbeli dolgozat),

- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- nyílt napokon aktívan vállaljon részt a feladatokból, tartson *bemutató* órákat,
- dokumentálva *hospitáljon* tanítási órákon,
- kollégái közreműködésével tartsa rendben a rábízott *szertárat*, a tárgyakat és eszközöket,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse (elektronikus osztálynaplók, törzskönyvek, ellenőrző könyvek vezetése, a tanulók értékeléseinek beírása, stb.).
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon,
- az iskolai ünnepek, versenyek és az éves munkaterv szerinti rendezvények, szabadidős programok megvalósításában vállaljon aktív szerepet, legyen jelen az intézményi programokon, beosztás szerint ügyeljen,
- lásson el *környezeti neveléssel* összefüggő feladatokat,
- szakmailag segítse a gyakornoko(ka)t, ill. pedagógusjelölte(ke)t,
- *tartsa be a munkafegyelmet*, a jogszabályok és a szabályzatok előírásait, *hajtsa végre* az igazgató és az igazgatóhelyettesek *utasításait*, szakszerűen végezze el a pedagógiai feladatokat,
- tanórája előtt 15 perccel jelenjen meg a foglalkozás helyén, akadályoztatásakor az SZMSZ szerint eljárva, biztosítsa a szakszerű *helyettesítéshez a tanmenetet, valamint az elvégzendő feladatokat*.
- *határidőre* végezze el kifogástalan módon mindazokat a munkafeladatokat, amelyekkel az igazgató és helyettese megbízza,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

A pedagógus hétévenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vesz részt. Megszüntethető - munkaviszony esetében felmondással, köznevelési foglalkoztatotti jogviszony esetében az alkalmatlanság jogcímén történő felmentéssel - annak a pedagógusnak a munkaviszonya, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt, vagy tanulmányait nem fejezte be sikeresen. Mentésül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizgát tett, a vizsgák letétele utáni hét évben.

A pedagógus-munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes (40 óra) munkaidejéből 32 óra a kötött munkaidő, amelyet az igazgató által – a Nkt. és Púétv és Vhr. keretei között - meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni, a munkaidő fennmaradó részében a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogosult meghatározni (szabad felhasználású munkaidő). A 24 óra és a 32 közötti időben kell, hogy ellássa a 401/2023.Korm.rend. 28.§-a szerint, a kötött munkaidőnek a neveléssel-oktatással le nem kötött részében meghatározott feladatokat, a nevelés-oktatást előkészítő, nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést. Egy héten a 24 óra 110%-ig, azaz 26 óráig

lehet elrendelni eseti helyettesítést, ezért a 26 óra erejéig minden pedagógusnak az intézményben kell tartózkodnia, az afeletti időben az igazgató határozza meg, hogy a pedagógusnak melyek azok a feladatai, amelyeket az intézményben és melyek azok a feladatok, amelyeket az intézményen kívül kell elvégezzen. Az igazgató a kötött munkaidőben ellátandó feladatok elosztásánál biztosítja az arányos és egyenletes feladatelosztást a nevelőtestület tagjai között.

A *gyakornoknak* a neveléssel-oktatással lekötött munkaideje heti 20 óra lehet.

A *mesterpedagógusok* neveléssel-oktatással lekötött munkaideje hetente 20 óra, amelyen felül tanítási hetenként egy tanítási napra mentesülnek az intézményben történő munkavégzés alól. Ha a mesterpedagógus osztályfőnök, munkaközösség-vezető, DÓK segítő, esetleg felsőoktatási intézmény hallgatójának a mentora, azaz ezek akár mindegyikét is ellátja, akkor sem lehet kevesebb a megtartandó tanítási óráinak a száma 19-nél.

A *könyvtárostánár* a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő keretében biztosítja a könyvtár nyitva tartását, a könyvtári órákat. Munkaköri feladatként a kötött munkaidő többi része - a könyvtár zárva tartása mellett - a munkahelyen végzett könyvtári munkára (az állomány gyarapítása, gondozása, könyvtári kutatómunka), iskolai kapcsolattartásra, a pedagógus-munkakörrel összefüggő más tevékenység ellátására szolgál.

Felelősségi kör:

A *pedagógus személyesen felelős* a felügyeletére bízott fiatalok testi, érzelmi és morális épségéért, kijelölt tanulócsoportjában a *pedagógiai program* követelményeinek megvalósításáért, a gyermekek érdekelsőbbiségéért, az egyenlő bánásmódot. Felelőssége kiterjed *teljes munkakörére és tevékenységére*, felelősségre vonható:

- munkaköri feladatainak határidőre történő elmulasztásáért, vagy hiányos elvégzéséért,
- a vezetői utasítások igénytől eltérő végrehajtásáért,
- a jogszabályok, a munkahelyi fegyelem és bizalmi jelleg, a munkatársak és a gyermekek jogainak megsértéséért,
- a munkaeszközök, berendezési tárgyak előírástól eltérő használatáért, elrontásáért,
- a vagyonbiztonság és a higiénia veszélyeztetéséért.

1.4.2 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az *azonos évfolyamra* járó, többségében *azonos órarend* szerint *együtt tanuló* diákok egy osztályközösséget alkotnak, melynek élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll. Az *osztályfőnököt* az igazgató bizza meg, munkáját a NAT, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi, havonta *pótlékban* részesül.

Az osztályfőnök *erkölcsi és pedagógiai felelősséget* vállal a rábízott tanulók biztonságáért; kulturált viselkedéséért; személyiségük fejlesztéséért. Munkájáról félévenként írásban beszámol az igazgató szempontjai alapján.

A megbízás célja: Irányítja, szervezi a felelősségére bízott tanulóközösség iskolai életét, jelentős nevelő hatást fejt ki, érdemben foglalkozik a rábízott fiatalok egyéni gondjaival. Az egységes

értékrend megvalósítása érdekében a koordinálja pedagógusok a fejlesztő – nevelő hatását, ellenőrzi az osztályában folyó pedagógiai tevékenységet.

Részletes feladatkör

Nevelés, egyéni személyiségfejlesztés:

- 1.) *Alaposan és sokoldalúan megismeri* osztálya tanulóit (személyiségjegyek, családi–szociális körülmények, szülői elvárások, tanulói ambíciók). Feltérképezi az *osztályközösség szociometriai jellemzőit*; az osztályon belüli értékrendet.
- 2.) *Nevelő munkáját, a tanulók egyéni, differenciált személyiségfejlesztését a pedagógiai program alapján, nevelési tervben és a közösségi nevelési tanmenetben tervezi.*
- 3.) *A közösségi nevelési (osztályfőnöki) órákra* alaposan felkészül, a tanulók *érdeklődését, aktivitását* figyelembe véve *rugalmasan* kezeli a tanóra kitűzött feladatait.
- 4.) *Alkalmat teremt az osztályközösségben a demokratikus közéleti szereplés gyakorlására, törekszik a munkamegosztásra. Segíti a diákönkormányzati törekvéseket, képviselket.*
- 5.) *Kialakítja a reális önértékelés igényét, az életkornak megfelelő szituációkkal önállóságra és öntevékenységre nevel. Felelősök (hetesek, ügyeletesek) megbízásával és számonkérésével biztosítja az osztályterem a berendezési tárgyak megőrzését, a rendet, tisztaságot.*
- 6.) *Gondoskodik a szociális segítségnyújtásról. együttműködik az iskolapszichológussal. Segíti a személyre szabott és sikeres pályaválasztást.*
- 7.) *Önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a társadalmi elvárásokra, segíti tanítványai pályaválasztását, részletes tájékoztatást ad térség gazdaságpolitikájáról, az elhelyezkedési és továbbtanulási lehetőségekről.*
- 8.) *Felkészíti a tanulókat az intézmény hagyományos rendezvényeire; ünnepségeire; segíti a különféle szabadidős programok, kirándulások, klubfoglalkozások szervezését (kulturált szórakozás, művelődés, táborozás, stb.) és megvalósítását.*
- 9.) *Irányítja és felügyeli minden rendezvényen az udvarias és kulturált viselkedést; a megfelelő megjelenést (ruházat, egyenruha); a fegyelmezett munkát, a rend és tisztaság fenntartását; a környezet védelmét, a harmonikus társas kapcsolatokat.*

Tanulmányi munka segítése:

- 10.) *Szemponokat és tanácsokat ad a hatékony tanulási módszerek, és a helyes időbeosztás (szellemi és fizikai tevékenység egyensúlya) elsajátításához.*
- 11.) *Szervezi, és havonta értékeli az osztályában a tanulmányi munkát; havonta a diákokkal együtt értékeli a tanulmányi előmenetelt, a magatartást és szorgalmat.*
- 12.) *Segíti a folyamatos felzárkóztatást, decemberben és májusban intenzív fejlesztő – felkészítő foglalkozást szervez a bukásra állók számára.*
- 13.) *Támogatja a kiugró tehetségek szakköri, önképzőköri képzését az igényelt területen, biztosítja bemutatkozási lehetőségeiket.*
- 14.) *Együttműködik az osztályában tanító pedagógusokkal, látogatja osztálya tanítási óráit, foglalkozásait; az észrevételeket megbeszéli érintett nevelőkkel.*

Kapcsolattartás a szülőkkel:

- 15.) *Összehangolja a család és az iskola nevelését, a szülőkkel együttműködve szükség szerint végez családlátogatásokat.*
- 16.) *A munkaterv szerint szülői értekezletet; fogadóórát, szükség esetén egyéni fogadóórát tart. Megismerteti a pedagógiai programot, a házirendet; nevelési elképzeléseit, gondoskodik a szülői közösség aktivitásáról.*

17.) *Folyamatosan tájékoztatja* a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, az egyéni fejlesztéséről, a dicséretéről és elmarasztalásáról.

Tanügyi feladatok:

- 18.) *Képviseli* osztálya érdekeit a nevelőtestület előtt, minősíti tanítványai magatartását és szorgalmát, javaslatot tesz az osztályozó értekezleteken.
- 19.) Aktívan *tevékenykedik* az osztályfőnöki munkaközösségben, bemutató órát tart, felméréseket és elemzést végez.
- 20.) *Regisztráltatja* és összesíti a tanulók hiányzásait; figyelemmel kíséri az igazolásokat, a mulasztások valós okait.
- 21.) *Vezeti* az elektronikus osztálynapló haladási részét, elvégzi az osztályfőnöki adminisztrációs teendőket, felel az *elektronikus osztálynapló és a törzslapok*, más nyilvántartások szabályszerű és naprakész vezetéséért, *statisztikai adatokat* szolgáltat.

Feladatköri kapcsolatok

Kiegyensúlyozott kapcsolatot tart azoknak az intézményeknek, szervezeteknek, és hatóságoknak az alkalmazottjaival, képviselőivel, akiknek *együttműködése szükséges* feladatainak ellátásához.

Jogkör, hatáskör

Ismerve a megbízatására vonatkozó törvényeket, rendeleteket és igazgatói utasításokat, – *gyakorolja a jogszabályokban biztosított jogokat*. Megilleti a jog, hogy osztályában ő tanítsa szaktárgyait, és – a vezetőhelyettes tudtával - *nevelői osztályértekezletet* hívjon össze az ott tanító pedagógusok kötelező megjelenésével.

Hatásköre áthúzódik teljes tevékenység körére. Köteles az igazgató (helyettes) figyelmét felhívni az előírásoktól *eltérő munkavégzésre*, magatartásra és *állapotokra*.

Felelősségi kör

Felelőssége kiterjed teljes megbízatására és *egész pedagógiai tevékenységére*. Aktivitásától, *példaadásától és igényességétől* nagymértékben függ az osztályközösség tanulmányi eredményessége, a tanulók neveltsége. Felelősségre vonható:

- a megbízatással járó feladatok határidőre történő elmulasztásáért, vagy hiányos elvégzéséért;
- a vezetői utasítások igénytől eltérő végrehajtásáért,
- a jogszabályok, a munkahelyi fegyelem és bizalmi jelleg, a gyermekek és munkatársak jogainak megsértéséért,
- a rendelkezésére bocsátott munkaeszközök, berendezési tárgyak előírástól eltérő használatáért, elrontásáért,
- a nem kielégítő mértékű ellenőrzésekért,
- a dokumentációs kötelezettség hiányos elkészítéséért.

1.5. A kapcsolattartás rendje

1.5.1 A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülők hivatalosan a **szülői értekezleteken** és **fogadóórákon** kaphatnak tájékoztatást az iskola tevékenységéről és gyermekük előmeneteléről. Ezeknek a találkozóknak az időpontját az iskola munkatervében rögzítjük, és ezeket a dátumokat a szülőknek az első alkalommal kihirdetjük. A szülői értekezleten megvitatják közös problémáikat az osztályfőnökkel és egymással, adott esetben kérhetik az igazgató részvételét is bonyolultabb probléma megoldásának segítése céljából.

Az osztályfőnökök a szülők, valamint a tanulók számára is létrehoznak egy-egy **zárt facebook-csoportot** a gyors információáramlás érdekében.

A hivatalos írásbeli tájékoztatás a szülők és az iskola között a **Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Rendszeren (KRÉTA)** keresztül történik.

A **szülői közösség** tagjai kéthavonta gyűlnek össze, ahol az igazgató tájékoztatja a szülőket az iskolai eseményekről, beszámol a tapasztalatokról. A szülők elmondják véleményüket, kérésüket, javaslatot tesznek, felajánlják segítségüket bizonyos esetekben.

A szülők ezeken az alkalmakon túl is felkereshetik gondjaikkal az igazgatót, az osztályfőnököt, a szaktanárokat.

Az osztályfőnökök szükség esetén **családlátogatáson** vesznek részt, azaz azokat a tanulókat látogatják meg az otthoni környezetben, akikkel valamilyen probléma van.

A szülőket hívjuk, s **szívesen látjuk nagyobb rendezvényeinken**, előzetes bejelentkezés után **tanórárt látogathatnak, jelen lehetnek a szóbeli érettségi vizsgán**. Ez utóbbi lehetőségekkel eddig még nem éltek, nem akarták zavarba hozni a tanulókat.

A szülői elégedettségi mérések eredménye szerint a szülők 93%-a tapasztalta úgy, hogy szívesen látják őt az iskolában.

A **tanulók szintén bármikor kereshetik kéréseikkel, kérdéseikkel, problémáikkal** az igazgatót, az osztályfőnököt, illetve az iskola minden dolgozóját. Ezt meg is teszik a diákok, s bizonyára ez az oka annak, hogy a diákközgyűlésen csak kevés kérdés vetődik fel, és azok sem különösen jelentősek. **Iskolánk légköréről elmondható, hogy nagyon jó, bizalommal teli**, a tanulók zöme szívesen jár ide, ezt igazolják vissza felméréseink is.

A kollégiumi **nevelők is részt vesznek értekezleteinken**, s ha nincs probléma, havonta jönnek be érdeklődni közös tanulóinkról az osztályfőnököktől. Azok az osztályfőnökök, akiknek az osztályában van kollégista, a kollégiumban is látogatást tesznek.

1.5.2 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi joga gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeik képviselőjére **diákönkormányzatot (DÖK-öt)** hoztak létre, mely véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az iskola működésével és a velük mint tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt pedagógus segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves időtartamra. A segítő pedagógus a DÖK megbízása alapján eljárhat annak képviselőjében is.

A DÖK **szervezeti és működési szabályzatát** (SZMSZ) a választó tanulóközösség fogadja el, és **a nevelőtestület hagyja jóvá**, melyről a nevelőtestület a benyújtást követő harminc napon belül nyilatkozik.

A **DÖK** - a nevelőtestület véleményének kikérésével - **dönt** saját működéséről, a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, a DÖK tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer (iskolaújság, iskolarádió) szerkesztősége tanulói vezetőjének, munkatársainak megbízásáról.

A **tanítás nélküli munkanap** - melynek programjáról a DÖK rendelkezhet - az ún. diáknapi április végén, amelyet megelőzően, a hagyományok szerint diákkirály-választás zajlik, majd a győztes által összeállított programon vehetünk részt.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) mivel nincs iskolaszék, így a pedagógiai program elfogadása előtt,
- c) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- d) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- e) a házirend elfogadása előtt,
- f) az iskolai munkaterv elkészítéséhez a tanulókat érintő programokat illetően,
- g) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- h) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- i) tanuló/k ellen indított fegyelmi eljárás során,
- j) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- k) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- l) az érettségire felkészítő választható foglalkozások meghirdetéséhez,
- m) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- n) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- o) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben

A DÖK képviselőjét meg kell hívni a fenti ügyek tárgyalására, a tárgyalás napját megelőzően 15 nappal.

Az iskolai diákönkormányzat képviselője részt vesz a tanuló- és gyermekbaleset kivizsgálásában.

Legalább évente egyszer **diákközgyűlést** kell szervezni (mely összehívását az iskolai DÖK vezetője kezdeményezi) a DÖK működésének és a tanulói jogok érvényesülésének áttekintése céljából. Iskolánkban egy tanévben egyszer (egyeztetést követően), a tanév helyi rendjében (munkatervben) meghatározott időpontban, vagy a tanulók kezdeményezésére egyéb esetben és időpontban szervezhető e fórum. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A **szülői közösség figyelemmel kíséri** a tanulói jogok érvényesülést, a pedagógiai munka eredményességét. A tanulók csoportját érintő bármely kérdésekben tájékoztatást kérhet az iskola vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

Kis létszámú azonos gonddal, javaslattal bíró csoportok – de a tanulók egyénileg is – a DÖK és a szülői szervezet segítségének igénybevétele nélkül is **véleményt nyilváníthatnak, tájékoztatást kérhetnek** tanáraiktól – természetesen úgy, hogy a tanórák rendjét ne akadályozzák –, vagy az igazgatótól.

1.6. A jogviszonylétesítés és a felvételi eljárás szabályai

1.6.1 A felvétel szabályai

Felvételi tájékoztatót készítünk, és azt a **honlapunkon nyilvánosságra hozzuk**, valamint a **KIFIR rendszerében október 20-áig elhelyezzük**. A felvételi tájékoztató tartalmazza a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat, iskolánk felvételi eljárásának rendjét, a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül a teljesítmények értékelésének módját és figyelembevételének arányait, és a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat.

Pedagógiai megfontolásból a felvételi eljárás során **nem írjuk elő** és így nem szervezünk az intézményünkbe jelentkezők számára **szóbeli felvételi vizsgát**, viszont a **négyévfolyamos gimnáziumi képzésünkre jelentkezőktől elvárjuk a központi írásbeli vizsgán** – mind matematikából, mind magyar nyelvből - való megmérettetést, így az egységes elbírálás miatt az azon elért eredményt a jogszabályoknak megfelelően 50%-ban vesszük figyelembe. A tanulókat az általános felvételi eljárás keretében vesszük fel, a felvételi kérelmekről az **általános iskolai tanulmányi eredmények és a központi írásbeli vizsgán elért eredmények** alapján döntve.

1.6.1.1 Hatévfolyamos gimnáziumi csoport

A **hatévfolyamos gimnáziumi tanulócsoportha** az általános iskola 6. osztályát is sikeresen elvégző tanulók jelentkezhetnek. Elbírálásuk az általános iskola **5. osztályának év végi, és 6. osztályának félévi tanulmányi átlaga** alapján történik. Az összesítésnél a **kötelező érettségi tárgyak** (magyar irodalom, nyelvtan, történelem, matematika, idegen nyelv) osztályzatait mint pontokat adjuk össze, így **maximum 50 pont érhető el**. Természetesen a többi tantárgy eredményét is figyelembe vesszük; az általános iskolai tanulmányi átlageredmény összesítése alapján állítjuk fel a tanulók rangsorát. Ebbe az osztályba a **kiemelkedő tanulmányi munkát végző, átlagon felüli képességű, a tanulásban erősen motivált** tanulók jelentkezését várjuk.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 37.§ (2) bek. alapján: „Ha a kiskorú tanköteles tanuló a kilencedik évfolyamnál alacsonyabb évfolyamra jelentkezik, a felvételi lapjait a szülő is kitöltheti és a jelentkezési lapot közvetlenül megküldheti a felvételt hirdető gimnáziumba, a tanulói adatlapot pedig a Felvételi Központba.”

1.6.1.2 Négyévfolyamos gimnáziumi csoportok

Valamennyi tanulmányi területen (általános, idegen nyelvi, természettudományi) a felvételi eljárásában a jelentkezők számára **mindkét tárgyból előírjuk a központi írásbeli vizsgát**, ezért az adott évfolyamra történő felvételi eljárás során ezt mindkét tárgyból meg is hirdetjük

és **meg is szervezzük**. A központi írásbeli vizsgán elért eredményt függetlenül attól elfogadjuk, hogy a jelentkező melyik iskolában vett részt a vizsgán.

A 9. évfolyamba jelentkező, általános iskolát végzett tanulók **felvételi pontszáma** a hozott pontokból, melyek kiszámításának elve minden csoportnál ugyanaz: a magyar nyelv és irodalom (egy érdemjegy esetén itt duplázva), történelem, matematika és a tanult idegen nyelv tantárgyakból a tanuló által az általános iskola felső tagozatán (5-7.) szerzett év végi, illetve a 8. osztály félévi érdemjegyeinek mint pontoknak az összeadásával történik, valamint a központi írásbeli vizsgán matematika és magyar nyelv tantárgyakból elért pontszámból tevődik össze. **Így maximum 200 pont érhető el**. Természetesen a többi tantárgy eredményét is figyelembe vesszük; az általános iskolai tanulmányi átlageredmény összesítése alapján állítjuk fel a tanulók rangsorát. Ezekbe a csoportokba is **elsősorban** azoknak a tanulóknak a jelentkezését várjuk, **akik megfelelően készítette érzik magukat a tanulásra, terveik között szerepel az érettségi vizsga után a továbbtanulás felsőfokon, tanulmányi munkájukat az átlagosnál jobban, jól, jeles szinten végzik**.

Esélyegyenlőség biztosítása:

- pontegyenlőség esetén előnyben kell részesítenünk a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye Komárom, vagy akinek különleges helyzete ezt indokolja;
- amennyiben a tanuló az általános iskolában – szakértő vélemény alapján - valamelyik tantárgyból mentesült az értékelés, minősítés egésze alól, a felvételi eljárásban is mentesül az adott tantárgy beszámítása alól; helyette egy másik (nem készségi tárgy) osztályzatait vesszük figyelembe, azt, amelyik a legkedvezőbb a tanuló számára.

1.7. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

1.7.1 A tanulmányi követelmények teljesítése

A tanuló az iskola **magasabb évfolyamába léphet**, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskolára jellemző, továbblépés szempontjából meghatározó időszak hagyományosan, valamennyi tárgyban a **tanév**. Január közepén megkapják a tanulók az ún. **félévi értesítést**, amely az első öt hónap munkájának **minősítése**, jelzés a tanuló és szülei felé. A tanév során a tanulót tanító tanárok folyamatosan értékelik annak tanulmányi munkáját, megállapítják az **év végi osztályzatokat**, amelyeket a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekint, s azok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba való lépéséről. Ha a tanuló a tanév végéig egy vagy két tantárgy követelményeit – elfogadható okokból kifolyólag – nem teljesítette, vagy azokból elégtelen osztályzatot kapott, az augusztusi pótt-, illetve javítóvizsgán bizonyíthat. Ha **háromnál több tantárgyból** volt elégtelen érdemjegye, nem kaphatja meg a javítóvizsga letételének lehetőségét, vagyis **osztályismétlésre** kényszerül.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át, és emiatt a teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. Ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak a száma meghaladta a 20 órát, és az iskola értesítette a szülőt – kollégista esetén

a kollégiumot is – a tanköteles tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor, ill. ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a 10 órát elérte, a nevelőtestület megtagadhatja az osztályozóvizsga letételét. Ebben az esetben a tanuló tanulmányait évfolyamismérléssel folytathatja.

Intézményünk **helyi mérésként bonyolít alpműveltségi vizsgát** a 10. évfolyam végén **magyar nyelv és irodalomból, történelemből, valamint matematikából.** E vizsga sikeressége nem feltétele a 11. évfolyamba lépésnek. A 10. évfolyam ismétlése esetén az **alpvizsgát akkor is újra le kell tennie a tanulónak, ha korábban azt sikeresen letette.**

Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal megszüntetheti annak a már nem tanköteles tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette.

1.7.2 Egyéni tanulói munkarend

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából **határozott időre egyéni munkarend** kérelmezhető.

Az egyéni munkarend nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem. Magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de **félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához** az iskolában **osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból.**

Az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló ezen időszak alatt mentesül a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel alól. Felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A tartós betegségre tekintettel egyéni munkarendben tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról az iskola gondoskodik.

A tanuló az iskola igazgatójának előzetes engedélyével részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon, de az ezeken a tanórákon esetlegesen szerzett osztályzatait nem lehet figyelembe venni a félévi, év végi jegyeinek megállapításakor.

A külföldi tartózkodásra tekintettel egyéni munkarendben tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

Ha az egyéni munkarend tartama alatt a tanuló neki felrőható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Az egyéni munkarend engedélyezésével kapcsolatos kérelmek elbírálása az Oktatási Hivatal joga és kötelessége közigazgatási hatósági eljárás keretében.

1.7.3. Vendégtanulói jogviszony

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülő - írásbeli kérelmére az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló az iskolában oktatóktól eltérő irányú ismeretek megszerzése céljából másik iskolában elméleti tanítási órán, gyakorlati foglalkozáson vegyen részt.

A tanulói jogviszonnal rendelkező tanuló a vendégtanulói jogviszonya létesítésének engedélyezésére a vele jogviszonyban álló iskola igazgatójának nyújtja be írásbeli kérelmét. Az igazgató a kérelemben foglaltak alapján, a kérelem átvételétől számított tizenöt napon belül beszerzi a döntéshez a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola javaslatát.

A vendégtanuló teljesítményének értékelését a fogadó iskola végzi, és írásban értesíti a tanulóval jogviszonyban álló iskolát.

Gimnáziumunkban **szlovák nyelvből** fogadunk vendégtanulókat.

1.8. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az évközi, illetve a tanév kezdete előtt más iskolából való átvétel esetén vizsgáljuk a tanuló addigi középiskolás **tanulmányi eredményét**, s ha az a fogadó osztály tanulmányi színvonalához igazodik, felvételt nyerhet. Előbb azonban egyeztetni kell, hogy szükséges-e, s ha igen, melyik tárgyból, **osztályozó vagy különbözeti vizsgát** tennie. Ezt vállalnia kell a jelentkezőnek. A felkészüléshez **segítséget nyújtunk**. Ha több tárgyból is kell vizsgáznia, **türelmi időt is biztosítunk**. Hosszabb (több hónap is lehet) felkészülési időt a második idegen nyelvből azok a tanulók kapnak, akik szakgimnáziumból lettek átvéve, ahol nem kötelező a második nyelv tanítása-tanulása. **Ha nem tud a tanuló – több tárgy esetén – az osztályozó vizsgákra felkészülni, évfolyamismétlést javasolunk, ami csak a 9. évfolyam megismétlését jelentheti.**

Lényeges: Tisztázni kell a **körülményeket**, amelyek miatt a tanuló az előző iskolájából távozott (a volt igazgató, osztályfőnök megkeresése telefonon vagy levélben; a szülőkkel, a tanulóval folytatott célzott beszélgetés). Ha a tanuló tanulmányi munkája és magaviselete megfelel iskolánk elvárásainak, és így felvételt nyert, a **beiratkozáshoz** szükséges a középiskolai bizonyítványa, az előző iskola adatszolgáltatása a tanuló az évben szerzett osztályzatairól (ha évközben kéri átvételét), és nyilatkozata arról, meddig tartott náluk a tanuló jogviszonya, valamint az egészségügyi törzslapja.

A tanuló 7. ill. 9. évfolyamba való felvétele, továbbá másik iskolából való átvétele az igazgató döntési hatásköre.

1.9. Az ismeretek számonkérésének rendje

1.9.1 Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az írásbeli beszámoltatás két fő fajtája (Ezekon belül tantárgyanként eltérések vannak.):

- **Témazáró** (több/nagyobb anyagrészt magába foglaló) **dolgozat**
- **Írásbeli** (kisebb anyagrészt magába foglaló) **felelet**

Az írásbeli beszámoltatás formái: tesztek, esszék, fogalmazások, fordítások, szódolgozatok, ...

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

A témazáró dolgozatok, nagydolgozatok írásának tényét és időpontját legalább egy héttel azt megelőzőleg tudatni kell a tanulókkal. Egy nap legfeljebb két témazáró/nagydolgozat íratható. Az írásbeli feleltetés többi formája előzetes bejelentés nélkül bármikor alkalmazható.

A rosszul sikerült témazáró dolgozat javítására meg kell adni a lehetőséget ugyancsak egy hét felkészülési idővel. A naplóba mindkét írásbeli dolgozat osztályzata bekerül.

A dolgozatok javítási ideje legfeljebb három tanítási hét (15 munkanap). Addig nem lehet új dolgozatot íratni, amíg az előző nincs kijavítva.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai:

Egy tanuló egy tanórán csak egy dolgozatot írhat. Ha témazárót írt vagy felelt, ugyanazon az órán már más formában nem számoltatható be.

Ha a tanár lehetőséget ad a diáknak, hogy írásbeli feleletén egész órán dolgozzon, az adott órán vett új tananyagból nem kérhető számon a következő órán.

Hosszabb mulasztás esetén lehetőséget kell adni a tananyag pótlására (legfeljebb egy hetet), s csak azután számoltatható be.

Ha a javító, illetve pótló dolgozat megírására a szaktanárral egyeztetett időpontban a tanuló - számára felróható okból - nem jelenik meg, a javításra nem kap lehetőséget, illetve a pótló dolgozat eredménye elégtelen.

A mennyiségi (kvantitatív) eredménymérés folyamata (az írásbeli beszámoltatás, annak előzményei és utómunkálatai):

1. A mérés céljának meghatározása
2. A célnak megfelelő tartalmi követelmények kiválasztása
3. Értelmi műveleti szintek megtervezése
4. Feladatírás, feladatválogatás
5. A feladatok pontozása, értékelése
6. Feladatlap-szerkesztés, ekvivalens tesztek összeállítása
- 7. A mérés lefolytatása (írásbeli beszámoltatás)**
8. Javítás, matematikai statisztikák készítése
9. Elemzés, következtetés, visszacsatolás

Az írásbeli dolgozatokat (formájától függetlenül) **pontozni kell.** A feladatok pontozása **ítemenként** (ítem=a legkisebb értékelhető tartalmi egység) 0 vagy 1, illetve több ponttal is történhet, az alkalmazás az ítem nehézségi fokától, és az összpontszámától is függ. **Minél több ítemre bontjuk a teszteket, annál pontosabban tudunk a tanulói teljesítmények között különbséget tenni, annál realisabb a teljesítmény értékelése, annál egyértelműbb a tanuló számára eredményének osztályzatban való megjelenítése.**

A nagydolgozatok számát a tantárgy heti óraszámja és a témák is meghatározzák.

A félévi és az év végi osztályzat megállapításakor a témazáró dolgozatok nagyobb súllyal szerepelnek.

Az **osztályzatokat különböző színnel** jelöljük az elektronikus naplóban (Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer (KRÉTA)):

- ❖ **piros** – témazáró dolgozat osztályzata, amely két feleletjeggyel (kék) egyenértékű
- ❖ **fekete** – szóbeli, írásbeli felelet osztályzata
- ❖ **kék** – ún. szódolgozat (idegen nyelv) osztályzata, amely egy feleletjeggyel (fekete) felével egyenértékű
- ❖ **lila** – osztályozó vizsga (egy félév vizsgája) osztályzata, amely két témazárójeggyel (piros) egyenértékű

A **témazáró dolgozatok** esetén az elérhető pontszámok százalékos teljesítésének osztályzatban történő kifejezése a következő:

- magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, állampolgári ismeretek, vizuális kultúra (művészettörténet), ének-zene (zeneelmélet), etika/hit-és erkölcsstan, mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyaknál
  - 85 -100% elérése esetén jeles (5)
  - 70 - 84% elérése esetén jó (4)
  - 55 - 69% elérése esetén közepes (3)
  - 40 - 54% elérése esetén elégséges (2)
  - 0 - 39% elérése esetén elégtelen (1)
- matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, természettudomány, digitális kultúra tantárgyaknál
  - 84 -100% elérése esetén jeles (5)
  - 66 - 83% elérése esetén jó (4)
  - 48 - 65% elérése esetén közepes (3)
  - 30 - 47% elérése esetén elégséges (2)
  - 0 - 29% elérése esetén elégtelen (1)

Az **írásbeli feleletek** esetén az elérhető pontszámok százalékos teljesítésének osztályzatban történő kifejezése a következő:

- a matematikát kivéve az összes tantárgynál (mint a témazáró értékelése)
  - 85 -100% elérése esetén jeles (5)
  - 70 - 84% elérése esetén jó (4)
  - 55 - 69% elérése esetén közepes (3)
  - 40 - 54% elérése esetén elégséges (2)
  - 0 - 39% elérése esetén elégtelen (1)
- matematika
  - 84 -100% elérése esetén jeles (5)
  - 67 - 83% elérése esetén jó (4)
  - 50 - 66% elérése esetén közepes (3)
  - 33 - 49% elérése esetén elégséges (2)
  - 0 - 32% elérése esetén elégtelen (1)

Az ún. **szódolgozatok** (idegen nyelv) esetén az elérhető pontszámok százalékos teljesítésének osztályzatban történő kifejezése a következő:

- 90 -100% elérése esetén jeles (5)
- 80 - 89% elérése esetén jó (4)
- 70 - 79% elérése esetén közepes (3)
- 60 - 69% elérése esetén elégséges (2)
- 0 - 59% elérése esetén elégtelen (1)

A százalékhatárok különbségénél a felfelé kerekítés szabálya érvényesül.

A **szóbeli beszámoltatás** lehet:

- **szóbeli felelet** (egy-két óra ismeret-/tananyagának ellenőrzése),
- **kiselőadás** (az adott témához kapcsolódó ismeret, probléma, kutatás, projekt tanuló(k) általi feldolgozásának bemutatása).

Az **órai munkát** szóban lehetőség szerint minden órán értékeljük.

1.9.2 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok (házi feladatok) célja a tanórákon tanult anyagrészek újragondolása, rögzítése, a gyakorlással a képességek, készségek fejlesztése.

A különböző tantárgyak más-más jellegű otthoni tevékenységet igényelnek a követelmények sikeresebb, hatékonyabb elsajátítása érdekében.

A szaktanároknak úgy kell meghatározniuk a házi feladatok mennyiségét – gondolva a többi tantárgyból való felkészülésre is -, hogy ne terheljék túl a tanulókat. Egy átlagos képességű tanuló kötelező otthoni felkészülési ideje ne haladja meg a 2-2,5 órát.

Szükség van a rendszeres otthoni tanulásra, ezért inkább kevesebb feladatot kell adni – egy-egy tantárgyra átlagosan fél óra felkészülés legyen elegendő -, de egyenletes megterheléssel. A szóbeli és írásbeli feladatoknak is egyensúlyban kell lenniük. Az otthon elkészített feladatokat ellenőrizni, megbeszélni, értékelni kell. A tanulók visszajelzést kell, hogy kapjanak önállóan elvégzett munkájukról, hogy tanulási folyamatukat pozitívan elősegítsük.

Hétvégére, tanítási szünetre nem kapnak több házi feladatot a tanulók, mint egyébként egyik óráról a másokra.

1.10. Tanulmányok alatti vizsgák

1.10.1 A tanulmányok alatti vizsgák követelményei

Intézményünkben alkalmassági vizsgát és szóbeli felvételi vizsgát nem bonyolítunk.

A tanuló a tanulmányok alatt osztályozó, különbözeti, pótló- és javítóvizsgát tehet. (A vizsgákat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet szabályozza alapvetően.)

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) mulasztása egy tanévben a kétszázötven tanítási órát, ill. egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga – a fenti b) pontjában meghatározott kivétellel – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerveznünk.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az igazgató által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Az igazgató a különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot jelöl ki a vizsgát megelőző három hónapon belül. Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatjuk.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. **A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.** Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője a vizsgázó - kiskorú vizsgázó esetén a törvényes képviselő - írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

A tanulmányok alatti vizsga tartalmi követelményei megegyeznek a kerettanterv alapján elkészített helyi tantárgyi tantervekben adott tanévre meghatározott követelményekkel (*ld. 1. melléklet*). A vizsgák minimum **hatvanperces írásbeli és maximum tizenötperces szóbeli részből** állnak, és kötelező követelmény mindkét vizsgarész sikeres teljesítése.

Matematikából csak írásbeli vizsga van, kivéve, ha sikertelen volt az írásbeli rész. Testnevelésből pedig csak gyakorlati vizsgarészt bonyolítunk.

A tanulmányok alatti vizsga értékelése megegyezik a középszintű érettségi vizsga értékelésével: 80-100% elérése esetén jeles (5); 60-79% elérése esetén jó (4); 40-59% elérése esetén közepes (3); 25-39% elérése esetén elégséges (2); 0-24% elérése esetén elégtelen (1).

1.10.2 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgát legalább **háromtagú vizsgabizottság** előtt kell tenni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg. Kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az *Nkt. 3. melléklete* szerint taníthatja.

A vizsgabizottság elnöke – aki feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja – felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

- a) meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- b) vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- c) átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- d) a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az igazgató készíti elő. Ő felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során

- a) dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- b) írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- c) ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- d) minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetkor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.

A vizsga kezdetkor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.

Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat

ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, mely utóbbit intézményünk biztosítja.

Az íróeszközökről, számológépről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként minimum hatvan perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó **szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére** - az igazgató engedélye alapján - számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni, lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, a szóbeli vizsgát írásban tegye le. Ha a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja, és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az igazgató a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az igazgató és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az igazgató az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosított tartalmú feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgáiratokhoz mellékel.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapon javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlagra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az igazgatóból és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

- a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- b) az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy,
- c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó **szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére** az igazgató engedélyezte, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az igazgató hagyja jóvá.

A **gyakorlati vizsgarészt** akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot. Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.

A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a 250 óra feletti, ill. adott tantárgyból az órák 30%-át meghaladó mulasztás esetében az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából **független vizsgabizottság előtt** kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az igazgató a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

Tanulmányok alatti vizsgaként a **10. évfolyam végén** iskolai belső vizsgát, ún. **alapvizsgát** bonyolítunk **magyar nyelv és irodalom, történelem, valamint matematika** tantárgyakból. Az alapvizsgán a tanulók **mindegyik tantárgyból két témazáró dolgozatra adott osztályzattal egyenértékű érdemjegyet kapnak**. Az írásbeli vizsgarész értékelése 100%-os, a szóbeli vizsgarészé 300%-os arányban súlyozott. **A vizsga sikeressége nem feltétele a 11. évfolyamba lépésnek, de ha sikertelen, azt a tanulónak meg kell ismételnie a következő tanév szeptemberében.** Az a tanuló, aki **önhibáján kívül** (pl. betegség miatt) **nem teszi le a rendes időben** az alapvizsgát, **a következő tanév szeptemberében pótolhatja**. Az ismétlő és a pótló alapvizsga eredménye két dolgozatjegyként beírásra kerül az új tanévben, a 11. évfolyamon szerzett érdemjegyek közé.

A 10. évfolyam ismétlése esetén az alapvizsgát akkor is újra le kell tennie a tanulónak, ha korábban sikeres alapvizsgát tett

1.11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A Nkt. 4.§ 13. pontja alapján **kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:**

a) **különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:**

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,**

Sajátos nevelési igényű az a tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő az a tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Kiemelten tehetséges az a tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai szintereken.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a **tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését**. Ez az adaptálás lehetővé teszi az **egyéni haladási ütem** biztosítását, valamint a **differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás** során az **egyéni módszerek alkalmazását**. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

1.11.1 Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos tevékenység

Gimnáziumunk diákjai körében **nem jellemző** a fent definiált **sajátos nevelési igény** és a **beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdés**. Egy-egy sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő diákunknak (általában diszlexia, diszgráfia, figyelemzavar, ritkán diszkalkulia, vagy érzékszervi sérülés a diagnózis) kötelező fejlesztő foglalkozáson részt venniük, de a saját fejlődésük is ezt kívánja, nemcsak a szakértői előírásnak, és elsősorban nem amiatt kell ezt teljesíteniük, hanem saját maguk érdekében. Fejlesztőpedagógusunk nincs, így külső szakembert bízunk meg e feladat ellátásával, aki elkészíti az egyéni fejlesztési terveket, és évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét. A helyi tantervnek tartalmaznia kellene a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rend. 11.§ (1) bek. b) pontja alapján a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot, de mivel intézményünkben csak egy-két esetről van szó, és általánosítani nem lehet, az egyéni fejlesztési tervek állandó változása miatt pedig értelmetlen egy helyi tantervet akár évente módosítani, ezért ilyet nem tudunk beépíteni a dokumentumba.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat tanító pedagógusoknak tisztában kell lenniük az adott tanuló különös igényeivel, esetleges mentességükkel, és **differenciáltan kell foglalkozniuk velük** a tanítási-tanulási folyamat során.

Beilleszkedési, magatartási nehézségek tapasztalásakor (is) az adott tanuló tanító **minden pedagógusnak kötelessége együttműködni az osztályfőnökkel a tanuló segítése érdekében**. Adott esetben az igazgató is bekapcsolódik a probléma kezelésébe.

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk a **mentálhigiénére, a lelki nevelésre**. Pszichológiai tantárgyunk tanításának is ez volt az egyik oka. Tizenhárom évig pszichológiatanárunkkal (aki a helyi nevelési tanácsadó vezetője is volt és a pszichológia tantervünket is ő készítette) mint pszichológus szakemberrel meg tudtuk konzultálni a

felmerülő gondokat, számíthattunk támogatására. A nevelőtestület számára többször tartott előadást is (helyi továbbképzés) a személyiségfejlesztés, mentálhigiénié, lelki zavarok, stressz témakörökben, melyek anyagából is meríthettek a kollégák a lelki egészségnevelés eredményesebbé tételéhez. Iskolapszichológusként a 2018/2019-es tanévben még segítségünkre volt. A nyugdíjba vonulása miatt őt felváltó pedagógus végzettséggel is rendelkező óraadó pszichológus, majd 2017 szeptemberétől ismét egy új kolléga lett aktív tagja ezen tevékenységi körben nevelőtestületünknek. A 2019/2020-as és a 2020/2021-es tanévben nem volt jelentkező az iskolapszichológusi állásra. 2021 ősztől tudjuk ismét ellátni a fenntartó által engedélyezett feladatot heti 4, majd 2024. szeptembertől heti 6 órában.

Az **osztályfőnök** esetleges **családlátogatással** - szorosabb kapcsolatba kerülve a szülőkkel - is próbál segítségére lenni a problémákkal küzdő tanulónak. Ha szükséges, tapintatosan szakellátásra javasolja a tanulót, ellátásának folyamatát és eredményességét pedig figyelemmel kíséri.

Tanulási részképesség/készségzavarok esetén az érintett tanulókat szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Az érettségi vizsgán a tanuló az érintett tárgyak helyett másik tantárgyat választhat. Az alapkülségi, érettségi és egyéb vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (számítógép, írógép stb.) alkalmazását, **szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.**

Ha nem hátrányos a SNI és BTMN tanuló számára, kérelmezheti az Oktatás Hivatalnál, hogy tanulmányait **egyéni tanulói munkarendben** folytassa.

A **pedagógusnak különleges bánásmódot kell tanúsítania** a zavarokkal küszködő tanulókkal szemben. Semmiféle hátrányos megkülönböztetés, diszkrimináció nem érheti részéről a tanulót. Értékelésnél figyelembe kell vennie a tanulók eltérő képességeit, a tanuló fejlődését önmagához képest is észre kell vennie. Erősítenie is kell a tanuló önbizalmát, s meg kell adni számára a kiemelkedés lehetőségét azokon a területeken, ahol egyenlő eséllyel indul. A tanulóközösséget pedig nevelnie kell a különböző képességek tolerálására, és egymás segítésére.

1.11.2 Kiemelten tehetséges tanulókkal kapcsolatos tevékenység

Tanulócsoportjainkat nem képességeik szintje szerint alakítjuk ki, hanem a tanulók érdeklődési körének megfelelően. Így az átlagos képességűeknél tehetségesebb tanulókat **adott csoporton belül felismerve** kell, hogy számukra megadjuk a lehetőséget a gyorsabb fejlődésre, teljesebb kibontakozásra. Ez egyrészt **differenciált tanórai munkát** jelent, másrészt **külön feladatok összeállítását**, majd azok javítását, megbeszélését a tanóra keretein túl is. **De a tehetséggondozás ennél sokkal többet jelent.**

Hisszük, hogy mindenki tehetséges lehet valamiben, „csak” meg kell találni, hogy ki miben az. **A tehetség összetevői** (dr. Csermely Péter, SOTE):

átlag feletti

- általános képességek (absztrakció, memória, kommunikáció, információ feldolgozás, IQ, bal agyfélteke)
- kreativitás (jobb agyfélteke)

- motiváció (érdeklődés, kitartás, érzelmi stabilitás)
- hálózatépítő tehetség
- speciális képességek

Ha bármelyik hiányzik, nem lesz belőle siker.

Versenyeken való részvételre, nyelvvizsgán való megmérettetésre ösztönözzük és készítjük fel ambicionálható diákjainkat. Azonban a hagyományos tanulmányi versenyeken elért eredmények csak egyféle képességet jeleznek, **nem a teljes képet mutatják**. A kreatív versenyfeladatok megoldása már többet sejtet a tehetségről. Igazából a **projektjellegű komplex feladatok elvégzése (együttműködés)** során mutatkozik meg, hogy ki miben tehetséges. A külföldi partneriskoláink tanulóival együttműködve is ilyen **projektmunkákban** fejleszthetik magukat és idegennyelv-tudásukat diákjainak, egyben a kapcsolatfejlesztő, a **hálózatépítő tehetségük** is kibontakoztatható.

A tehetséggondozó iskolának **kreativitásbarátnak** kell lennie: az ötletgazdagságot, a flexibilitást, az originalitást, a probléma más megközelítését igyekszünk észrevenni és nem tiltjuk. Tudnunk kell: **egy tanár is csak akkor lehet jó tehetséggondozó, ha ő maga is kreatív**. Nyitottnak kell lennünk a tehetség felismerésére, ha észrevesszük, bátorítanunk kell. Nem feledkezhetünk meg a **motiválásról**. A tehetséges tanulók esetében a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani.

Ha egy tanuló több mindenben tehetséget mutat, el kell döntenünk, **melyiket fejlesszük először**, és hogyan segíthetjük a tehetségét optimálisan. Arra azonban ügyelnünk kell, hogy a tehetséges diák **ne jusson el a kiegészítés (burnout) állapotába**. Nem feledkezhetünk meg a környezet, a szülők hatásáról, a velük való együttműködésről sem a tehetséggondozás során.

Az érdeklődő, tehetséges tanulóknak lehetőségük van tanórán kívüli foglalkozásokon: **szakkörökön, sportkörökön, énekkarban, fakultációkon, előkészítőkön, különböző projekteken, közösségi programokban** ismereteiket bővíteni, képességeiket fejleszteni, tehetségüket kibontakoztatni. E foglalkozásokon való részvétel ingyenes; adott évi költségvetéstől függően vagy az iskola órakeretéből tudjuk biztosítani, vagy az alapítványunk támogatja ezek működését, projektek esetén pályázati támogatás a segítség, de több ízben a lelkes pedagógusok szakmai elkötelezettségének köszönhető ezen tevékenységek folytatása.

1.11.3 A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatásának helyi rendje, a lemorzsolódás megelőzésével kapcsolatos feladatok

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók létszámát összesítve, valamint az alkalmazott intézkedéseket összesített formában, évfolyamonkénti és tantárgyankénti bontásban az adott tanév első félévére vonatkozóan február 10-éig és az adott tanév második félévére vonatkozóan június 30-áig továbbítjuk a pedagógiai-szakmai szolgáltatást végző Hivatal számára az **iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszerbe** történő adatgyűjtés keretében.

A Hivatal az intézményi szintű összesített adatokat intézményünk fenntartója számára is megtekinthetővé teszi, nyomon követi, azok alapján javaslatot tesz a pedagógiai eredményességet javító intézkedésekre és biztosítja intézményünk és a fenntartó számára a szükséges pedagógiai-szakmai támogatást, valamint március 31-éig, a második félév

tekintetében augusztus 10-éig értékeli az intézményi szintű beavatkozások előrehaladását, és arról április 30-áig, illetve a második félév tekintetében augusztus 31-ig tájékoztatja intézményünket és intézményünk fenntartóját.

Intézményünk - az érintett tanulók alacsony száma miatt - **nem tartozik a különösen veszélyeztetett intézmények közé.** Az adatszolgáltatásunk alapján a Győri Pedagógiai Oktatási Központ ezidáig nem fogalmazott meg javaslatot külső intézkedésre.

A Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer (KRÉTA) felületén használható a **Tanuló Monitoring rendszermodul (ESL modul)** is, amelyben a tanulók tanulmányi eredményeinek változását, a mulasztások időbeni változását, és az egyéb tanulói aktivitásokban bekövetkezett változásokat a pedagógusok, az igazgatók, az intézményfenntartó, illetve a szakszolgálatok felelős munkatársai folyamatosan nyomon tudják követni. Az ESL modul célja az is, hogy rajta keresztül lehetővé válik a korai iskolaelhagyást (Early School Leaving) csökkentő tanuló jelzőrendszer kialakítása (<https://tudasbazis.ekreta.hu>).

1.12. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A Nkt. 69. § (2)/f szakasza előírja a köznevelési intézmények számára *a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezésének és ellátásának, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásának kötelezettségét*, melyért az intézmény vezetőjét teszi felelőssé. Sehol nem teszi azonban kötelezővé ilyen munkakör betöltését. Tehát az intézmény vezetője szabadon dönt abban a kérdésben, hogyan látja el az iskola ezt a kötelező feladatot.

Az ifjúságvédelmi feladatokat elsősorban az **osztályfőnököknek** kell ellátniuk, feltárják a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók körét, megszervezik a szociális alapon adható kedvezmények igénylését, stb.. Az **igazgató fogja össze az osztályfőnökök ilyen jellegű tevékenységét**, segíti őket kapcsolatai révén a megfelelő segítő szervezet, szolgálat elérésében, megteszi a szükséges intézkedéseket, egyénileg is segíti a tanulókat, esetmegbeszéléseken vesz részt, tájékoztatókon, továbbképzésen szerzett ismereteit átadja a kollégáknak, ezzel is támogatva munkájukat.

Az ifjúságvédelem keretei közé tartozik a prevenciós tevékenység, mely részletesen az iskola egészségnevelési programjában olvasható.

2. A KOMÁROMI JÓKAI MÓR GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE

2.1. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az egyes pedagógiai feladatok intézményünkre vonatkozó külön szabályai

A fejlesztési területeket – nevelési célokat pedagógiai nevelési programunk tartalmazza, ugyanígy a kompetenciafejlesztést, műveltségközvetítést, tudásépítést. Ezek természetesen megjelennek a tantárgyi tantervekben, a pedagógusok tanmeneteiben, a mindennapi nevelési-oktatási gyakorlatban.

2.1.1 Az etika oktatása és a hit- és erkölcsstan oktatására vonatkozó szabályok

A hat évfolyamos gimnáziumba való beiratkozáskor a **szülők nyilatkozatban rögzítik** választásukat, hogy **gyermekük etika vagy hit- és erkölcsstan tantárgy foglalkozásain vegyen részt**. Mindkét tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik a **7. és 8. évfolyamon, 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben**.

Tanügyi dokumentumainkban az „**Etika/Hit- és erkölcsstan**” megnevezést használjuk.

Mint kötelezően választott tantárgyak, esetükben is érvényesül az a szabály, hogy a **választott tárgyat egy tanévig mindenképpen tanulnia kell** a tanulónak, **a 7. évfolyam végén – május 20-áig - újra lehetőség van választani**, ha az etika helyett hit- és erkölcsstan, vagy ha hit- és erkölcsstan helyett etika órákon szeretne a tanuló inkább részt venni.

Az etika tantárgyra az Ember és társadalom műveltségterület, Etika közműveltségi tartalmi érvényesek. Kollégáink közül egy fő rendelkezik a tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel.

Míg a hit- és erkölcsstan oktatás etika oktatási területének tartalmát és követelményeit a Nemzeti alaptanterv szabályozza, addig a hit- és erkölcsstan oktatáson belül a tanuló által választható hitoktatás kereteiről a Nkt. törvény másként rendelkezik: az iskolai keretek között folyó hitoktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását az adott bevett egyház és az adott bevett egyház nevében eljáró belső egyházi jogi személy hatáskörébe utalja. Egy kollégánk evangélikus hitoktatói, egy pedig katolikus hittanári végzettséget is szerzett.

Bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye által szervezett és felügyelt **hit- és erkölcsstan órák és foglalkozások tartalmát a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye határozza meg az adott bevett egyház iránymutatása szerint**.

A hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és erkölcsstan oktatásra való jelentkezés szervezése, a foglalkozások ellenőrzése a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személyének feladata.

Intézményünk biztosítja a hit- és erkölcsstanoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket, így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket.

Az etika óra helyett választható hit- és erkölcsstan oktatás megszervezésére vonatkozó szabályok (20/2012.(VIII.31.) EMMI rend. 182/A.§ alapján):

Az iskola igazgatója kijelöli azt a beiskolázás folyamatába illeszkedő májusi az időpontot, amikor a bevett egyház, ill. belső egyházi jogi személye írásban meghatalmazott képviselője tájékoztatást adhat az iskolának, az iskolával tanuló jogviszonyban álló tanulóknak és a szülőknek arról, hogy igény esetén a hit- és erkölcsstan oktatást milyen módon szervezi meg. Az iskola igazgatója a kijelölt időpontot olyan módon közli a településen hitéleti tevékenységet ellátó bevett egyházzal vagy annak belső egyházi jogi személyével, hogy azt a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye a tájékoztató időpontja előtt legalább tíz nappal megkapja.

Amennyiben valamelyik bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye a tájékoztatón nem tud megjelenni, az igazgatónak biztosítania kell annak lehetőségét, hogy a bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személye rendelkezésére bocsátott, hit- és erkölcsstan oktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumokat a szülők megismerjék.

Az igazgató a bevett egyháztól vagy annak belső egyházi jogi személyétől kapott tájékoztatás alapján az iskola honlapján és a helyben szokásos módon **nyilvánosságra hozza a következő tanévben a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló** bevett egyházak vagy azok belső egyházi jogi személyei **megnevezését és** az iskola székhelye, feladatellátási helye szerint illetékes **képviselőjének nevét, címét, ennek tényéről értesíti a bevett egyházat** vagy annak belső egyházi jogi személyét.

Az igazgatónak hozzáférhetővé kell tennie a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye által rendelkezésére bocsátott hit- és erkölcsstan oktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumokat, különösen a tantervet, a tananyagot, a tankönyveket és a hit- és erkölcsstan oktatás munkamódszerét.

Beiratkozáskor, átiratkozáskor a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye nyilvánosságra hozott adatait az iskola írásban is a szülők rendelkezésére bocsátja, ez alapján a szülő a hit- és erkölcsstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy valamely, a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye által szervezett hit- és erkölcsstan oktatást, vagy az etika oktatást igényli a gyermeke számára.

Beiratkozáskor, átiratkozáskor a szülő a hit- és erkölcsstan oktatással összefüggő adatkezeléshez történő önkéntes írásbeli hozzájárulással egyidejűleg írásban igényelheti olyan bevett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye hit- és erkölcsstan oktatását is, amely bevett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye nem tartott tájékoztatót az iskolában. Az ilyen igényről az igazgató írásban értesíti a szülő által megjelölt bevett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye képviselőjét.

Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez. Ha a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye a hit- és erkölcsstan oktatást nem vállalja, a szülő ismételten nyilatkozik arról, hogy melyik tantárgyat igényli a gyermeke számára.

Amennyiben a szülő a hit- és erkölcsstan oktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett bevett egyháznak vagy annak belső egyházi jogi személyének átadja.

A beiratkozáskor a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését a következő tanévben a bevett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye is jelen lehet, a szülőnek - igénye esetén - hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatban tájékoztatást nyújthat. Amennyiben valamelyik bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye képviselője a beiratkozáskor nem tud megjelenni, az igazgatónak biztosítania kell a bevett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személye által rendelkezésére bocsátott hit- és erkölcsstan oktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumok megismerhetőségét.

A beiratkozást követő három napon belül az igazgató az érintett bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személye meghatalmazott képviselőjének átadja az egyház által szervezett hit- és erkölcsstan oktatásra jelentkező tanulók nevét és az osztályuk megnevezését. Az adatok átadását követő hét napon belül az igazgató egyeztetést folytat a tanulócsoporthoz kialakításáról azon bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye képviselőjével, amelyek által szervezett hit- és erkölcsstan oktatás iránti igényről a szülők nyilatkoztak és amelyek a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállalták. Az egyeztetés során a tanulócsoporthoz kialakításával kapcsolatban figyelembe kell venni, a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoporthoz az Nkt. 4. mellékletében meghatározott maximum osztály- és csoportlétszám mértékéig összevonhatók, és hogy az etika helyett választott hit- és erkölcsstan órákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani. Amennyiben a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye az erkölcsstan órával azonos időpontban a hit- és erkölcsstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye képviselője írásban megállapodhat arról, hogy a hit- és erkölcsstan órákat a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.

Amennyiben a bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye nem tud gondoskodni a hitoktató, hittanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola köteles a hit- és erkölcsstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.

A hit- és erkölcsstan órákra vonatkozó csoportnaplót a hitoktató, hittanár vezeti, az iskola egyéb tanügyi dokumentumaiban a hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos további adminisztrációt a bevett egyház, illetve belső egyházi jogi személye által az Nkt. 35. § (4) bekezdése szerint foglalkoztatott hitoktató, hittanár tájékoztatása alapján minden tanítási órát követő tanítási nap végéig az érintett tanulók osztályfőnöke végzi el.

A fentiekén kívül bevett egyház vagy annak belső egyházi jogi személye által **fakultatív hitoktatás** megszervezésére is lehetőség van – az Nkt. értelmében - az iskola bármely évfolyamán a kötelező tanórai foglalkozások rendjéhez illeszkedően.

2.1.2 Természettudományos nevelés

Az egyén, a közösségek és a természet harmóniájának elősegítése a nevelés-oktatás rendszerének kiemelt feladata. A kísérletezés, a megfigyelés, a természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése és alkalmazása, a műszaki ismeretek hétköznapi életben is használható elemeinek gyakorlati elsajátítása a Nat. kiemelten fontos tartalma. Cél, hogy **a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a diákok gondolkodásába és tevékenység-repertoárjába, hogy előhívhatók legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során.** Az átlagosnál elmélyültebb természettudományos érdeklődés felkeltését és a tehetséggondozást a kerettantervekben megjelenő emelt óraszámú tantárgyi programok biztosítják.

A természettudományi emelt szintű csoportunkban már a 9. évfolyamtól bővebb, ill. jobban elmélyített ismereteket szerezhettek az érdeklődő diákok, de a **11. és 12. évfolyamon bármelyik természettudományos tárgyat választhatják tanulóink heti négy (biológia, fizika) vagy három (kémia, földrajz) órában,** amely keretében az emelt szintű érettségi vizsgára is fel tudnak készülni.

A 11. évfolyamon azon tanulók, akik nem tanulnak emelt óraszámúban vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő **integrált természettudomány tantárgyat fognak tanulni heti két óra időkeretben.** Az integrált természettudományos program **célja hangsúlyozottan nem a lexikális ismeretek további gyarapítása vagy a szaktudomány mélyebb megértésére való törekvés,** az a mindennapokban megjelenő természettudományos kérdéseket és problémákat, a tanulói aktivitást, interaktivitást, továbbá a projektmunkát helyezi előtérbe.

A természettudományos szemlélet kialakulását segítik még az iskolán kívüli tevékenységek, e nevelés területébe tartozó **múzeum-, rendezvénylátogatások terepgyakorlatok, kirándulások.**

2.1.3 A művészeti nevelés

Az 7-12. évfolyamokon folyamatosan biztosítani kell a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit.

A 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre került helyi tantervünkben minden tanulónk minden tanévben (7.-től 12.-ig az óratervebe beépítve) tanórák keretében foglalkozik művészetekkel:

- 7. évfolyam – ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház
- 8. évfolyam - ének-zene, vizuális kultúra
- 9. évfolyam - ének-zene, vizuális kultúra
- 10. évfolyam - ének-zene, vizuális kultúra
- 11. évfolyam - vizuális kultúra (művészettörténet)*
- 12. évfolyam - mozgóképkultúra és médiaismeret

*A **11. évfolyamon művészetre tervezett heti egy órában** - a nevelőtestület döntése alapján - diákjaink a vizuális kultúrát, azon belül is a **művészettörténet** általános műveltség kialakítását segítő ismeretanyagát sajátítják el új oktatási módszerekkel.

A tanórák mellett **iskolán kívüli tanórai és egyéb tanórán kívüli művészeti foglalkozásokat** is beépítettünk helyi tantervünkbe (pl. színház- és múzeumlátogatások, múzeumi képzőművészeti interaktív foglalkozások, nyári alkotótábor, énekkar, énekkari nyári tábor, iskolai zenekar, fotózás, fotó- és képzőművészeti kiállítás tanulóink munkáiból, művészeti hét két évente – minden délután művészeti foglalkozások, előadások, versenyek, pályázatok hirdetése, külső pályázatokon részvétel, stb.).

Minden évben részt veszünk városunkban a zene világnapján (október 1.) az iskolák közös öröme néklésén a Szent István templomnál. A Madarak és Fák Napján (május 10.) az Erdő Ajándéka Erdei Iskola és Alapítvány „Énekelj az erdőben!” felhívására osztályaink közösen dalolnak az iskolánk melletti ligetben. Szarka Tamás Kézfogás című dalának előadásához is csatlakoztunk 2022-ben, amelyre minden év június 4-én a Nemzeti Összetartozás Napján kerül sor.

2.1.4 Az idegennyelv-oktatás

Az első idegen nyelv megválasztásakor - amely az angol és német lehet - biztosítani kell, hogy azt a diákok a felsőbb évfolyamokon is folyamatosan tanulhassák és tanulják. A második idegen nyelv oktatása a 8. évfolyam után kezdődhet, így a **7. és 8. évfolyamban csak egy nyelvet tanítunk** heti egy órával megemelve a kerettantervi ajánlott óraszámot, vagyis **heti négy órában**, amely a kisdíákok döntő többsége által az általános iskolában már tanult idegen nyelv: az angol. A **9. évfolyamon biztosítjuk a megkezdett ún. első idegen nyelv folytatólagos tanulását és az érettségi idejére annak B2 szintű (de legalább B1 szintű) elsajátítását heti 4 órában** évfolyamonként, ami szintén egy órával több hetente a kerettantervi ajánlásnál. Az **emelt szintű angol csoportokban** (heti 5 óra mind a négy évfolyamon) már legalább a 11. évfolyamra el kellett jutniuk diákjainknak erre a szintre. A **nyelvi előkészítő** csoportokban tanulók legalább 75%-ának sikeresen le kell tennie a B2 szintű komplex nyelvvizsgát az érettségi vizsga évéig. A megfelelő képességű és motivált tanulóinkat a többi osztályban is **felkészítjük nyelvvizsgára**.

A **9. évfolyamtól második idegen nyelvként elsősorban a csoportkialakítás lehetőségeit figyelembe véve**, de a jelentkezési lapon megjelölt választást is szem előtt tartva, **oktatjuk az angol, a német, az olasz, az orosz és a szlovák nyelvet**. A **második idegen nyelv sikeres elsajátítása érdekében** a kerettantervi ajánlásnál a 11. és 12. évfolyamon heti egy órával megemeltük az óraszámot, így a 9. és 10. évfolyamon heti három, a **11. és 12. évfolyamon heti négy órában** tanulják azt diákjaink.

Az idegen nyelvek gyakorlására, elmélyítésére lehetőséget adnak **nemzetközi projektjeink**, célnyelvi országokba irányuló egy hetes **tanulmányi kirándulásaink**, esetlegesen nyári **külföldi nyelvtanfolyamokon** való csoportos vagy egyéni részvétel.

2.1.5 Az emelt szintű képzési forma

Az emelt szintű oktatás a tehetséggondozás sajátos módja, amelynek során egy vagy több meghatározott tantárgy fejlesztési követelményeinek és ismereteinek elsajátítása a kerettantervek által meghatározott, magasabb szintű követelményekkel, emelt óraszámban valósul meg. Ebben a szervezési formában kiemelt hangsúlyt fektetünk a természettudományok és az idegen nyelvek fejlesztésére. Ez megvalósulhat „tagozatként”, de a 11. és 12. évfolyam szabadon választott érettségire, továbbtanulásra felkészítő csoportjainak egy része is így működik. *Lásd bővebben a 2.2.9 pont alatt.*

2.1.6 A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésének-oktatásának elvei

Gimnáziumunk alapdokumentuma tartalmazza az intézmény köznevelési és egyéb alapfeladatait, melyek egyike: „*a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)*”. **Az egyéb pszichés fejlődési zavar alatt a tanulási nehézséggel küzdők zavara értendő** (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, kevert figyelemzavar).

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint szervezzük meg, **szem előtt tartva a szakértői véleményben leírtakat:**

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket jelölünk meg ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos igényekkel összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket alakítunk ki és teljesítetünk;
- szükség esetén (érzékszervi fogyatékos) a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszerek és eszközök beépítése a nevelés, oktatás folyamatába;
- segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; a velük összefüggő feladatokról a *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve* és a *vizsgaszabályzatok* adnak eligazítást.

Saját fejlesztő pedagógusunk nincs, hiszen gimnázium lévén **csak kevés BTM nehézséggel küzdő tanuló van, SNI tanuló pedig nagyon ritkán adódik**, és az ő számukra egy **külső szakember**, fejlesztő pedagógus tart foglalkozásokat.

2.2. Kerettanterv, tanórák, óraszámok, tananyag, választható tárgyak, csoportbontás

2.2.1 A választott kerettantervek

- Kerettanterv a gimnáziumok 7–12. évfolyamára - magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára – a magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika tantárgy kivételével a többi tantárgy – a 7-8. évfolyamok számára
- Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyamára
- Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez:
  - *Családi életre nevelés 9–12. évfolyam* (a közösségi nevelés tantervébe építve)
  - *Honvédelem tantárgy kerettanterve a szakképzési intézmények 9. évfolyama és a köznevelési intézmények 11. évfolyama számára* (pilot programként, 2024/2025)

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógia elvek, nevelési célok, fejlesztési feladatok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak *a Magyar Közlönyben*, illetve az *Oktatási Hivatal elektronikus felületén* közzétett kerettantervekben kerültek meghatározásra. A *nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* (továbbiakban: *Nkt.*), a *Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. Kormányrendelet* (továbbiakban: *Rendelet*), valamint az annak módosításáról rendelkező *5/2020. (I.31.) Kormányrendelet* előírásait is betartva dolgoztuk ki - a kerettanterveket felhasználva - saját helyi tantervünket. Gimnáziumként figyelembe kellett vennünk az *érettségi vizsga vizsgatárgyainak vizsgakövetelményeit* is.

2.2.2 A választott kerettantervek kiegészítése, adaptálása

A kötelező tantárgyak és óraszámok átvétele mellett a nevelőtestületünk úgy döntött, hogy a **szabadon tervezhető órakeretet** (melynek felhasználása kötelező) a következő módokon használjuk fel:

- megemeltük adott évfolyamokon az első és második idegen nyelvek, a történelem és a matematika heti óraszámát,
- megemeltük a 11. és 12. évfolyamon az érettségi tantárgyak oktatására fordítandó kötött célú órakeretet.

Ezzel az egyes csoportok (hat évfolyamos, általános, természettudományi) **saját nevelési-oktatási arculatát**, adott esetben valamely tantárgyak (angol és német nyelv a nyelvi előkészítő, angol nyelv az idegen nyelvi csoportokban, biológia, fizika a természettudományi csoportban, 11. és 12. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem) **emelt szintű oktatását** határoztuk meg, valamint 11. és 12. évfolyamon biztosítjuk a **természettudományos tárgyak** (biológia, fizika, kémia, földrajz) **magas óraszámú való tanulását**, lehetővé téve az eredményes továbbtanulást ezekből a tantárgyakból is.

A fentiekén túl a **tantárgyi órakeret 10 %-ának felhasználását** tekintve a tantárgyak többségében – bár ez is csoportirányultság-függő – az egyes tematikai egységek között

osztottuk el a rendelkezésre álló időkeretet az alkalmazható tudás megszerzése vagy a képességek fejlesztése céljából. Az emelt szintű csoportokban és a hat évfolyamos oktatásban törekedtünk további tananyag beépítésére.

A felmenő rendszerben 2020. szeptembertől bevezetett kerettanterveknek megfelelően 7.-től 11. évfolyamig 34 héttel, a 12. évfolyamon 28 héttel számolva állítottuk össze helyi tantárgyi tanterveinket.

2020. szeptembertől csak olyan egyéb tárgyak építhetők be a szabadon tervezhető órakeret terhére a helyi tantervbe, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Sajnos így ez az évekig (tizenöt évig) sikerrel tanított **utazás és turizmus** (11-12. évfolyamon választható) tantárgy – amelyet az Iskolafejlesztési Alapítvány által akkreditáltatott tanterv alapján tanítottunk - kiesett az iskola kínálatából. Ugyanígy és ugyanezért a huszonkét évig iskolánkban a 11. és 12. évfolyamon kötelezően tanított és szabadon is választható **pszichológia** tantárgy sem maradhatott a helyi tantervünkben, amelynek tantervét iskolánk volt tanára készítette és intézményünk akkreditáltatta az érettségi követelményeivel együtt, melyeket 2015-ben bevezetendően módosítottunk a pszichológia érettségi vizsga központi követelményeinek bevezetése miatt és ahhoz illeszkedően.

Az iskola tantárgyi tantervei CD-re mentve olvashatók, tanulmányozhatók, illetve az iskola szerverén rögzítettek.

2.2.3 A tanulók meghatározott csoportjainak speciális céljai (részcélok)

2.2.3.1 A hatévfolyamos gimnáziumi csoport (7-12. osztály)

Az ebbe az osztályba való két évvel korábbi (6. osztály végén) „válogatás” lehetőségét ad arra, hogy a **legjobb teljesítményű, képességű, leginkább tanulóorientált, motivált tanulók** kerüljenek egy csoportba. Ebben a tanulócsoporthoz egészséges versenyszellem alakul ki a tanulmányi eredményeket illetően. Mivel két évvel előbb iskolánk tanulói lesznek, jobban meg tudjuk alapozni, egyben ki tudjuk bővíteni azokat az ismereteket, amelyekkel rendelkezniük kell a 12. évfolyam végén. A hat éven keresztül heti négy órában való nyelvtanulás megteremti a lehetőséget az **emelt szintű nyelvi érettségi** sikeres letételére, mely 60% feletti teljesítés esetén a B2 komplex típusú nyelvvizsgával egyenértékű.

A csoport speciális célja a magas szintű tudás, a felsőoktatásban részt venni tudó, a nyelvvizsgás, valamint a tanulmányi versenyeken jó eredményt elérő tanulók magas száma.

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 134.§-a tartalmazza a csoport megszervezésére vonatkozó külön szabályokat, feltételeket, melyek együttes teljesülése megvalósul intézményünkben, ez alapján folytatható a hat évfolyamos nevelés-oktatás.

2.2.3.2 Öt évfolyamos nyelvi előkészítő (NYEK) emelt szintű nyelvi gimnáziumi csoport (9/Ny, 9-12. osztály)

A nyelvi előkészítő évfolyam létjogosultsága megerősödött a 335/2014. (XII. 18.) Korm. rendelet (a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet

módosításáról) 10.§ (2) bekezdésben foglaltak miatt, amely 2020. január 1-jétől lett volna hatályos. Ezen szakasz a Rendelet 23. §-át a következő (3) és (4) bekezdésekkel egészítette ki: „(3) Alapképzésre, osztatlan képzésre - az (1) bekezdésben foglaltak mellett, a (4) bekezdésben szabályozott kivétellel - az a jelentkező vehető fel, aki legalább B2 szintű, általános nyelvi, komplex nyelvvizsgával vagy azzal egyenértékű okirattal rendelkezik.” Ez a jogszabályt 2020. január 1-jétől nem juttatták érvényre.

A nyelvi előkészítő évfolyam, azaz a 9/Ny osztályok általános **céljai megegyeznek az „Idegen nyelvek” kerettantervekben megfogalmazottakkal.** Az előkészítő évben biztosított intenzív nyelvtanulás keretében a különböző háttérrel érkező tanulók esélyt kapnak tudásuk összehangolására, a felzárkózásra és az intenzív fejlődésre. A **NYEK képzés közvetlen célja**, hogy a nyelvi előkészítő évfolyamon a tanulók intenzív nyelvtanulással olyan nyelvtudáshoz jussanak, amely megalapozza a további négy év nyelvтанulását. A tervezéskor figyelembe kell venni azonban, hogy a nyelvi előkészítő évfolyam magas idegen nyelvi óraszámú elsősorban nem arányosan megemelt tananyagmennyiséget jelent, hanem tágabb teret biztosít az elmélyítésre, a gyakorlásra és a szilárd alapok megteremtésére.

Az ötéves nyelvтанulási folyamat tervezésekor figyelembe kell venni az egyes tanulócsoportok szükségleteit, az év eleji szintfelmérés eredményét és a tanulók haladási tempóját. A magasabb óraszám és a rendeletben meghatározott két lehetséges kimeneti szint teret ad a differenciált, a tanulók igényeinek megfelelő oktatás megvalósítására.

A nyelvi előkészítő évfolyammal induló oktatásban **intézményünkben a második idegen nyelv tanítása már a nyelvi előkészítő évfolyamon megkezdődik.**

A kötelezően elvárt minimumszinteket az első és második idegen nyelvre a következő táblázat foglalja össze:

	NYEK évfolyam, minimumszint	10. évfolyam, minimumszint	12. évfolyam, minimumszint
1. idegen nyelv	A2-B1	B1-B2	B2
2. idegen nyelv		A2-B1	B1-B2

Az óraszámok vonatkozásában fontos, hogy a nyelvi előkészítő évfolyammal induló nevelés-oktatás megemelt óraszámú nem elsősorban a tananyag növelésére, hanem annak tényleges elmélyítésére, a gyakorlásra szánt idő bővítésére szolgál. A több nyelvre segítségével az iskolán kívül kevesebb nyelvтанulási lehetőséggel rendelkező tanulók hátránya kompenzálható, sőt a hagyományos képzésben résztvevőkhöz képest magasabb kimeneti szint is elérhető. Az 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet a nyelvi előkészítő évfolyammal induló képzésre a tantárgyak és heti óraszámuk vonatkozásában a következőket írja elő: „A nyelvi előkészítő évfolyamon idegen nyelv tantárgy esetében heti tizennyolc, a digitális kultúra tantárgy esetében heti három, a testnevelés tantárgy esetében heti öt tanórai foglalkozást kell biztosítani, továbbá heti négy-hat tanórat képességfejlesztésre kell fordítani.”

A heti tizennyolc idegen nyelvi óra két idegen nyelv közötti megoszlása gimnáziumunkban a következő: **tíz óra angol és nyolc óra német nyelv.**

A nyelvi előkészítővel induló csoportok az azt követő tanévekben is folytatják emelt szinten a nyelvtanulást: az angol nyelv tanulását 9. és 10. évfolyamon heti öt, 11. és 12.-ben heti négy órában, a német nyelvét 9.-től a 12. évfolyamig heti négy órában.

Abban az esetben, ha a nyelvi előkészítővel induló angol-német nyelvi csoportban egy tanulónak az eredménye tanév végén **idegen nyelvből nem éri el az elégséges osztályzatot**, azaz javító vizsgáznia kell, **sikeres javító vizsga esetén sem folytathatja a nyelvi csoportban a tanulmányait.**

Nyelvi előkészítő évfolyamot akkor folytathatunk (20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 137.§), ha három egymást követő tanév átlagában megfelelünk annak a feltételnek, hogy a nyelvi előkészítő nevelés-oktatásban részt vett és a kilencedik évfolyamot megkezdő, továbbá érettségi vizsgabizonyítványt szerzett **tanulóink hetvenöt százaléka a nyelvi előkészítő nevelés-oktatás idegen nyelvből rendelkezik a Közös európai referenciakeret (a továbbiakban: KER) szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgálóval.**

A **második idegen nyelvből** az oktatás feltételeit oly módon kell biztosítanunk, hogy a **NYEK** évfolyamon kezdő tanulók számára **biztosítsuk az emelt szintű érettségire való felkészítés feltételeit.**

Amennyiben a fenti követelményeknek nem felelnénk meg, új nyelvi előkészítő évfolyamra az érettségi vizsgaeredmények kihirdetését követő évben kezdődő tanévre nem hirdethetünk felvételt. A feltételek teljesülését az adott idegen nyelvet egy évfolyamon tanulók összesített eredménye alapján a fenntartónak évente vizsgálnia kell.

2.2.3.3 Négyévfolyamos gimnáziumi tanulócsoportok

A 2020. szeptemberben felmenő rendszerben bevezetésre kerülő módosított Nemzeti alaptanterv is ad lehetőséget helyi szinten **9-10. évfolyamokon emelt szintű oktatás beépítésére**, amely működtetése esetén legfeljebb heti két órával lehet túllépni a tanulók terhelhetőségének heti órakeretét.

11. és 12. évfolyamban az eddiginél jóval nagyobb órakeret áll rendelkezésre az érdeklődési irányultságokat figyelembe vevő, érettségire, továbbtanulásra felkészítő csoportok kialakítására. Az így kialakított helyi tanterv lehetőséget a diákoknak, hogy a 8. évfolyam helyett két évvel később, a 10. évfolyam végén döntsenek a szabadon választható tantárgyi csoportok mint specifikációk, teljesítménykurzusok (*Leistungskurse -németből fordítva*) közül.

Az **általános képzés** mellett a 2020/2021. tanévtől a négy évfolyamos gimnáziumi képzésben a **természettudományi irányultságot** továbbra is meg tudjuk hirdetni.

Második idegen nyelv tanulása is kötelező a gimnáziumban minden csoportban. Választható a német, az olasz, az orosz vagy a szlovák, amely az első idegen nyelvvél (angol) párhuzamosan a 9. évfolyamon indul a hat évfolyamos és négy évfolyamos általános osztályokban. Egyéni foglalkozás, vagy szakköri keretek között is felkészítjük szlovák nyelvből felvidéki tanulóinkat érettségi vizsgára.

Általános gimnáziumi csoport (9-12. osztály)

A négyévfolyamos általános gimnáziumi csoport a kerettantervi kötelező és számukra szabadon tervezhető heti óraszámban és követelményeknek megfelelő helyi tanterv alapján bővítik ismereteiket és készülnek az érettségi vizsgára, illetve a továbbtanulásra. **A csoport óraterve megegyezik a hatévfolyamos csoport 9-12. évfolyamában érvényes óratervvvel.**

Természettudományi csoport (9-12. osztály)

A természettudományi csoportba jelentkezők 9. évfolyamon a **biológiát** tanulják - külön csoportként - **emelt szinten, heti négy órában**, valamint 9. évfolyamon a **kémiát** – szintén külön csoportban **egy órával magasabb óraszámban**, mint a többi csoport diákjai. **Fizikából és földrajzból** 10. évfolyamon az alapóraszámban elsajátított ismereteket **heti egy-egy kiegészítő órában** tudják bővíteni, elmélyíteni. Ezek a foglalkozások a csoportba jelentkezéssel kötelezően vállalt órák. A 10. évfolyam végén lehetőségük van **szabadon választani két természettudományos tárgyat** (biológia, fizika, kémia vagy földrajz), amelyeket a 11. és 12. évfolyamon szeretnének emelt szinten tanulni az érettségi vizsgára felkészítő csoportokban.

Célunk az, hogy a természettudományi ágazatok, területek hiányszakmái, illetve az egészségügy felé orientáljuk a diákokat.

Emelt szintű idegen nyelvi csoport (9-12. osztály)

Az idegen nyelvek iránt érdeklődő diákok a **9. és 10. évfolyamon az angol nyelvet tanulják emelt szinten, heti 5 órában**, a **11. és 12. évfolyamon pedig egy másik idegen nyelvet**, amellyel mint új nyelvvel (2. idegen nyelv) a 9. évfolyamon kezdenek megismerkedni.

Az angol nyelvet már az általános iskolában is tanulták, így a 10. évfolyam végén képesek lesznek sikeres előrehozott érettségi vizsgát tenni e tárgyból, 11. évfolyamon pedig tehetnek szintemelő vizsgát belőle. A 2. idegen nyelv utolsó két évfolyamon magasabb óraszámban zajló tanítása-tanulása lehetővé teszi ebből a nyelvből is a sikeres vizsgázást.

2.2.3.4 Honvédelem tantárgy (11. évfolyam) – pilot program

A Belügyminisztérium kijelölése alapján a 2024/2025-ös tanévben próbaoktatás keretében az egyik 11. évfolyamos osztályunk megismerkedik a haza védelmének fontosságával, a honvédelem rendszerével. Ismereteket szereznek a magyar haderő haderőneveit és haditechnikai eszközeit illetően. Mindezek mellett a diákok olyan, a mindennapi életben is alkalmazható ismereteket szereznek, mint a terepen történő tájékozódás, a menedéképítés, az újraélesztés és az elsősegélynyújtás alapjai. Ezen tudásanyag élményszerű átadásával, valamint az elmélet mellett gyakorlati foglalkozások megvalósításával kialakul és folyamatosan erősödik a haza iránti elkötelezettségük.

A heti egy tanórásra tervezett ismeretanyagot modulrendszerben sajátítják el, ez az óraszervezés lehetővé teszi a gyakorlati foglalkozások, terepgyakorlatok lebonyolítását. A próbaoktatást a Honvédelmi Minisztérium szakemberekkel támogatja.

2.2.4 A különböző csoportok óratervei

2020. szeptembertől a 7. és 9. évfolyamtól felmenő rendszerben bevezetésre került óraterv - NAT ajánlás

(Rendelet Melléklet II. Rész II.2.1. pontja, II.2.1.3. táblázat)

Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	3	3	4	4	4
I. idegen nyelv	3	3	3	3	4	4
II. idegen nyelv			3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek		1				1
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1				
Biológia	2	1	3	2		
Fizika	1	2	2	3		
Kémia	1	2	1	2		
Földrajz	2	1	2	1		
Természettudomány*					2	
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Dráma és színház**	1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret						1
Művészetek***					1	
Technika és tervezés	1					
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (érettségi tantárgyak oktatása) ****					4	4
Kötelező alapóraszám	29	28	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret*****	1	2	2	2	4	5
Maximális órakeret	30	30	34	34	34	34

* A természettudományos ismeretek és kiemelten az MTMI készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő integrált természettudomány tantárgyat vagy a fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyak egyikét kell tanulniuk heti két óra időkeretben. **A választott tantárgyak ismeretanyaga nem képezi részét e tárgyak középszintű érettségi követelményeinek**, ugyanakkor az érettségi vizsga letételéhez az itt megszerzett tudás és készségek segítséget jelentenek.

**A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti.

***A művészetre tervezett heti 1 óra a 11. évfolyamon megvalósulhat a dráma és színház, a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal is.

****A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell felhasználni. Ha a tanuló a 11. évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.

*****A szabadon tervezhető órakeret terhére beépíthetők a helyi tantervbe azok a tantárgyak, amelyek az oktatásért felelős miniszter által közzétett kerettantervvel rendelkeznek. Ez az órakeret lehetővé teszi az alapóraszámban biztosított tantárgyak óraszámának az iskola helyi tantervében meghatározandó emelését is.

Az óraterveket a 2020. szeptember 1-jétől hatályos jogszabályok - 5/2020.(I.31.) Kormányrendelet - alapján módosítottuk, aktualizáltuk.

A szabadon tervezhető kötelező óraszámokat – a jobb áttekinthetőség kedvéért – „+” jellel tettük a kerettantervben megadott heti óraszám mellé.

A hat évfolyamos csoport óraterve (heti óraszámok)

9. évfolyamtól megegyezik az általános gimnáziumi óratervvel

Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1+1	1	1	1	1
Magyar irodalom	2	2	2	3	3	3
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1	4	4
II. idegen nyelv	-	-	3	3	3+1	3+1
Matematika	3	3	3	3	3	3+1
Történelem	2	2	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek	-	1	-	-	-	1
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	-	-	-	-
Biológia	2	1	3	2	-	-
Fizika	1	2	2	3	-	-
Kémia	1	2	1	2	-	-
Földrajz	2	1	2	1	-	-
Természettudomány	-	-	-	-	2	-
Ének-zene	1	1	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1		-
Dráma és színház	1	-	-	-	-	-
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-	-	-		1
Művészetek- Vizuális kultúra (művészettörténet)	-	-	-	-	1	-
Technika és tervezés	1	-	-	-	-	-
Digitális kultúra	1	1	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (beépítve boldogságóra, családi életre nevelés) (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1

Kötött célú órakeret (érettségi tantárgyak oktatása)	-	-	-	-	4+3	4+3
Kötelező alapóraszám	29	28	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2	4	5
Maximális órakeret	30	30	34	34	34	34

Az öt évfolyamos nyelvi előkészítő idegen nyelvi csoport óraterve
(heti óraszámok)

Tantárgyak	9/Ny. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	2	1	1	1	1
Magyar irodalom	-	2	3	3	3
I. idegen nyelv (angol)	10	3+2	3+2	4	4
II. idegen nyelv (német)	8	3+1	3+1	3+1	3+1
Matematika	3	3	3	3	3+1
Történelem	-	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1
Biológia	-	3	2	-	-
Fizika	-	2	3	-	-
Kémia	-	1	2	-	-
Földrajz	-	2	1	-	-
Természettudomány	-	-	-	2	-
Ének-zene	-	1	1	-	-
Vizuális kultúra	-	1	1		-
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-	-		1
Művészetek- Vizuális kultúra (művészettörténet)	-	-	-	1	-
Digitális kultúra	3	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (beépítve boldogságóra, családi életre nevelés) (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (érettségi tantárgyak oktatása)	-	-	-	4+3	4+3
Kötelező alapóraszám	30	32+2	32+2	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	4	5
Maximális órakeret	32	34+2	34+2	34	34

Nyelvi előkészítő: Az idegen nyelv tantárgy esetében heti tizennyolc, a digitális kultúra tantárgy esetében heti három, a testnevelés tantárgy esetében heti öt tanórai foglalkozást kell biztosítani, továbbá heti négy-hat tanórát képességfejlesztésre kell fordítani.

**A négy évfolyamos általános csoport óraterve
(heti óraszámok)**

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Magyar irodalom	2	3	3	3
I. idegen nyelv	3+1	3+1	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3+1	3+1
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Biológia	3	2	-	-
Fizika	2	3	-	-
Kémia	1	2	-	-
Földrajz	2	1	-	-
Természettudomány	-	-	2	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1		-
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-		1
Művészetek - Vizuális kultúra (művészettörténet)	-	-	1	-
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (beépítve boldogságóra, családi életre nevelés) (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (érettségi tantárgyak oktatása)	-	-	4+3	4+3
Kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Maximális órakeret	34	34	34	34

**A négy évfolyamos természettudományi csoport óraterve
(heti óraszámok)**

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Magyar irodalom	2	3	3	3
I. idegen nyelv	3+1	3+1	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3+1	3+1
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Biológia*	3+1	2	-	-
Fizika*	2	3+1	-	-
Kémia*	1+1	2	-	-
Földrajz*	2	1+1	-	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1		-
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-		1
Vizuális kultúra (művészettörténet)	-	-	1	-
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (beépítve boldogságóra, családi életre nevelés) (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (érettségi tantárgyak oktatása)	-	-	4+3	4+3
Kötelező alapóraszám	32+2	32+2	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Maximális órakeret	34+2	34+2	34	34

*A biológia és a kémia a 9. és 10. évfolyamon külön csoportban (heti 4 és 2, ill. 2 és 2 órában); a fizika és a földrajz a 9. és 10. évfolyamon alapóraszámában együtt az egész osztállyal (heti 2 és 3, ill. 2 és 1 órában), valamint 10. évfolyamon heti 1-1 óra kiegészítés külön csoportban.

**A négy évfolyamos emelt szintű idegen nyelvi csoport óraterve
(heti óraszámok)**

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv	1	1	1	1
Magyar irodalom	2	3	3	3
I. idegen nyelv (angol)	3+2	3+2	4	4
II. idegen nyelv (német/olasz/országi/szlovák)	3+1	3+1	3+2	3+2
Matematika	3	3	3	3+1
Történelem	2+1	2+1	3	3
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Biológia	3	2	-	-
Fizika	2	3	-	-
Kémia	1	2	-	-
Földrajz	2	1	-	-
Természettudomány	-	-	2	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1		-
Mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-		1
Művészetek- Vizuális kultúra (művészettörténet)	-	-	1	-
Digitális kultúra	2	1	2	-
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés (beépítve boldogságóra, családi életre nevelés) (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (érettségi tantárgyak oktatása)	-	-	4+2	4+2
Kötelező alapóraszám	32+2	32+2	30	29
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Maximális órakeret	34+2	34+2	34	34

2.2.5 A gimnázium heti óraszámai és órakeretének számítása

A Nkt. 6. számú melléklete tartalmazza a tanulók **finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretét**. Intézményünkre vonatkozó adatok, melyekkel számolhatunk:

évfolyam	tanuló heti óraszám			osztályok heti időkerete		SNI-s tanulók heti pedagógiai célú foglalkozásainak száma		
	testnev. nélkül	testnev.	órák testneveléssel	engedélyezett	6 évf. gimn. többletórái	gyengénlátó	nagyot-halló, mozgás és beszéd-fogy.	egyéb (diszlexia, diszgráfia)
7.	26	5	31	56	2	8	10	4
8.	26	5	31	56	2	8	10	4
NYEK	25	5	30	56		9	10	4
9.	30	5	35	57	2	9	10	4
10.	31	5	36	57	2	9	11	4
11.	30	5	35	58	2	11	12	5
12.	30	5	35	58	2	11	12	5

Ha a **sajátos nevelési igényű tanulók** nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt történik, a fejlesztő foglalkozások megszervezésére meghatározott időkeretet 9 főre kell kiszámítani és biztosítani: az azonos heti óraszámú jogosult tanulók számát kell kilenccel elosztani. Ha az osztás alapján az adott foglalkozásra jogosultak létszáma négy vagy annál kevesebb fő, fejlesztésükre a táblázatban meghatározott heti óraszám 50%-át kell biztosítani. A fejlesztő foglalkozások 75%-a az SNI-s tanulók tehetséggondozására vagy felzárkóztatására is fordítható (nevelőtestület döntése alapján).

Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok fenti táblázatban (Nkt. 6. sz. mell.) meghatározott időkeret felett (Nkt. 27.§ (5) bek.).

A BTMN vagy SNI miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, **vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítése** az iskolának **tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra** áll a rendelkezésre. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható (Nkt. 27.§ (7) bek.).

2.2.6 A tanórai foglalkozások megszervezése és a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására

(A 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet (Nat.) alapján)

A Nat 7.§ (1) bekezdés szerinti **tanórai foglalkozások megszervezhetők a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon**, így különösen projektoktatás, erdei iskola,

múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításához kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

Emelt szintű oktatás szervezése esetén, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban **idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom** tantárgyakból **legalább heti öt, minden egyéb tantárgy esetében legalább heti négy tanórai foglalkozást** kell biztosítani *(Nat 7.§ (3) bek.)*.

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma egy tanítási napon nem lehet több (esetünkben) *(Nat 8.§ (1) bek.)*:

- a) hét tanítási óránál a hetedik-nyolcadik, és a nyelvi előkészítő évfolyamon,
- b) nyolc tanítási óránál a kilencedik tizenharmadik évfolyamon.

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási héten

- a) a hetedik és a nyolcadik évfolyamon legfeljebb harminc,
- b) a kilencedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb harmincnégy,
- c) a nyelvi előkészítő évfolyamon legalább harminc, legfeljebb harminckettő óra lehet *(Nat 8.§ (3) (7) bek.)*.

Emelt szintű oktatás szervezése esetén, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege az egy tanítási hétre fent meghatározott időkerethez képest **legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet**. *(Nat 8.§ (4) bek.)*.

A tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni *(Nat 9.§ (1) bek.)*

- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,
- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a BTMN-nel diagnosztizált tanulók számára szolgáló, differenciált képzést biztosító 1-3 fős foglalkozások,
- a BTMN-es, SNI-s, vagy súlyos betegség miatti magántanuló egyéni foglalkozásainak,
- az SNI-s tanulók fejlesztő foglalkozásainak óraszámait.

Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető *(Nat 9.§ (2) bek.)*.

2.2.7 A választható tárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tárgyak a 9. évfolyamon a második idegen nyelvek: angol, német, olasz, orosz, szlovák. **Azonban** a csoportok indításánál, a tanulók csoportokba sorolásánál, a csoportalakításnál **a létszámkorlát (min. 14 fő) és a szaktanárok óraszám az elsődleges szempont**. Az induló csoportoknál nincs lehetőség szabad pedagógusválasztásra.

A **10. évfolyamosok számára minden tanév április 15-ig meghirdetjük** – a szülői közösség és a diákönkormányzat véleményének beszerzését, majd a fenntartó jóváhagyását követően - **a 11-12. évfolyamon** az érdeklődők létszámának függvényében **induló foglalkozásokat** a pedagógus nevével. Ezek a már említett emelt szintű, évfolyamszinten összevont magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, amelyeken kívül több tanított tantárgyunkból hirdetünk – szintén a tanító kolléga nevével – heti 2 órás foglalkozásokat (pl. biológia, fizika, kémia, földrajz, angol, német, digitális kultúra, testnevelés). A 11-12. évfolyamos foglalkozásaink az érettségire felkészülést segítik, amelyek között 2022-től a biológia és a fizika heti 4 órával, a kémia és a földrajz heti 3 órával választható, mivel 11. és 12. évfolyamon már nem tanulják alapórában ezeket a tárgyakat a diákok.

A tanulók május 20-áig jelenthetik be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket. A választott csoport foglalkozásain a jelentkezést követő tanév végéig kötelező részt venni.

A csoportok indítása létszámhoz is kötött: a fenntartó döntése értelmében legalább 14 fő.

Hasonló módon hirdetjük meg az **iskolai sportköri foglalkozásokat**.

2.2.8 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban **hagyományos évfolyamokra** épített tanulócsoporthoz (osztályok) működnek, amelyeket **több ízben megbontunk**.

A hatévfolyamos gimnáziumi képzés során **7. és 8. osztályban, valamint lehetőség szerint a 9. évfolyamon** - a hatékonyság növelése érdekében - két-két csoportban tanítjuk a **matematikát**.

A **digitális kultúra** órákon a két szaktantermünk maximális befogadóképessége (20-22 fő) is indokolja az osztálybontást.

Az **idegen nyelveket** bontott tanulócsoporthoz, illetve egy évfolyamon belül más-más osztályok azonos nyelvet, azonos szinten (emelt óraszámú, első ill. második nyelvként) tanuló diákjaiból szerveződő csoportokban oktatjuk.

Testnevelés órákon pedig nemek szerint alakulnak a csoportok. A nemek osztályonkénti megoszlása miatt szükséges az évfolyamon belüli, esetenként évfolyamonkénti (7. és 8.) csoportösszevonás.

A **11. és 12. évfolyamokra** pedig csoportbontások és összevonások sora jellemző a kétszintű érettségire való felkészítés, a kötelező tárgyakon kívül a különböző választható tantárgyak óráinak látogatása miatt (természetesen a fent már felsorolt csoportszerveződésekén túl).

A tanév során néhány esetben **összevont, előadói** csoport szervezésére kerül sor, rendhagyó órák keretében, pl.: irodalomtörténeti, filozófiai, pszichológiai, idegen nyelvi, levéltári, jogi, történelmi, egészséges életmóddal kapcsolatos, stb. előadásokra.

2.2.9 Az emelt szintű oktatás követelményei, módja

Emelt szintű a képzés, ha magyar nyelv és irodalom, matematika és idegen nyelvből legalább heti öt órában valósul meg, a többi tantárgy esetén ez legalább heti négy óra (*Nat. 7.§ (3) bek.*). Emelt szintű oktatás szervezése esetén, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban több tantárgy együttesét érintő komplex emelt szintű oktatás esetén legalább egy érintett tantárgyra vonatkozóan, legalább a 11-12. évfolyamon az előbbi követelményeket kell érvényesíteni (*Nat 7.§ (4) bek.*). Az emelt szintű oktatást **magyar nyelv és irodalomból** (11. és 12. évfolyamon 6 óra/hét), **matematikából** (11. évfolyamon 5 óra/hét, 12.-ben 6 óra/hét) és **történelemből** (11. és 12. évfolyamon 5 óra/hét) **a 11-12. évfolyamokon külön csoportokban évfolyami összevonással biztosítjuk.**

A **nyelvi előkészítővel induló idegen nyelvi csoport az angol és a német nyelvet** összességében az öt év folyamán **emelt szintű képzésben sajátítja el.** Az emelt szintű oktatás heti óraszámra vonatkozó követelménye csak az utolsó két tanévben nem valósul meg (mindkét nyelvet heti négy órában mélyítik el), így a 11. és 12. évfolyamon lehetőségük van a nyelvi csoportba járó tanulóknak egyéb, érettségire felkészítő emelt szintű tantárgyi foglalkozásokat választani.

Az újra tervezett **négyévfolyamos idegen nyelvi csoportban** az angol nyelven kívül a második idegen nyelvet is emelt szinten (5 óra/hét) tanulják a diákok, hogy mindkét nyelvből sikeres B2 és/vagy C1 nyelvvizsgát, ill. azazal egyenértékű érettségi vizsgát tudjanak tenni.

Idegen nyelvekből a 11. és 12. évfolyamon fakultációs órakeretben heti 2-2 óra kiegészítéssel **emelt óraszám**ban van lehetőség érettségire, nyelvvizsgára készülni.

A **természettudományi csoportnak 9. évfolyamon biológiából, a 10. évfolyamon fizikából** heti négy órája van, így az emelt szintű oktatást itt is megvalósítjuk. A 11-12. évfolyamon is biztosítunk számukra – szabadon választható módon – biológia és fizika tárgyakból évfolyamonként heti 4 órát, kémiából és földrajzból pedig heti 3 órát.

Az emelt szintű csoportokban **az emelt szintű érettségi vizsgára és a sikeres továbbtanulásra való megfelelő felkészítés/felkészülés a cél**, ezért azok tantárgyi tematikája az **emelt szintű érettségi vizsga követelményeit** tartalmazza, valamint az adott csoportokhoz igazodóan **egyéb kiegészítő ismereteket**, amelyek tanulmányi versenyeken való eredményes részvételt is lehetővé tesznek. A csoportok számára szervezett **tanórán, iskolán kívüli ismeretszerzésre** is van lehetőség.

2.2.10 A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Intézményünk tekintetében nem releváns. Városunkban nincs olyan nemzetiség, mely őrizné kulturális örökségét.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A 1092/2019.(III.8.) Korm. határozata rendelkezik a térítésmentes tankönyvellátásnak a köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatás 10-16. évfolyamaira történő, ezzel a teljeskörű kiterjesztéséről.

A Nkt. 46.§ (5) bekezdés alapján „A köznevelés nappali rendszerű iskolai oktatásában az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre.” A kormány határozata értelmében a 2020/2021. tanévtől intézményünk tanulói is valamennyien alanyi jogon ingyentankönyvesek.

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. **A tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.**

A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tenni, hogy azt a **szülők megismerjék. A tankönyvrendelés elkészítésénél a szülői szervezet véleménynyilvánítási joggal rendelkezik.**

Az igazgató a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez **csak olyan tankönyvet rendelhet az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyiknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken.**

Az alkalmazható **tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök** elsősorban a jogszabályt követően kerülnek **kiválasztásra**, valamint, hogy azok mennyire felelnek meg a **helyi tanterv követelményeinek**. Ugyanazt a célt különböző eszközökkel is el tudjuk érni, s hogy melyekkel dolgozunk, függ a **tanár személyiségétől** is. Meg kell adnunk a választás lehetőségét a pedagógusnak, aki az adott csoporthoz eszközhasználatban is kell, hogy **rugalmasan** alkalmazkodjon. Anélkül, hogy pedagógiai programunkat módosítanánk, fenntartjuk azt a jogot, hogy a tudományok, a társadalom, a technika változását követő, és a hivatalos tankönyvjegyzékre felkerülő **újabb tankönyvek** megjelenése esetén, körültekintő mérlegelés után módosítjuk a tantárgyankénti tankönyvlistát.

2.3 Sajátos pedagógiai módszerek – témnapok, témahetek, projektoktatás

Az iskola nevelői a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témnapokat) szerveznek. A projektoktatás több tanórán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a tanulók aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző bemutatója zárja. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a témnapok, amelyek etikai kérdésekkel, egészségvédelemmel, elsősegélynyújtással,

természet- és környezetvédelemmel, iskolánk névadójával, idegen nyelvek célnyelvi országaival kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel:

- Etika témahét
- Természettudományi nap
- Fenntarthatósági témahét
- Állatvédelmi témahét
- Idegen nyelvi nap
- Művészeti hét
- Jókai-nap
- Egészségnap (Vöröskereszt)

2.5. Az emelt és a középszintű érettségi vizsgára való felkészítés

2.5.1 A választható érettségi vizsgatárgyak, és az azokra való felkészítés

Az érettségi vizsgával, az arra való felkészüléssel kapcsolatos általános szabályokat a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (vizsgaszabályzat), a vizsga részletes tantárgyankénti követelményeit és a leírását a 40/2002.(V.24.) OM rendelet tartalmazza.

Az érettségi vizsga egyes vizsgatárgyaiból középszinten vagy emelt szinten tehető érettségi vizsga.

A vizsgaszabályzatnak megfelelően (4.§ (2) (3) bek.) tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon **a kötelező vizsgatárgyakból** (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv) **biztosítjuk**, hogy a tanuló - választása szerint - **mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni.**

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül **további - legalább két - vizsgatárgyból** kell – a vizsgaszabályzat szerint - lehetővé tennünk az **emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészülést.** E döntéséhez kikérjük az iskolai diákönkormányzat véleményét (vizsgaszabályzat 4.§ (3) bek.).

Igazodunk minden évben a tanulói igényekhez, de **az indításhoz a felkészítő csoport létszámának el kell érnie a fenntartó által meghatározott 14 főt.** Biológiából, fizikából, földrajzból, testnevelésből, ill. idegen nyelvekből tudjuk általában biztosítani a csoportokat (vizsgaszabályzat 6.§ (4) bek.).

A fentiek alkalmazásában az idegen nyelv vizsgatárgyak egy vizsgatárgynak minősülnek.

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül **legalább három vizsgatárgyból lehetővé kell tennünk a középszintű vizsgára történő felkészülést.** Minden évben meghirdetjük ezeket a felkészítő foglalkozásokat is, melyekre az utolsó két évfolyamon évfolyamonként legalább két-két órát kell hetente biztosítani: pl. digitális kultúrából, földrajzból (vizsgaszabályzat 6.§ (4) bek.).

A 11. évfolyamon összesen legalább heti 4, a 12. évfolyamon legalább heti 2 óra érettségire felkészítő foglalkozást kell választaniuk a tanulóknak. Ha egy tanuló a 11.

évfolyamon a természettudomány tantárgyat tanulja, mert nem választ természettudományos tantárgyat (biológia, fizika, kémia, földrajz), akkor legalább 2 órát kell hetente valamelyik érettségi tantárgyból felvennie. A túlterhelés elkerülése miatt legfeljebb heti 7 órában választhatnak a tanulók csoportokat.

A felkészítő tanárok nevét minden esetben megadjuk.

Tanulói igény esetén a középszintű érettségi vizsgát minden olyan vizsgatárgyból megszervezzük, amely a helyi tantervünkben szerepel. A tanulói jogviszony fennállása alatt az emelt szintű érettségi vizsgára történő jelentkezést is fogadjuk, ha tanulónk igényli, minden olyan vizsgatárgyból, amelyből a tanuló jogosult érettségi vizsgát tenni.

2.5.2 A középszintű érettségi vizsga témakörei

Kötelező érettségi vizsgatárgyak

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. MAGYAR NYELV

1.1 Kommunikáció

- 1.1.1. A nyelv mint kommunikáció
- 1.1.2. Pragmatika
- 1.1.3. Nyelvi és vizuális kommunikáció
- 1.1.4. A kommunikáció működése
- 1.1.5. Személyközi kommunikáció
- 1.1.6. A tömegkommunikáció

1.2 A magyar nyelv története

- 1.2.1. A nyelv mint történeti képződmény
- 1.2.2. A magyar nyelv rokonsága
- 1.2.3. Nyelvtörténeti korszakok
- 1.2.4. A magyar nyelv szókészletének alakulása

1.3. Ember és nyelvhasználat

- 1.3.1 Ember és nyelv
- 1.3.2. Jelek és jelrendszerek
- 1.3.3. Általános nyelvészet
- 1.3.4. Nyelvváltozatok
- 1.3.5. Nyelv és társadalom
- 1.3.7. Nyelv és politika, nyelvművelés

1.4. A nyelvi rendszer

- 1.4.1. A nyelv mint jelrendszer
- 1.4.2. Hangtan
- 1.4.3. Alaktan és szótan

- 1.4.4. A mondat szintagmatikus szerkezete
- 1.5.5. Mondattan

1.5. A szöveg

- 1.5.1. A szöveg és a kommunikáció
- 1.5.2. A szöveg szóban és írásban
- 1.5.3. A szöveg szerkezete és jelentése
- 1.5.4. Szövegértelmezés
- 1.5.5. Az intertextualitás
- 1.5.6. A szövegtípusok

1.6. A retorika alapjai

- 1.6.1. A nyilvános beszéd
- 1.6.2. Érvelés, megvitatás, vita

1.7. Stílus és jelentés

- 1.7.1. Szóhasználat és stílus
- 1.7.2. A szójelentés
- 1.7.3. Stíluseszközök
- 1.7.4. Stílusréteg, stílusváltozás

1.8. Digitális kommunikáció

- 1.8.1. A digitális kommunikáció ismérvei
- 1.8.2. A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai
- 1.8.3. Digitális szövegtípusok
- 1.8.4. Digitális szemléltetés
- 1.8.5. Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában

2. IRODALOM

2.1. Szerzők, művek

- 2.1.1. Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők
Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, Herczeg Ferenc, Jókai Mór, József Attila, Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály
- 2.1.2. Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig.
Választható szerzők
Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Mikes Kelemen, Csokonai Vitéz Mihály, A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése, A reformáció világi irodalma, A barokk irodalma, Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája
- 2.1.3. Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából.
Választható szerzők
Berzsenyi Dániel, Gárdonyi Géza, Illyés Gyula, Juhász Gyula, Karinthy Frigyes, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Móricz Zsigmond, Nagy László,

Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Tóth Árpád, Weöres Sándor

2.1.4. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból
Áprily Lajos, Dsida Jenő, Gion Nándor, Kányádi Sándor, Kovács Vilmos, Reményik Sándor, Sütő András, Tamási Áron, Wass Albert

2.1.5. Művek a kortárs magyar irodalomból

2.1.6. Művek a világirodalomból

2.1.7 Színház és dráma

2.1.8. Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

2.2. Értelmezési szintek, megközelítések

2.2.1. Témák, motívumok, toposzok

2.2.2. Műfajok, poétika

2.2.3. Korszakok, stílustörténet

2.2.4. Irodalomtörténet

TÖRTÉNELEM

1. Az ókor

1.1. Politika

1.2. Ókori civilizációk

1.3. Vallások

2. A középkor

2.1. Az iszlám világ

2.2. Gazdaság és társadalom, állam

2.3. Egyház és kultúra Európában és Magyarországon

2.4. Magyar őstörténet és honfoglalás

2.5. A keresztény államalapítás és az Árpád-kor

2.6. A vegyesházi királyok kora

3. A kora újkor

3.1. A földrajzi felfedezések és következményei

3.2. A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

3.3. Törökellenes és rendi küzdelmek

3.4. Erdély

3.5. Magyarország a Habsburg Birodalomban

3.6. A felvilágosodás

4. Az újkor

4.1. Politikai eszmék

4.2. Az ipari forradalom első hulláma

4.3. A reformkor

4.4. A forradalom és a szabadságharc

4.5. Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon

4.6. A szocializmus

4.7. Polgári állam, nagyhatalmi törekvések

- 4.8. A dualizmus kora
- 4.9. A nemzetiségi kérdés Magyarországon

5. A világháborúk kora

- 5.1. Az első világháború
- 5.2. Politikai változások a háború után
- 5.3. Párizs környéki békék
- 5.4. Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között
- 5.5. Politika és gazdaság Magyarországon
- 5.6. Társadalom és életmód Magyarországon
- 5.7. A második világháború
- 5.8. Magyarország a második világháborúban
- 5.9. A holokauszt Európában és Magyarországon
- 5.10. Magyarország pusztulása

6. A hidegháború kora

- 6.1. A hidegháború kora
- 6.2. A kétpólusú világ felbomlása
- 6.3. A kommunista diktatúra kiépítése és működése
- 6.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- 6.5. A kádári diktatúra
- 6.6. A rendszerváltoztatás Magyarországon

7. A jelenkor

- 7.1. Nemzetközi együttműködés, globális világ
- 7.2. Politikai intézmények
- 7.3. Nemzet

MATEMATIKA

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK, HALMAZOK, LOGIKA, KOMBINATORIKA, GRÁFOK

- 1.1 Halmazok
  - 1.1.1 Halmazműveletek
  - 1.1.2 Számosság, részhalmazok
- 1.2 Matematikai logika
  - 1.2.1 Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában
- 1.3 Kombinatorika
- 1.4 Gráfok

2. SZÁMELMÉLET, ALGEBRA

- 2.1 Alapműveletek
- 2.2 A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
  - 2.2.1 Oszthatóság
  - 2.2.2 Számrendszerek
- 2.3 Racionális és irracionális számok
- 2.4 Valós számok
- 2.5 Hatvány, gyök, logaritmus

- 2.6 Betűkifejezések
  - 2.6.1 Nevezetes azonosságok
- 2.7 Arányosság
  - 2.7.1 Százalékszámítás
- 2.8 Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
  - 2.8.1 Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek
  - 2.8.2 Nem algebrai egyenletek
  - 2.8.3 Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
- 2.9 Középértékek, egyenlőtlenségek

3. FÜGGVÉNYEK, AZ ANALÍZIS ELEMEI

- 3.1 A függvény
- 3.2 Egyváltozós valós függvények
  - 3.2.1 A függvények grafikonja, függvénytranszformációk
  - 3.2.2 A függvények jellemzése
- 3.3 Sorozatok
  - 3.3.1 Számtani és mértani sorozatok
  - 3.3.2 Végtelen mértani sor
  - 3.3.3 Kamatos kamat, járadékszámítás
- 3.4 Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei

4. GEOMETRIA, KOORDINÁTAGEOMETRIA, TRIGONOMETRIA

- 4.1 Elemi geometria
  - 4.1.1 Tételek
  - 4.1.2 A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok
- 4.2 Geometriai transzformációk
  - 4.2.1 Egybevágósági transzformációk
  - 4.2.2 Hasonlósági transzformációk
  - 4.2.3 Egyéb transzformációk
- 4.3 Síkbeli és térbeli alakzatok
  - 4.3.1 Síkbeli alakzatok
  - 4.3.2 Térbeli alakzatok
- 4.4 Vektorok síkban és térben
- 4.5 Trigonometria
- 4.6 Koordinátageometria
  - 4.6.1 Pontok, vektorok
  - 4.6.2 Egyenes
  - 4.6.3 Kör
  - 4.6.4 Parabola
- 4.7 Kerület, terület
- 4.8 Felszín, térfogat

5. VALÓSZÍNŰÉGSZÁMÍTÁS, STATISZTIKA

- 5.1 Leíró statisztika
  - 5.1.1 Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai
  - 5.1.2 Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók
- 5.2 A valószínűségszámítás elemei

ÉLŐ IDEGEN NYELVEK

1. Személyes vonatkozások, család

- 1.1. A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- 1.2. Családi élet, családi kapcsolatok
- 1.3. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők
- 1.4. Személyes tervek

2. Ember és társadalom

- 2.1. A másik ember külső és belső jellemzése
- 2.2. Baráti kör
- 2.3. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
- 2.4. Ünnepek, családi ünnepek
- 2.5. Öltözködés, divat
- 2.6. Hasonlóságok és különbségek az emberek között

3. Környezetünk

- 3.1. Az otthon, lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, ház bemutatása)
- 3.2. A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- 3.3. A városi és a vidéki élet összehasonlítása
- 3.4. Növények és állatok a környezetünkben
- 3.5. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?
- 3.6. Időjárás

4. Az iskola

- 4.1. Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- 4.2. Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- 4.3. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága
- 4.4. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa

- 5.1. Diákmunka, nyári munkavállalás
- 5.2. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkábaállás

6. Életmód

- 6.1. Napirend, időbeosztás
- 6.2. Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészségmegőrzésében, testápolás)
- 6.3. Étkezési szokások a családban
- 6.4. Ételek, kedvenc ételek
- 6.5. Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- 6.6. Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- 6.7. Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

- 7.1. Szabadidős elfoglaltságok, hobbik

- 7.2. Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- 7.3. Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- 7.4. Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, Internet
- 7.5. Kulturális és sportesemények

8. Utazás, turizmus

- 8.1. A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- 8.2. Nyaralás itthon, illetve külföldön
- 8.3. Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- 8.4. Az egyéni és a társasutazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika

- 9.1. Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- 9.2. A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

10. Gazdaság

- 10.1. Családi gazdálkodás
- 10.2. A pénz szerepe a mindennapokban
- 10.3. Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank), online szolgáltatások igénybevétele

Választható érettségi vizsgatárgyak

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

1. A család, a családi szocializáció

- A család fogalma és funkciói. Családi szerepek.
- A házasság intézménye, hagyományos családmodell, a család társadalmi funkciói.
- Párkapcsolatok, családtervezés, gyermekvállalás kérdése.

2. A család gazdálkodása és pénzügyei

- A háztartás bevételei.
- A háztartás kiadásai: fogyasztás, beruházás.
- Megtakarítás a háztartásban – megtakarítás formái.
- A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai.

3. Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás

- Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok és kötelességek.
- Egyéni és közösségi jogok.
- Az állampolgárság fogalma. Állampolgárság létrejötte.
- Az Alaptörvény legfontosabb részei.
- Az országgyűlési, önkormányzati és európai parlamenti választások, a népszavazás intézménye.
- A civil társadalom szervezetei.

4. Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem

A nemzettudat alkotóelemei és a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái.
Az anyaország feladatai a határon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében.

A nemzetállamok szerepe a globális világban és az Európai Unióban.
Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere.

A globalizáció hatása a nemzeti kultúrákra.

A magyar honvédség szerepe, feladatai.

Biztonságpolitikai kihívások a 21. században.

5. A magyar állam intézményei

A köztársasági elnök szerepe.

A törvényhozói hatalom rendszere.

A törvényalkotás folyamata és a jogszabályi szintek.

Politikai pártok.

A végrehajtó hatalom rendszere (országos és helyi szint).

A nagy ellátórendszerek.

Az önkormányzatiság fogalma.

Témakör Témák középszint

A helyi önkormányzatok szervezete és működése.

A közigazgatás rendszere.

Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői.

Jogi alapismeretek: jogsérelem, jogorvoslat.

Az ellenőrző intézmények (AB, ÁSZ).

A rendőrség feladatai és jogai.

6. Az állam gazdasági szerepvállalása

Államháztartás, központi költségvetés és a fiskális politika.

Az állam piaci és nem piaci feladatai.

Az újraelosztási rendszerek.

Az államadósság kialakulása és finanszírozása.

A fő makrogazdasági mutatók.

A gazdasági növekedés, stagnálás, foglalkoztatottság, munkanélküliség, infláció.

Adók és járulékok.

Az állam gazdasági szerepének liberális, baloldali és konzervatív értelmezése.

7. A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése

Állampolgári dokumentumok: személyi igazolvány, lakcímkártya, diákigazolvány, útlevél, adóazonosító, TAJ kártya, jogosítvány.

A hivatali ügyintézés lehetőségei.

Szerződések típusai.

Motivációs levél, önéletrajz, állásinterjú.

8. Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem

A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei.

Demográfiai folyamatok hazánkban és a nagyvilágban.

A technikai civilizáció és a gazdasági növekedés hatása a természeti környezetre.

9. Bankrendszer, hitelfelvétel

A nemzetközi és a hazai bankrendszer.

Pénzügyi tranzakciók. Hitel (kamat, futamidő, fedezet, saját erő, THM).

Az MNB működése, feladatai és a monetáris politika.

10. Vállalkozás és vállalat

A gazdaság alapintézményei, törvényszerűségei és gazdasági szereplői.

A tulajdonformák.

Vállalkozási formák, cégtípusok.

Az üzleti terv.

BIOLÓGIA

1. Bevezetés a biológiába

1.1. A biológia tudománya

1.2. Fizikai, kémiai alapismeretek

2. Egyed alatti szerveződési szint

2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek

2.2. Az anyagcsere folyamatai

2.3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

3. Az egyed szerveződési szintje

3.1. Nem sejtes rendszerek: a vírusok, a prionok

3.2. Sejtes rendszerek: prokarióták, eukarióták

3.3 Többsejtű eukarióták

3.4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

4. Az emberi szervezet

4.1. A homeosztázis, rendszerszemlélet

4.2. A kültakaró

4.3. A mozgás

4.4. A táplálkozás

4.5. A légzés

4.6. Az anyagszállítás

4.7. A kiválasztás

4.8. A szabályozás

4.9. Szaporodás és egyedfejlődés

5. Egyed feletti szerveződési szintek

5.1. Populáció

5.2. Életközösségek (élőhelytípusok)

5.3. Bioszféra (globális folyamatok)

5.4. Ökoszisztéma

5.5. Környezet- és természetvédelem

5.6 Fenntarthatóság

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

- 6.1 Molekuláris genetika
- 6.2. Mendeli genetika
- 6.3 Evolúció
- 6.4. A bioszféra evolúciója

DIGITÁLIS KULTÚRA

1. Szövegszerkesztés

- 1.1. A szövegszerkesztő használata
- 1.2. Szövegjavítási funkciók
- 1.3. Szövegszerkesztési alapok
- 1.4. Táblázatok és objektumok a szövegben

2. Számítógépes grafika és képszerkesztés

- 2.1. Grafika
- 2.2. A rasztergrafika
- 2.3. A vektorgrafika
- 2.4. Képek feldolgozása

3. Bemutatókészítés

- 3.1. Bemutatókészítés

4. Táblázatkezelés

- 4.1. A táblázatkezelő használata
- 4.2. A táblázat szerkezete
- 4.3. Adatok a táblázatokban
- 4.4. Táblázatformázás
- 4.5. Diagramok és egyéb objektumok

5. Adatbázis-kezelés

- 5.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- 5.2. Az adatbázis szerkezete és kialakítása
- 5.3. Adatbázis-kezelési műveletek

6. Publikálás a világhálón

- 6.1. Webhely felépítése
- 6.2. Webdokumentum tartalma
- 6.3. Webdokumentum formázása

7. Algoritmizálás, adatmodellezés

- 7.1. Adatszerkezetek, adat be- és kivitel
- 7.2. Algoritmisleíró eszközök
- 7.3. Elemi algoritmusok
- 7.4. Rekurzió

8. A programozás eszközei

8.1. Programozási nyelv

8.2. Programfejlesztés és környezet

ÉNEK-ZENE

1. Reprodukálás

1.1. Éneklés

1.1.1. Népzene

1.1.2. Műzene – *Középkor, Reneszánsz, Barokk, Bécsi klasszika, Romantika, A 19-20. század fordulója, 20. századi és kortárs zene*

1.1.3. Zeneelmélet

1.2. Műelemzés

1.2.1. Népzene

1.2.2. Műzene – *Középkor, Reneszánsz, Barokk, Bécsi klasszika, Romantika, 20. századi és kortárs zene*

2. Befogadás

2.1. Zenetörténet

2.1.1. Népzene

2.1.2. Műzene – *Középkor, Reneszánsz, Barokk, Bécsi klasszika, Romantika, A 19-20. század fordulója, 20. századi és kortárs zene*

2.2. Zenefelismerés

2.2.1. Népzene

2.2.2. Műzene

2.3. Zeneelmélet

2.4. Dallamírás

3. Zenei alkotótevékenység

3.1 Dallamalkotás

FIZIKA

1. MOZGÁS ÉS EGYENSÚLY

1.1 Egyszerű mozgások

1.2 Összetett mozgások

1.3 Ismétlődő mozgások

- 1.4 Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája
- 1.5 Gépek

2. ENERGIA, MUNKA, HŐ

- 2.1 Munka, energia
- 2.2 A melegítés és hűtés következménye

3. VÍZ, LEVEGŐ, KÖRNYEZET

- 3.1 Víz, levegő
- 3.2 Környezet

4. ELEKTROMÁGNESSÉG

- 4.1 Szikrák, villámok
- 4.2. Elektromosság a környezetünkben
- 4.3. Generátorok és motorok

5. HULLÁMOK, KOMMUNIKÁCIÓ, FÉNY

- 5.1 A hullámok szerepe a kommunikációban
- 5.2 Képek és látás

6. ATOMFIZIKA, MAGFIZIKA

- 6.1 Az atomok és a fény
- 6.2 Az atommag szerkezete

7. A VILÁGEGYETEM MEGISMERÉSE

- 7.1 A gravitációs mező
- 7.2 Csillagászat

8. FIZIKA- ÉS KULTÚRTÖRTÉNETI ISMERETEK

- 8.1 A fizikatörténet jelentősebb személyiségei
- 8.2 Felfedezések, találmányok, elméletek
- 8.3 A jelen kihívásai

FÖLDRAJZ

1. Tájékozódás a földrajzi térben

- 1.1. A térkép
- 1.2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
- 1.3. Távérzékelés és térinformatika

2. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben

- 2.1. A Világegyetem
- 2.2. A Nap és kísérei
- 2.3. A Föld és mozgásai
- 2.4. Az űrkutatás

3. A geoszférák földrajza

- 3.1. A kőzetburok földrajza
- 3.2. A levegőburok földrajza
- 3.3. A vízburok földrajza

4. A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség

- 4.1. A földfelszín formálódása
- 4.2. A külső erők felszínformáló tevékenysége
- 4.3. A talaj
- 4.4. A geoszférák közötti kapcsolatok
- 4.5. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
- 4.6. A vízszintes földrajzi övezetesség
- 4.7. A függőleges földrajzi övezetesség
- 4.8. A geoszférák fejlődése a múltban, földtörténet

5. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században

- 5.1. A népesség földrajzi jellemzői
- 5.2. Településtípusok, urbanizáció

6. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig

- 6.1. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- 6.2. Integrációs folyamatok
- 6.3. A globalizáció
- 6.4. A monetáris világ

7. Magyarország— helyünk a Kárpát-medencében és Európában

- 7.1. A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
- 7.2. Magyarország természeti adottságai
- 7.3. Magyarország társadalmi jellemzői
- 7.4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- 7.5. Hazánk tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- 7.6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- 7.7. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- 7.8. Magyarország környezeti állapota
- 7.9. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

- 8.1. Európa általános természetföldrajzi képe
- 8.2. Európa általános társadalomföldrajzi képe
- 8.3. Az Európai Unió
- 8.4. Európa regionális földrajza

9. Az Európán kívüli kontinensek földrajza

- 9.1. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe
- 9.2. Ázsia földrajza
- 9.3. Ausztrália és Óceánia
- 9.4. A sarkvidékek földrajza
- 9.5. Afrika földrajza

9.6. Amerika földrajza

10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

- 10.1. A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- 10.2. Demográfiai és urbanizációs problémák
- 10.3. Élelmezés és egészség
- 10.4. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- 10.5. A környezet- és a természetvédelem feladatai, a globális béke fenntartása

KÉMIA

1. Általános kémia

- 1.1. Atomszerkezet
- 1.2. Kémiai kötések
- 1.3. Molekulák, összetett ionok
- 1.4. Anyagi halmazok
- 1.5. Kémiai átalakulások

2. Szervetlen kémia

- 2.1. A hidrogén (anyagszerkezet, tulajdonságok, előfordulás, felhasználás)
- 2.2. Nemesgázok
- 2.3. Halogénelemek és vegyületeik
- 2.4. Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
- 2.5. A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
- 2.6. A szénsoport elemei és vegyületei
- 2.7. Fémek

3. Szerves kémia

- 3.1. A szerves vegyületek általános jellemzői
- 3.2. Szénhidrogének
- 3.3. Halogéntartalmú szénhidrogének
- 3.4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
- 3.5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- 3.6. Szénhidrátok
- 3.7. Fehérjék
- 3.8. Nukleinsavak
- 3.9. Műanyagok
- 3.10. Energiagazdálkodás

4. Kémiai számítások

- 4.1. Anyagmennyiség
- 4.2. Gázok
- 4.3. Oldatok, elegyek, keverékek
- 4.4. Számítások a képlettel és a kémiai egyenletekkel kapcsolatban
- 4.5. Termokémia
- 4.6. Kémiai egyensúly
- 4.7. Kémhatás
- 4.8. Elektrokémia

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

1. A mozgóképi közlésmód és kifejező eszközök

- 1.1 A képrögzítés és mozgásábrázolás alapjai és jellemzői, a technikai képalkotás és a mozgóképi történetmesélés előtörténete
- 1.2 A technikai kép jellemzői
- 1.3 A látvány mozgóképi megszervezése
- 1.4 Szerepjáték
- 1.5 Montázs
- 1.6 Mozgóképi elbeszélés
- 1.7 A mozgóképi alkotások rendszerezése
- 1.8 A valóság ábrázolásához való viszony
- 1.9 Cselekményelemzés
- 1.10 A mozgóképi szövegek jelentése
- 1.11 Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése

2. Mozgóképi kultúra és tömegkultúra

- 2.1 A filmkultúra kettőssége
- 2.2 Műfaji jellemzők
- 2.3 Intertextualitás, sorozatelv
- 2.4 A sztár
- 2.5 A befogadást befolyásoló tényezők a tömegkultúrában
- 2.6 Reklám
- 2.7 Show-műsorok
- 2.8 Televíziós filmsorozatok
- 2.9 Számítógépes játék

2. Mozgóképi szövegértés, értelmezési szintek

- 2.1 A médiaszövegek és a mozgóképi alkotások rendszerezése
- 2.2 A valóság ábrázolásához való viszony
- 2.3 Cselekményelemzés
- 2.4 A mozgóképi szövegek jelentése

3. A magyar filmtörténet és a filmművészet

- 3.1. Korstílusok
- 3.2. A filmtörténet kezdetei, az ősfilm
- 3.3. A némafilmművészet
- 3.4. A hangosfilmművészet kialakulása, A magyar film a második világháború előtt
- 3.5. A modern film
- 3.6. Az új magyar film a második világháborútól a rendszerváltásig
- 3.7. A kortárs magyar film
- 3.8. A film helye a nemzeti kultúrában

4. Médiaismeret – alapfogalmak; a média társadalmi szerepe, használata; intézmények és szabályozás

- 4.1 A média fogalma és társadalmi szerepe

- 4.2 Mediatizált információforrások használata
- 4.3 A társadalmi nyilvánosság
- 4.4 A valóság sztereotip és torzított megjelenítése a médiában
- 4.5 A média és az életmód
- 4.6 A médiaszöveg mint termék
- 4.7 Intertextualitás, sorozatelv

5. Tudatos médiahasználat

- 5.1 Új médiatechnológiák
- 5.2 Online média használata
- 5.3 A befogadást befolyásoló tényezők

6. Médiainstémények és médiaszabályozás

- 6.1 Hírműsor
- 6.2 A médiaipar intézményei
- 6.3 A médiaipar ellenőrzése

TERMÉSZETTUDOMÁNY

1. Az Univerzum

- 1.1 Az idő
- 1.2 A tér
- 1.3 Fizikai kölcsönhatások, átalakulások

2. A Föld

- 2.1 A Föld múltjának megismerő módszerei
- 2.2 A kőzetburok
- 2.3 A légkör
- 2.4 A vízburok
- 2.5 A természetföldrajzi övezetesség

3. Életközösségek és populációk

- 3.1 Az élettelen környezeti tényezők
- 3.2 Az élők mint környezeti tényezők
- 3.3 Populációk
- 3.4 Életközösségek

4. Az élő egyed

- 4.1 Az élő egyed és a környezet kapcsolata, A viselkedés mint alkalmazkodás
- 4.2 Az emberi életműködések
- 4.3 A családtervezés

5. A sejt

- 5.1 Sejttípusok
- 5.2 Sejtalkotók és feladatuk

5.3 A sejtanyagcsere

6. Szerves kémia

- 6.1 Az óriásmolekulák jellegzetessége
- 6.2 A szénhidrogének
- 6.3 A szénhidrátok
- 6.4 Zsírok, olajok
- 6.5 Fehérjék, kolloidok
- 6.6 A nukleinsavak

7. Atomcsoportok (vegyületek, halmazok)

- 7.1 Molekulák, atomcsoportok
- 7.2 Anyagi halmazok
- 7.3 Átalakulások
- 7.4 Reakciótípusok

8. Atomok, elemi részek

- 8.1 Elemi részek
- 8.2 Az atom
- 8.3 Kémiai elemek

TESTNEVELÉS

1. Elméleti ismeretek

- 1.1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- 1.2. A harmonikus testi fejlődés
- 1.3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában és a személyiség fejlesztésében
- 1.4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- 1.5. Gimnasztikai ismeretek
- 1.6. Atlétika
- 1.7. Torna
- 1.8. Zenés-táncos mozgásformák
- 1.9. Küzdősportok, önvédelem
- 1.10. Úszás
- 1.11. Testnevelési és sportjátékok
- 1.12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

2. Gyakorlati ismeretek

- 2.1. Gimnasztika
- 2.2. Atlétika
  - 2.1.1. Futások
  - 2.1.2. Ugrások
  - 2.1.3. Dobások
- 2.3. Torna
  - 2.3.1. Talajtorna

- 2.3.2. Szekrényugrás
- 2.3.3. Felemáskorlát
- 2.3.4. Gerenda
- 2.3.5. Ritmikus gimnasztika
- 2.3.6. Gyűrű
- 2.3.7. Nyújtó
- 2.3.8. Korlát
- 2.3.9. Aerobik
- 2.4. Küzdősportok, önvédelem
- 2.5. Úszás
- 2.6. Testnevelési és sportjátékok
  - 2.6.1. Kézilabdázás
  - 2.6.2. Kosárlabdázás
  - 2.6.3. Labdarúgás
  - 2.6.4. Röplabdázás

VIZUÁLIS KULTÚRA

A./ ALKOTÁS

1. Vizuális eszközök

- 1.1. Vizuális nyelv
  - 1.1.1. A vizuális nyelv alapelemei (vonal, sík és térforma, tónus, szín, tér)
  - 1.1.2. A vizuális nyelvi elemek viszonyai (kompozíció, konstrukció, kontraszt, harmónia)
  - 1.1.3. Vizuális nyelv és kontextus
- 1.2. Technikák (rajzolás, festés, kollázs, nyomtatás, további technikák)

2. Tevékenységsszintek

- 2.1. Ábrázolás, látványértelmezés
  - 2.1.1. Formaértelmezés (arány, forma, alak, karakter, szerkezet, felépítés, működés, anyag)
  - 2.1.2. Térértelmezés (téri helyzetek, nézőpont, termélység, térábrázolási konvenciók)
  - 2.1.3. Színértelmezés (szín- és fényviszonyok)
  - 2.1.4. Mozgásértelmezés
- 2.2. Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás (térviszonyok, kompozíció, színhatás, érzelmek, folyamat, mozgás, idő, kép és szöveg, vizuális információ, tárgyak és környezet)

B./ BEFOGADÁS

1. Vizuális eszközök

1.1. Megjelenítés sajátosságai (vizuális nyelvi elemek, térábrázolási módok, vizuális minőségek, látványértelmezés, kontraszt, harmónia, kontextus)

1.2. Technikák

2. Tevékenységterületek

2.1. Vizuális kommunikáció (folyamat, mozgás, idő, kép és szöveg, vizuális kommunikáció, tömegkommunikáció, médiakategóriák, fotó, mozgókép)

2.2. Tárgy- és környezetkultúra (forma- és funkcióelemzés, tervezési folyamat, kézműves és ipari tárgykultúra, népművészet)

2.3. Kifejezés és képzőművészet (művészeti ágak, műfajok, művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok, stílusjegyek, alkotások és alkotók, műelemző módszerek, a mű tárgyi és kulturális környezete)

2.5.3 Előrehozott érettségi vizsga

A középiskolai tanulmányok teljes befejezése előtt **előrehozott érettségi vizsgát**, akár **szintemelő érettségi vizsgát is lehet tenni**, ha a tanuló teljesíti a helyi tantárgyi követelményeket.

Előrehozott érettségi vizsga – a 100/1997.(VI.13.) Kormányrendelet 9.§ (3) bek. értelmében letehető

- a) a gimnáziumunkban tanított **idegen nyelvekből**, kizárólag a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév (10., vagy 11. évfolyam) vizsgaidőszakaiban (október-novemberi, vagy május-júniusi),
- b) továbbá **olyan érettségi vizsgatárgyból**, amelyeknél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy **tanítása helyi tantervünk szerint a középiskolai tanulmányok befejezését megelőző tanévek valamelyikében lezárul**, először a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév (10., vagy 11. évfolyam) május-júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.

Szintemelő érettségi vizsga egyes vizsgatárgyból a középszinten sikeresen befejezett érettségi vizsgának az emelt szintű érettségi vizsgán első alkalommal történő megismétlése. Letételére mind a május-június havi, mind az október-november havi vizsgaidőszakokban lehetőség van.

Ha a tanuló valamely tárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette, így **ezt a tantárgyat már nem köteles tanulni. Ha ennek ellenére a magasabb évfolyamban részt szeretne venni az adott tantárgy tanóráin** – szintfenntartás végett –, **megteheti**. Kérheti munkájának értékelését saját maga számára visszajelzéseként, amit már hivatalosan nem rögzítünk. Ha 10. évfolyamon tesz a fenti tárgyak közül előrehozott középszintű vizsgát, és 11.-ben ugyanabból a vizsgatárgyból szintemelő vizsgára készül, az óralátogatás javasolt, mivel a következő tanévben saját felkészülését segíti. Természetesen **az előrehozott érettségi vizsgát tett tanuló már nem kötelezhető az adott tantárgy további tanulására az intézményben. Ha évismétlésre kényszerülne egy tanuló, aki már egy adott tárgyból tett sikeres előrehozott érettségi vizsgát, nem kell azt a tárgyat újra tanulnia, nem kell az órákra bejárnia, de a lehetőség számára adott** (hivatalos értékelés nélkül).

2.6. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A külső értékeléssel, méréssel itt most nem foglalkozunk, csak a **belső, az iskolai követelményrendszerhez (helyi tantervhez) viszonyított értékeléssel, méréssel.**

A mérés történhet

alkalmanként:	visszatérően:
- tantárgyi tudás mérése (formatív, szummatív, diagnosztikus)	- tantárgyi tudás mérése (félévi, tanév végi)
- képességvizsgálat	- helyi vizsgarendszer
- neveltségi szint vizsgálat	- képességvizsgálat populációt követő
	- neveltségi szint vizsgálat tanulót követő

2.6.1 Az értékelés, mérés (beszámoltatás, számonkérés) fajtái

1. Eredménye szerint (vizsgálati módszerek)

- Minőségi értékelés (kvalitatív)
  - szóbeli felelet
- Mennyiségi értékelés (kvantitatív)
  - teszt
- Vegyes szempontú értékelés (kvalitatív+kvantitatív)
  - kísérlet, projektmunka, vizsga

2. Viszonyítási szint szerint

- Normára orientált (tudásszint)
- Kritériumra orientált (minimumszint)

3. Funkció szerint (Scriven, 1967)

- Diagnosztikus
(innováló; szakasz elején, új csoport esetén, csoportba sorolásnál; tantárgyon belül, adott témában; gyengeség megállapítása, tanulási problémák esetén a probléma felmerülésekor / nem osztályozzuk)
- Formatív
(formáló, segítő; az oktatás során bármely időpontban, összefoglalás előtt; tájékoztató jellegű, hibák feltárása, megoldási módok kialakítása / nem osztályozzuk)
- Szummatív
(lezáró, összegző; a szakasz végén, funkciója a tanulók minősítése)

Szummatív mérést alkalmazunk bármely nagyobb témát lezáró dolgozat íratásakor.

Nagyobb tananyagmennyiséget kérünk számon a **10. évfolyam végén** az ún. **alapvizsga** keretében **magyar nyelv és irodalom, történelem**, valamint **matematika tantárgyakból**.

Természetesen ugyancsak összegző mérés maga az **érettségi vizsga**.

2.6.2 Az értékelés módjai, az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítése

2.6.2.1 Értékelési módok

Személyes, verbális értékelés

Értékelési rendszerünkben kiemelkedő szerepe van a **tanórai, személyre szóló** értékelésnek. Ennek jellege korrigáló, segítő, tanácsadó, orientáló. Többféle módon jelenhet meg:

- A pedagógus személyiségéből, értékrendjéből, tudásából eredő, szabályozó típusú megnyilvánulások.
- A közösen végzett tevékenységekben megjelenő tudatos, rendszeres, szóbeli értékelés.
- Kiemelkedő teljesítményeknek az egész közösség előtt való értékelése. (Esetenként az iskola közösségére káros hatással lévő megnyilvánulások elmarasztalása.)
- A pedagógus hosszabb beszélgetése, helyzetfeltárása a gyerekekkel, szülőkkel.

Írásbeli szöveges értékelés

- A **tanulók írásbeli munkájához** fűzött részletes megjegyzések, kiegészítések. Ezekre - különösen a kötelező érettségi tantárgyaknál - nagy hangsúlyt helyezünk.

Osztályozás

Az eredményértékelés, annak számszerűsítése a közoktatás egészéhez illeszkedő **hagyományos**, a *Nkt. 54.§ (2)* bekezdésébe foglalt **ötfokozatú** osztályzással történik, tanév közben, ill. félévkor és a tanév végén azonos módon.

Az értékelés közlésére tanév közben az elektronikus naplót használjuk.

Az **osztályozás rendszerességére** vonatkozólag - a tantestület határozata alapján - **egy félévben egy tanulónak legalább annyi érdemjeggyel kell rendelkeznie egy tantárgyból, amennyi e tárgy eggyel növelt heti óraszámára.**

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. **A félévi/tanév végi osztályzat lényegesen nem térhet el a tanítási félév/év közben adott érdemjegyek átlagától** (*Nkt. 54.§ (6) bek.*). **Csak akkor elégséges a félévi/év végi osztályzat, ha az érdemjegyek átlaga legalább 1,75.** A többi, magasabb átlag esetében a X,51-től a jobb jegyet kell adni, X,50-nél a szaktanár számára a mérlegelés lehetősége adott. Az értékelésnél meghatározó kiindulópont, hogy a tanuló teljesítménye a két értékelés között mennyit fejlődött vagy hanyatlott.

Az érdemjegy, ill. az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz (*Nkt.54.§ (1) bek.*).

2.6.2.2 Az értékeléssel és az osztályzatokkal szemben támasztható követelmények

értékelés	osztályozás
tárgyszerűség (objektivitás)	<ul style="list-style-type: none"> • tárgyyszerű, független a tanár személyétől, nem tükrözi a tanár hangulatát, előítéleteit, beállítódását, érzelmeit, • nem függ attól, milyenek voltak a tanuló korábbi eredményei,
megbízhatóság (reliabilitás)	<ul style="list-style-type: none"> • ugyanarra a tudásra mindig ugyanazt az osztályzatot kapja a tanuló,
érvényesség (validitás)	<ul style="list-style-type: none"> • a jegyekben annak a tudásnak kell tükröződnie, amelynek a jellemzésére az adott osztályzatot használni akarjuk

2.6.2.3 Hit és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése

A hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése a többi tantárgy értékelésével és minősítésével megegyezően történik (ld. 2.6.3.1): személyes verbális, ill. írásbeli szöveges értékeléssel és ötfokozatú (1-5) osztályozással.

Egy félévben legalább két érdemjeggyel kell egy tanulónak rendelkeznie a heti 1 órás tantárgy esetében.

2.6.2.4 Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell.

Az érdemjegyeket a tanulmányi rendszerben (KRÉTA) rögzítjük:

- a szóbeli feleletek osztályzatait a felelet napján,
- a szódolgozatokét, írásbeli feleletekét a megírást követő öt munkanapon belül,
- a témazáró dolgozatokét 15 munkanapon belül.

2.6.3 A tanuló magatartása és szorgalma minősítésének elvei

Az értékelésbe a magatartás és szorgalom hagyományos kategóriáit is bevonjuk.

Magatartás

	Példás(5)	Jó(4)	Változó(3)	Rossz(2)
1. Aktivitás - példamutatás -	igen jó, nagyfokú	közepes	gyenge	negatív vagy romboló
2. A közösségi célokkal való azonosulás, a közösségi érdekek figyelembevétele, a közösségi munkában való részvétel	azonosul, figyelembe veszi, élen jár	ellene nem vét, aktívan részt vesz	ingadozó, közömbös	szemben áll, érdektelen
3. Hatása a közösségre	pozitív	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív
4. Törődés társaival	gondos, segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös, gátló
5. Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
6. Viselkedése, hangneme	kifogástalan, tisztelettudó, udvarias	kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	durva, goromba
7. Fegyelmezettség	nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégtelen

Szorgalom

	példás(5)	jó(4)	változó(3)	hanyag(2)
1. Tanulmányi munkája	igényes	figyelmes	ingadozó	hanyag
2. Munkavégzés	kitartó, pontos, megbízható	rendszeres	rendszeretlen	megbízhatatlan
3. Ált. tantárgyi munkavégzés, önálló munkavégzés	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	önállótlan	feladatait nem végzi el
4. Vállal-e többletfeladatot	igen	keveset	ritkán	nem
5. Munkabeosztás: -önellenőrzés -önálló munkavégzés	igen jó	jó	közepes	gyenge vagy nincs
6. Tanórán kívüli információk felhasználása	igen sokszor, rendszeresen	előfordul	ritkán	egyáltalán nem

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

2.7. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanuló kiemelkedő tanulmányi munkájáért, versenyeredményeiért, példás magatartásáért és társaiért végzett közösségi munkájáért dicséretben részesülhet.

A jutalmazás az osztályfőnöknél, igazgatónál, nevelőtestületnél kezdeményezhető. Kezdeményezheti szaktanár, osztályfőnök, igazgató, nevelőtestület, diákközösség.

A jutalmazás formái:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- igazgatói dicséret az iskola ifjúsága előtt

A dicséretet könyv és tárgyjutalom, oklevél egészítheti ki, teheti a tanuló számára még emlékezetesebbé. A dicséret a naplóba, a tanév végi szaktanári dicséret a bizonyítványba is bekerül. Ha a tanulót tanító tanárok mindegyike egyetért vele, a diák általános dicséretben is részesülhet.

Ha hat, ill. négy évig kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett, emellett példamutatóan viselkedett, a ballagási ünnepségen a 12. évfolyamon egyedülként az ún. **Jóкаи emlékplakettet** veheti át az iskola igazgatójától.

2.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

2.8.1 Tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkóztatása

A gimnazista tanulók többsége nincs kitéve tanulási kudarcnak. E meghatározás esetén képességbeli hiányosságokról, vagy személyiségben rejlő lelki problémáról van szó.

Felzárkóztató foglalkozásokat vagy tanári belátásra, vagy tanulói kérésre szoktunk tartani alsóbb évfolyamokon leginkább magyar nyelvtan/helyesírás és matematika tantárgyakból. Gyakrabban előfordul a matematikából gyengébb teljesítményű 12. évfolyamos tanulók felzárkóztatása, egyben érettségi vizsgára felkészítése. A kerettanterv alapján a 12. osztályban megemelt óraszám matematikából segít e kudarc leküzdésében.

A *Nkt. 27.§ (5) bekezdése* – egy-három tanuló részére szervezett – foglalkozásra is ad lehetőséget. Ennek biztosítása az iskola adott évi órakeretétől függ. Kiegészítő óraszámokat is biztosít a *Nkt. 27.§ (5), (7) bekezdéseiben* a hátrányos helyzetű, a tanulási nehézségekkel küzdők és a súlyos betegség miatt magántanuló diákok foglalkozásaira. Esetenként vannak pedagógusok, akik óradíj nélkül is foglalkoznak tanulókkal a tanórákon kívül a kötött munkaidőben segítve őket a tanulásban, az előrehaladásban, a felzárkózásban.

Innovatív tevékenység volt nevelőtestületünk részéről, hogy az országban elsők között kezdtünk foglalkozni a „**Tanulás tanításával**”. 1999 őszén egy hétvégi „önképzős” tréningen készültünk fel a tanulásmódszertan tanítására. E foglalkozások programunkba való beépítésével – amelyeket korábban évente 5 alkalommal tartottunk 2-2 tanórában – segíteni akarjuk tanulóinkat a **helyes tanulási technikák kialakításában**, hogy hatékonyabban tudjanak új

ismereteket szerezni mind az iskolai tanulás, mind az önművelés során. Ezeket a foglalkozásokat tizenöt éve másképp szervezzük, mint az első tíz évben. A 7. és 9. évfolyamosok számára **tanulásmódszertani héttel** indítjuk az évet. Ezen a héten minden szaktanár a maga tantárgyán belül tanítja a tanulást tantárgya speciális igényeit figyelembe véve. Ezeket az elsajátított fogásokat gyakoroltatjuk azután az elkövetkezendő tanévek folyamán. A többi évfolyamon minden tantárgyból az első tanórán frissítjük fel a tanulásmódszertani ismereteket. Mindezek a tevékenységek – a tudatosítás érdekében – megjelennek a tanmenetekben is.

A készségek kialakításán túl egyéb hozadéka is van ennek a tevékenységnek: **óriási nevelő erőt jelent**, mert lehetőséget ad a beszélgetésre, az egymásra figyelésre; erősíti a bizalmat tanár és diák között, diák és diák között; a kiválasztott szövegek, anyagok tartalma és a feldolgozás formája is jellemformáló hatású.

A tanulásmódszertani ismereteket *Oroszlány Péter: Könyv a tanulásról* című képességfejlesztő tréningje alapján dolgoztuk fel. Természetesen a tanórákon is alkalmazzuk ezeket az ismereteket.

2.8.2 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális hátrányokkal küszködő tanulókról először is tudomást kell szereznünk. Ezt vagy magától a hátrányos helyzetű diáktól tudjuk meg, vagy először is észleljük a probléma meglétét, vagy a többi tanulótól, szülőktől kapunk jelzést. Az ifjúságvédelmi felelős feladatai is a szociálisan hátrányos tanulók feltérképezése. Induló osztályaink tanulói esetén ösztönözzük az osztályfőnökök **családlátogatáson** való részvételét, hogy ezzel valamelyest jobban megismerjük a hátteret.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink:

- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése;
- Drog- és bűnmegelőzési programok;
- Pályaorientációs tevékenység,
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon,
- Helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése;
- Motiválás arra, hogy a tanuló kollégiumi ellátásban részesüljön;
- Kapcsolatfelvétel a szakszolgáltató intézménnyel;
- Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.

Alapítványunk a szociálisan rászorult, tehetséges tanulóinkat pályázat kiírása eredményeképpen **ösztöndíjban** (Dián Ferenc ösztöndíj) részesíti, amelyet karácsonykor adunk át a diákoknak. Tanulmányi kirándulás, külföldi cserekapcsolat esetén is támogatjuk őket **útiköltségük** egy részét átvállalva.

Komárom Város Önkormányzata által **szervezett közétkeztetés** igénybevétele esetén központi szabályzók szerint kapnak kedvezményt az arra rászorulóknak.

2.9 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

2.9.1 Egészségnevelési elvek, programok, tevékenységek

Az 1.3.5 pont alatt – Az iskola egészségnevelési/-fejlesztési programja – olvashatók.

2.9.2 Környezeti nevelési program

(Készítette: Boda Zsuzsanna; aktualizálta: Udvardyné dr. Mühlenkamp Erika)

Törvényi háttér:

Magyarország Alaptörvénye (Alkotmány) környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

I. cikk (1), (2), X. cikk (1), XXI. cikk (1), (2), (3), XXII. cikk (1)

Környezetvédelmi Törvény (1995. évi LIII. tv.)

Természetvédelmi Törvény (1996. évi LIII. tv.)

1997. évi XLI. törvény a halászatról és a horgászatról

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény 30. és 31. §-a

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény

Nemzeti Biodiverzitás Stratégia (1999)

A 2000. évi Hulladékgyűjtésről szóló XLIII. Törvény 54. §

A Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram (1996) 9.5 pontja

Európai Egészség 21. nyilatkozat (WHO Európai Regionális Bizottsága)

Nemzeti Népegészségügyi Program 2023-2033

Nemzeti alaptanterv (110/2012. (VI. 4.) Korm.rendelet):

*A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet továbbra is kiemeli a fejlesztési területek, nevelési célok között, a **fenntarthatóságot, környezettudatosságot**. „A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.”*

A Nemzeti alaptanterv célul tűzi ki, hogy a felnövekvő nemzedék ismerje meg és értse meg a természeti jelenségeket, folyamatokat, tartsa értéknek és feladatnak az élővilág változatosságának megőrzését.

Elegendetlenül szükséges, hogy a természettudományos nevelés során a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a tanulók gondolkodásába és tevékenység-repertoárjába, hogy előhívhatók legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során.

1998-ban tizenhárom környezeti neveléssel foglalkozó társadalmi szervezet összefoglalta a környezeti nevelés eddig elért eredményeit és a *Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia* c. kiadványban megfogalmazta a közeljövő fontosabb feladatait. 2003-ban megjelent a kibővített, átdolgozott kiadás.

Helyzetkép:

Tárgyi feltételek a környezeti nevelés szempontjából

- Az iskola épülete megfelelő, az energetikai felújítással és a tornaterem padlózatának cseréjével sokat javult az épület állapota. A javításokat folyamatosan végeztetjük, baleseti veszélyek nincsenek. A szellőztetés megoldott, a természetes világításról nagy ablakfelületek gondoskodnak. Emiatt (és a lapos tető miatt) viszont napsütésben ősszel és tavasszal nagy a hőség.
- Az iskolában (elhelyezkedése miatt) nagy az iskola körüli zöld terület, parkosított az udvar és közvetlen környezete.
- Az épületen belül egyszerűbb környezeti vizsgálatokhoz megfelelő, alapeszköz-készlettel ellátott szertár és tanterem áll a rendelkezésünkre.

Megvalósult környezeti nevelési tevékenységeink

- Tanulmányi kirándulások keretében a természeti környezet megismertetése (nemzeti parkok, természetvédelmi területek megtekintése).
- A tanulók bevonása az iskola kertjének rendben tartásába.
- A szűkebb környezet természeti értékeinek megismertetése az érdeklődő diákokkal (főként a természettudományi nevelés-oktatás keretében).
- A természettudományi csoport tanulmányi kirándulásai céltudatosan a környezet-, és természetvédelemre összpontosítanak (ún. terepgyakorlatok).
- Tanulmányi versenyekre és pályázatokra történő felkészítés, versenyztetés.

Erőforrások:

Személyi erőforrások

- Pedagógus:
  - tantárgyában segít a környezeti nevelési célok megtalálásában, tantárgyába beépíti ezeket, tanmenetében jelöli, tanmenetéhez tartja magát
  - odafigyel példamutató magatartására
  - részt vesz a környezeti nevelési programokon, segít azok szervezésében stb.
- Diák:
  - részt vesz a környezeti nevelési programokon
  - magatartásával, aktív részvételével elősegíti a környezeti nevelési célok megvalósulását.
- Irodai alkalmazottak:
  - betartják a hulladékkezelés, energia- és vízgazdálkodás diákok számára is előírt szabályait,
  - munkavégzésük legyen példamutató
- Technikai dolgozók:
  - vegyenek részt azokban a környezeti nevelési feladatokban, amelyekben szükség van a segítségükre (pl. a szelektív hulladékgyűjtők megfelelő üritése stb.)

Tárgyi erőforrások

- szaktantermek, kísérleti eszközök
- ismerethordozók (folyóiratok, szakkönyvek, internet, digitális, multimédiás anyagok),
- audiovizuális eszközök: projektor stb.

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészségének fennmaradása érdekében cselekedjenek. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén.

Általános célok, értékek:

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészségének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt,
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés,
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése

Pedagógiai célok:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- rendszerszemléletre nevelés,
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása,
- a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben,
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése,
- a környezetetika hatékony fejlesztése,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- tolerancia és segítő életmód kialakítása,
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése,
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése,
- a helyzetfelismerés, az ok-okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése,
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése,
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

Konkrét célok és feladatok:

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése,
- helyi értékek és problémák feltérképezése,
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, energiatakarékosság, helyi védettség stb.),

- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai),
- a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése,
- bekapcsolódás „Jeles Napok” megünneplésébe,
- madáretetők kihelyezése, gondozása,
- a tiszta és esztétikus iskolabelső (tantermek, folyosók) megteremtése,
- mellékhelyiségek tisztaságának biztosítása (takarító személyzet), a tisztaság rendszeres ellenőrzése (igazgatóhelyettes, gazdasági ügyintéző),
- szelektív hulladékgyűjtés folyamatos szervezése, felügyelte,
- víztakarékos öblítés, a csapok cseréje,
- környezetbarát takarítószer alkalmazása,
- az udvar aszfaltozott részének felújítása

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

Minden tantárgy tanításához a szaktanárok (munkaközösségek) dolgozzák ki a helyi tanterv, illetve a tanmenetek mélységében a környezeti nevelési tartalmakat és azok megvalósítására használt tevékenységi formákat, módszereket.

Magyar nyelv és irodalom:

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket),
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását,
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük,
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére,
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

A tanulóknak

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség,
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával,
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével

Történelem:

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,

- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül,
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Idegen nyelvek:

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- ismerjék más népek ilyen irányú tevékenységeit,
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni,
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika:

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával,
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait,
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek reális becslésekre,
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,

- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére,
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket,
- értsék meg, hogy a társadalomföldrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet,

- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknak

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség,
- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát,
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak,
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák,
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni,

- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk

A tanulóknak

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek,
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban,
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért

Dráma és színház

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel,
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképpen és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtüz, stb.),
- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül,
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Digitális kultúra

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerzhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre,
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket,
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen,
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és posztereket,
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait,
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások),
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével,
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket,

- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve,
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében,
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknban

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását,
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására

Tanórán kívüli keretek

Szakkörök – A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. A tantárgyakkal megegyező szakkörök (kémia, biológia) munkájába is be lehet építeni a környezeti nevelést.

Tanulói projektek – Adjunk ki egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló vagy kiscsoportos kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása történhet a legjobb munkák díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás.

Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek – Ennek keretein belül a tanulók felmérést végezhetnek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegtető csapok térképét, kutathatják a hulladék kezelési módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét. Az effajta program nagyon hatékony lehet, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, diákot, technikai dolgozót és vezetőséget egyaránt.

A környezetvédelem jeles napjai. A természet-környezetvédelem néhány jeles napjáról a tanórákba beépítve, illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja

Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növényismeret napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás Ellen
Június 21.	A Nap Napja
Június 25.	Barlangok Világnapja
Július 11.	Népesedési Világnap
Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 1.	Habitat Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap
December 29.	Biodiverzitás Védelmének Napja

Kiállítások – Rendezzünk iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat (pl. szemétszobrászat, természeti értékeket, helyi problémákat bemutató kiállítások).

Iskolai médiumok – Az iskolai könyvtárban létesítsünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Az **iskolaújságban** mindig adhatunk lehetőséget a diákokat foglalkoztató zöld hírek megjelentetésére. Az **iskolarádió** is alkalmas lehet arra, hogy a környezet- és természetvédő csoportok rendszeresen tartsák a kapcsolatot a teljes diáksággal, a környezetvédelem gondolatát, fontosságát hangsúlyozva.

Média – Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért tartsunk szoros kapcsolatot a helyi médiával, és gondoskodjunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

Tanulmányi kirándulás – Szervezzünk egy- vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk

kisebb-nagyobb diákcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés – szervezzük meg az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítást legalább a papírhulladék, a szárazelem, a műanyag flakonok vonatkozásában.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken. 2017-től **természettudományi nap** keretében szervezünk előadásokat, vetélkedőket, akadályversenyeket, projekteket.

Módszerek:

Célunk a környezeti nevelés szempontjából kiemelkedő jelentőségű élmény- és tevékenységalapú, érzékenyítő, interaktív módszerek minél sokoldalúbb alkalmazása.

A környezeti nevelésben jól alkalmazható módszerek:

Játékok

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Modellezés

- Hatásvizsgálatok
- Rendszermodellezés
- Előrejelző
- Működő modellek készítése, elemzése

Riport módszer

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

Projekt módszer

- Analízis – akció projektek

Terepgyakorlati módszerek

- Terepgyakorlatok
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések
- Térképkészítés
- Táborok

Aktív, kreatív munka

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

Közösségépítés

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

Művészi kifejezés

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- Táncművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenységi és élményfejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

Tanesszközök:

Ismerethordozók tanulók számára:

Viszonylag nagy számban van: Varga Zoltán: Állatismeret, Seregélyes-Simon: Növényismeret
Az iskolai könyvtárban és a biológia szertárban a csoportmunkához használhatóan (néhány példányban): ökológiai (terep- és laboratóriumi) vizsgálatok elvégzéséhez kiadványok,

térképek (pl. turistatérképek), ismeretterjesztő kiadványok (pl. nemzeti parkokról, tájakról, helyi értékekről)

Eszközök:

Multimédiás segédanyagok, digitális oktatási anyagok, videofilmek, internet-hozzáférés – ezek használatához szükséges hardverek (laptop, kivetítő).

Távcsövek, mikroszkópok, digitális fényképezőgép, videokamera.

Transzparens- és diasorozatok, faliképek, plakátok

Az iskolai környezet

Feladatunk a mindennapi iskolai élet „fizikai” és szellemi környezetének átalakítása a környezeti nevelési program szellemében. Fontos megtervezni az iskola mindennapi életének ezernyi mozzanatát, s azt, hogy ezeken keresztül hogyan válhat az iskola környezetbaráttá, miképpen alakíthatja az ott dolgozók és tanulók életmódját környezet-tudatosabbá.

Ehhez járulhatnak hozzá az alábbiak:

- anyag- és energiatakarékos iskolaüzemeltetés és tanórai mozzanatok
- pedagógusok, dolgozók példamutatása
- a szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása
- a folyosók és a tantermek organikus díszítése
- élősarok kialakítása, gondozása
- az iskolai ismeretterjesztés tanórán kívüli eszközeinek jobb kihasználása (faliújság, iskolaújság, iskolarádió, helyi média)

Kommunikáció

1. Az **iskolán belüli** kommunikáció szerves része a szemléletformálásnak, ezért rendszeresen használjuk ki a lehetőségeit, hogy megértsük a résztvevőkkel, hogy az iskolai élet környezetbaráttá alakítása közügy, minden ott élő közös ügye. A faliújság aktuális hírei (tanáriban, diákságnak), az iskolai újság Zöld hírei és az iskolarádió Zöld percei lehetőséget teremtenek az információátadásnak.

2. Az **iskolán kívüli** kommunikációt használva elsősorban a helyi média lehet a partnerünk. Különösen a látványos, jelentős programjaink esetében egy kapcsolattartó (hiteles) személy tájékoztatja a városi televíziót és a napilapot az aktuális rendezvényekről, eseményekről. Az iskolai évkönyvben megjelenő cikkekkel, diákmunkákkal a lakosok környezettel kapcsolatos ismereteit bővítjük. Az iskoláról készített ismertető füzetrel a nálunk folyó környezeti nevelőmunka folyamatát bemutatva a lehetőségeket tárjuk mások elé. Kutatásaink tárgyát és eredményeit szórólapok segítségével is bemutathatjuk ismeretterjesztés gyanánt.

Az iskolai honlap és az iskola újonnan létrehozott facebook-oldalának lehetőségeit kihasználva folyamatosan tájékoztatjuk az érdeklődőket (iskolai dolgozók, szülők, lakosság, régi diákok, leendő diákjaink, iskolafenntartó).

Minőségbiztosítás/minőségellenőrzés

A *pedagógusok* környezeti nevelői munkájának értékelésére kritériumrendszert dolgozhatunk ki, s ez alapján évente értékelhetjük az egyéneket, a munkaközösségek munkáját, elért eredményeit, meghatározzuk feladataikat, a továbblépés lehetőségeit.

A *tanulók* környezeti tudatosságának alakulását tevékenységeik változásán, ismereteik bővülésén mérhetjük például az alábbi módokon:

- A középiskolai tanulmányok kezdetén életkorának megfelelő mérőlappal szerzünk információt, rögzítünk egy állapotot. Ugyanazon diákok 12. évfolyamon végzett mérései alapján a fejlődésre következtetéseket vonhatunk le.
- A tanórán kívüli környezeti nevelési programokban milyen aktivitással vesz részt.
- A környezeti nevelési programok hozzájárulásának mértéke az iskolai osztályközösség kapcsolatrendszerének alakulásához, a kommunikáció, a konfliktuskezelés fejlődéséhez.

Továbbképzések

Az iskola keretet biztosít az önképzéshez, anyagi bázisával segíti a szakkönyvbeszerzést, a számítógéppark fejlesztésével minden tanár és minél több diák számára általánossá teszi az internethozzáférést.

Az iskola vezetősége lehetőséget teremt, hogy a tanárok a környezeti neveléshez kapcsolódva akkreditált továbbképzésen vehessenek részt.

2.10. Fogyasztóvédelmi oktatási program

(Készítette: Pénzes Zoltán)

Az EU közösségi fogyasztóvédelmi vívmányainak átvételével olyan rendszert vettünk át, amely a piaci viszonyok között a fogyasztót az eddiginél előnyösebb helyzetbe hozhatja. Az EU által elismert és biztosított fogyasztói jogok érvényre juttatását szolgáló közösségi szabályok átvétele hazánkban is megteremti a fogyasztók közösségi színvonalú fogyasztóvédelmét. Ez a fogyasztók egészségének és biztonságának védelme érdekében az árukkal és a szolgáltatásokkal szemben támasztott nagyobb biztonság elérését, a hatékony állami fogyasztóvédelmi intézményrendszer kiépítését és működtetését, a fogyasztók gazdasági érdekeinek magasabb szintű védelmét, a gyors és olcsó jogorvoslati rendszer feltételeinek megteremtését, a fogyasztók korábbinál teljesebb körű tájékoztatását jelenti. Az Európai Unióban a fogyasztó kulcsszerepet játszik a határok nélküli egységes belső piacon, aktív részvételük nélkül nem lehet sikeres a piac működése. A fogyasztók bizalma vagy bizalmatlansága határozza meg a piaci részvételük aktivitását, ezért elengedhetetlen magas szintű védelmük.

Ennek érdekében szükséges, hogy az iskolákban a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt feladat a felnőtt életre való felkészítés, amelyben a fogyasztói kultúra, valamint a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése is jelentős szerepet kap. E cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása,

elterjesztése, és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

2.10.1 A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése, a szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamasz korban már megjelenik a jogérzés, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélelénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

Az oktató-nevelő munkában a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend alakítására helyezük a hangsúlyt. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése
- a döntésre való felkészülés.

Megismertetjük a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozzuk a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitlelő volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

2.10.2 A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

TÉMÁK	TANTÁRGYI KAPCSOLAT
A fogyasztói érdekvédelem jogszabályai, a fogyasztók jogai	Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) Idegen nyelvek (a bevásárlóközpontban) Állampolgári ismeretek (fogyasztóvédelmi szervezetek, jogok) Magyar (panaszbejelentés megfogalmazása, a hivatalos stílus jellemzői) Mozgókép-kultúra és médiaismeret (a média etikai környezete és jogi szabályozása) Digitális kultúra (internetes keresés)

Élelmiszerek (összetétel; megromlás; sütés-főzés, gőzkezelés, antibiotikumok, adalékanyagok stb.)	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (az egészséges táplálkozás)</p> <p>Biológia (rendszerint, biokémia, génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás- kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás)</p> <p>Földrajz (konzervipar, húsipar, hűtőipar stb. elterjedése, előírásai, veszélyei)</p> <p>Kémia (tápanyagaink: alapvető és kiegészítő tápanyagok, adalékanyagok)</p> <p>Fizika (forrás, fagyás-olvadás)</p> <p>Idegen nyelvek (étkezés, ételek, ételreceptek, sütés-főzés)</p> <p>Digitális kultúra (táblázatkezelő programmal a kapcsolatok ábrázolása)</p>
Gyógyszerek	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (az egészséges és a beteg ember, túlzott gyógyszerfogyasztás)</p> <p>Biológia (biokémia, élettan, egészség, gyógyszerfüggőség)</p> <p>Földrajz (vegyipar, gyógyszergyártás)</p> <p>Kémia (a gyógyszerek alapanyagai)</p> <p>Idegen nyelvek (betegség, orvosi téma)</p>
Gyógyhatású anyagok, gyógynövények	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (az egészséges és a beteg ember, egészséges életmód)</p> <p>Biológia (növényrendszertan, biokémia, élettan)</p> <p>Kémia (vitaminok)</p> <p>Idegen nyelvek (betegség, orvosi téma)</p> <p>Digitális kultúra (EXCELL-ben táblázatkezelés az anyagok fajtáiról, alkalmazási területeiről; WORD-ben a növények felsorolása)</p>
Ivóvíz, ásványvíz	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (egészséges életmód)</p> <p>Biológia (biokémia)</p> <p>Földrajz (természet- és gazdaságföldrajz, folyóvizek védelme)</p> <p>Technika (földkéreg és mélyfúrások)</p> <p>Idegen nyelvek (egészséges életmód)</p> <p>Digitális kultúra (alkalmazási területek)</p>
Műszaki cikkek (háztartási, barkács-, kerti gépek, híradástechnikai eszközök, telefonok, informatikai eszközök, elemmel működő eszközök, fotó-optikai cikkek, gázüzemű termékek, járművek, emberi erővel működő termékek)	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (a fogyasztói társadalom napos és árnyoldalai, a szükségletek szerinti fogyasztás)</p> <p>Földrajz (gazdaságföldrajz, gyártók elhelyezkedése, stratégiája)</p> <p>Kémia (a földgáz és a kőolaj)</p> <p>Technika (járművek, robbanómotorok)</p> <p>Idegen nyelvek (üzlettipusok, árucikkek)</p> <p>Történelem (találmányok)</p> <p>Dráma és színház („mobiltelefon”)</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret (a média és az elektronikus generáció)</p> <p>Digitális kultúra (keresés az interneten)</p>
Ruházat	<p>Biológia (rendszerint – len, gyapjú, élettan – hőszabályozás, bőr)</p> <p>Földrajz (textilipari alapanyagok jellege és történelmi múltja)</p> <p>Idegen nyelvek (öltözködés, divat, ruhavásárlás)</p> <p>Magyar (a stílus)</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret (divat)</p> <p>Digitális kultúra (bemutató készítése POWER POINT-tal)</p>

Háztartás	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (élet a családban, családi munkamegosztás)</p> <p>Biológia (mikrobiológia)</p> <p>Földrajz (általános gazdaságföldrajz, infrastruktúra – gáz, villany, fűtés stb.)</p> <p>Kémia (vegyszerek a háztartásban)</p> <p>Technika (háztartási gépek, varrógép)</p> <p>Idegen nyelvek (házimunkák, háztartási eszközök)</p> <p>Állampolgári ismeretek (családi költségvetés)</p> <p>Dráma és színház (családi munkamegosztás)</p> <p>Digitális kultúra (költségek megoszlásának ábrázolása)</p> <p>Matematika (feladatok a költségek megoszlásáról)</p>
Lakberendezés	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (az ízlés, a tanulás tanulása, környezetünk)</p> <p>Biológia (rendszerint – dísnövények, növényélettan – dísnövények igényei)</p> <p>Földrajz (faipar, erdőgazdálkodás, cégek – pl. IKEA)</p> <p>Idegen nyelvek (lakás, ház, lakás berendezése, bútorok)</p> <p>Történelem (életkörülmények, lakhatás változásai)</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret (a show-k mágikus tere)</p> <p>Digitális kultúra (költségek megoszlásának ábrázolása)</p> <p>Matematika (feladatok a költségek megoszlásáról)</p>
Játékok (jó és rossz játékok; veszélyforrások)	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (élet a családban, a gyereknevelésről, a fogyasztói társadalom veszélyei, a játék szerepe a gyerek személyiségének fejlődésében)</p> <p>Biológia (egyedfejlődés)</p> <p>Idegen nyelvek (játékok, szabad idő, számítógép előnyei, hátrányai)</p>
Kozmetikumok	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (egészséges életmód, testkultúra)</p> <p>Biológia (élettan – emberi bőr, allergiák)</p> <p>Földrajz (gazdaságföldrajz, szolgáltatás, vegyipar)</p> <p>Idegen nyelvek (bevásárlás, drogéria, parfüméria, külső megjelenés)</p>
Az áru tárolása (hőmérséklet, páratartalom, fényviszonyok, eltelt idő stb.)	<p>Földrajz (gazdaságföldrajz, természetföldrajz – gyapjú, gyapot feldolgozása, hűtőipar, malomipar, húsipar stb.)</p> <p>Matematika (eloszlásgörbék készítése)</p>
Reklámok, média	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (a szabad idő helyes eltöltése)</p> <p>Földrajz (általános gazdaságföldrajz – szolgáltatás szektor)</p> <p>Idegen nyelvek (szabad idős elfoglaltságok)</p> <p>Etika (a média hatása, médiaetika)</p> <p>Magyar (a sajtó, a rádió, a televízió szerepe; a média hatásai; az újságírói szövegek stílusa)</p> <p>Dráma és színház (a reklámok hatásai, reklámtervezetek a drogok ellen)</p> <p>Mozgóképkultúra és médiaismeret (a média mibenléte, jellemzői, helyes és helytelen „médiafogyasztás”, a reklámok befolyásoló, manipulatív hatásai)</p> <p>Digitális kultúra (szövegszerkesztővel szórólapok készítése; látványkezelővel hangot, képeket tartalmazó bemutatók készítése; az ünnepekre készülődés részeként üdvözlő lapok, rajzok, grafikák készítése)</p>
Vásárlási szokások	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (helyes és helytelen vásárlási szokások)</p>

	<p>Biológia (környezetvédelem) Földrajz (általános gazdaságföldrajz – szolgáltatás szektor) Technika (háztartástan, napi és beruházási vásárlás) Idegen nyelvek (bevásárlás) Etika (gazdaságetikai kérdések) Mozgókép kultúra és médiaismeret („médiafogyasztási”, illetve filmnézési szokások) Digitális kultúra (elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások)</p>
Csomagolás (anyagok, technikák stb.)	<p>Biológia (környezetvédelem) Földrajz (általános gazdaságföldrajz – szolgáltatás szektor, környezetvédelem)</p>
Ár (egységár)	<p>Földrajz (gazdaságföldrajz – ipari, mezőgazdasági termékek előállítása az alapanyagtól a kész termékig) Mozgókép kultúra és médiaismeret (akciók, árat is tartalmazó hirdetések) Matematika (feladatokban százalékszámítás)</p>
Környezetvédelem (környezetbarát termékek, hulladékkezelés stb.)	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (az ember és természet harmonikus kapcsolatáról) Biológia (környezetvédelem, ökológia) Földrajz (talaj, víz, levegő védelme) Kémia (alumíniumgyártás, üvegházhatás, savas esők) Technika (szelektív hulladékgyűjtés) Idegen nyelvek (környezetvédelem) Etika (környezeti nevelés, környezeti etika kérdései) Mozgókép kultúra és médiaismeret (a tömegkommunikációs eszközök esetleges negatív hatásai)</p>
Szolgáltatások (utazási irodák, vendéglátás, szerelők, bankok, energiaszolgáltatók, biztosítók stb.)	<p>Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) (a családi élet, a szabad idő helyes eltöltése) Földrajz (általános gazdaságföldrajz – a gazdaság szektorai, szolgáltatás) Idegen nyelvek (témák a szolgáltatás területeiről, pl. bank, utazás, étterem) Fizika (mérés, mértékegységek, mérőeszközök – villany, gáz, víz) Magyar (hivatalos levél, kérvény, panaszbejelentés megfogalmazása) Mozgókép kultúra és médiaismeret (a közszolgálati média és ellentmondásos helyzete) Digitális kultúra (POWER POINT-ban bemutatók készítése; grafikonok) Matematika (szöveges egyenletek; százalékszámítási feladatok)</p>

Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények):

- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások

2.10.3 Módszertani elemek

A kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás fejlesztése a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat. Ennek érdekében az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat adunk, s így bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

2.11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérési adatait tartalmazó informatikai alapú diagnosztikus értékelő rendszert, a **Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet** (a továbbiakban: NETFIT) a tanulók egészségi állapotának nyomon követése céljából a Magyar Diáksport Szövetség működteti (*Nkt. 44/B. § (1) bek.*).

A **tanulók országos szintű fizikai állapotának és edzettségének mérését** (fizikai fittségi mérés) eredményeit az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusai rögzítik az *Nkt. 44/B. § (1) bekezdése* szerinti rendszerbe, tanulónként, osztályonként és évfolyamonként. Az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusok közösen elemzik, és meghatározzák a tanulók fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket, melyeket beépítenek a következő tanév csoportjainak tanmeneteibe.

A NETFIT mérésen kívül - intézményünk sporttal kapcsolatos hagyományait követve - tanévenként két alkalommal (október, május) atlétikai jellegű felméréseket is végzünk. Ezek a következők:

- 100 méter síkfutás
- 400 méter síkfutás
- 2000 méter síkfutás

- távolugrás
- magasugrás
- súlylökés (lány: 3 kg, fiú: 4 kg)

Értékelés:

Tanulóink eredményeit táblázatba foglaljuk, a változásokat szóban értékeljük.

Jeles érdemjeggyel ösztönözzük a **2000 méteres futásban** jó - lányoknál a 10:30 perc alatti, fiúknál a 9:00 perc alatti - eredményt elért tanulókat.

Távolugrásban az évfolyamonként meghatározott, az alábbi táblázatban rögzített eredmények feletti teljesítményért **5-ös** érdemjegyet adunk.

ÉVFOLYAM	TÁVOLSÁG (CM)	
	LÁNYOK	FIÚK
7.	320	370
8.	330	400
9.	340	430
10.	356	450
11.	360	470
12.	360	470

Azok a tanulók, akik 400 m síkfutásban vagy 2000 m síkfutásban vagy távolugrásban túlszárnyalják legjobb eredményüket, szintén jeles érdemjegyet kapnak.

2.12. A célok teljesülésének értékelése, ellenőrzése, a teljesítés garanciái

Egy gimnáziumban az **elsődleges megmértetés az érettségi vizsga**, amelynek alapján az igazgató és a vizsgáztató tanárok értékelik a felkészítő munkát.

Tanulóink **továbbtanulási aránya a felsőfokú intézményekben** szintén mérője célunk teljesülésének. (Végzős diákjainkat kérjük, tudassák velünk főiskolai, egyetemi felvételüket.) Az osztályfőnökök gyűjtik be az adatokat, majd továbbítja a vezetőségnek.

A **tanulmányi versenyeken** (OKTV, egyéb versenyek) elért helyezések szintén munkánk eredményességi fokát jelzik. Természetesen **házi versenyeket** is szervezünk tanulóink tudásszintjének felmérésére.

A különböző szintű **nyelvvizsgát letett tanulók száma** ugyancsak visszajelzés arra vonatkozólag, hogy milyen mértékben teljesülnek céljaink.

A **10. évfolyamos alapvizsga** három tantárgyból tanárnak is, tanulónak is információt nyújt a felkészültség szintjéről, s iránymutató a következő két tanév munkáját illetően is.

A **gyógytestnevelés** célját akkor lehet teljesülni minősíteni, ha a tanulók **fizikai állapotában, mentálhigiénés szintjében fejlődés** mutatható ki, ha sikerült a további romlást megakadályozni és a gyógytestnevelésre utalt visszakerülhet a normál testnevelési órákra.

Eredményeinket minden tanév végén összegezzük. A végső értékelést a munkaközösség beszámolója alapján az igazgató végzi el.

2.13 Az iskolai közösségi élet megszervezése

(A kötelező tanterven kívüli tevékenységek és szolgáltatások)

2.13.1 Tanórán kívüli foglalkozások

A délutáni - **tanórán kívüli** - foglalkozások közül az **énekkar** az, amelyen **kötelező a részvétel a 7., 8. és 9. évfolyamos, jó énekhangja alapján kiválasztásra kerülő tanulóink számára,** de **elvárjuk a 10-11. osztályos jó énekhangú tanulóinktól** is a részvételt az iskola színvonalas kulturális életének érdekében. A 12. évfolyamos diákjaink csatlakozását örömmel vesszük. **Énekkari tagsági vállalásukkal a tanulók egyben a kötelező közösségi szolgálatot is teljesítik, amiről igazolást kapnak.**

A szakköröket, érdeklődési köröket, nyelvvizsga-előkészítőket alkalmanként hirdetünk, amelyek indítása a jelentkezők számától függ. Tanórán kívüli foglalkozás keretében a diákok részt vehetnek akár **diákszínpad, irodalmi kör, néptáncsoport** munkájában, valamint az **iskolaújság szerkesztésében.**

A sportolni kívánóknak az **ISK (iskolai sportkör)** ad keretet (**atlétika, kosárlabda, kézilabda, röplabda, strandröplabda, labdarúgás, floorball, szertorna, tenisz, természetjárás, stb.**).

Tanfolyamokat is szervezünk, ilyen például az iskolai vöröskereszt keretében zajló elsősegélynyújtó tanfolyam.

A délutáni, tanórán kívüli foglalkozások hetente **két órában** folynak.

A tanórán kívüli iskolai foglalkozásaink ingyenesek.

Természetesen, ha a tanuló önként vállalt egy tanórán kívüli foglalkozást, a továbbiakban az a számára már kötelező az adott tanévben.

Iskolán kívül is szervezünk ismeretszerzési, kulturális, közösségfejlesztő foglalkozásokat (pl. múzeum-, színházlátogatás, természetjárás, közösségi sportolás). Ezeken az adott csoportok, osztályok számára megszervezett programokon való részvétel is kötelező az oktatás-nevelés hatékonysága érdekében. Az észak-komáromi Jókai Színházzal újra felvéve a kapcsolatot kedvezményes árú diákbérlettel az iskola diáksága egységesen részt vesz az ifjúsági előadásokon.

Az iskolán kívüli programok önköltségesek.

Egy osztály, valamint egy érdeklődési kör/fakultációs csoport számára egy félévben egy alkalommal a harmadik tanóra után szervezhető ilyen jellegű program iskolán kívül. Egy

pedagógus egy félévben legfeljebb két alkalommal szervezhet tanulócsoporthoz számára iskolán kívüli tevékenységet, vagy kísérhet tanulócsoporthoz iskolán kívüli programra.

2.13.2 Ifjúsági Vöröskereszt

2018. szeptember 1-jén – egy sikeres pályázat eredményeképpen - a **Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Bázisiskolája** lettünk. A 2020/2021-es tanévtől gimnáziumunk minden tanulója kötelezően tagja a *Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Jókai Ifjúsági Alapszervezetének*, aminek köszönhetően iskolánkat támogatja a Magyar Vöröskereszt. Egy jelképes összeg az éves tagdíj, amelyből az iskolánkban működő **vöröskeresztes szakkör** munkájára is fordíthatunk (pl. kötszerek, eszközök vásárlása). Az iskola tanárai, dolgozói ugyancsak tagjai lehetnek az alapszervezetnek.

A helyi alapszervezetünk éves munkaterv alapján tevékenykedik egy pedagógus mint titkár és az igazgató mint elnök irányításával a regionális vezetővel együttműködve.

Vöröskeresztes tagjainknak **elsősegély tanfolyamot** is szervezünk, aminek keretében felkészítjük az érdeklődő diákokat a jogosítványhoz szükséges **elsősegély vizsgára**.

Rendszeresen részt vesznek tanulóink a Magyar Vöröskereszt által szervezett **elsősegélynyújtó versenyeken, egészségvédelmi akcióprogramokon, faültetésen, ...**

Diákjaink **közösségi szolgálatot** is teljesítenek a Magyar Vöröskeresztnél (véradásra felhívó plakátok ragasztása, karácsonyi adománygyűjtés, rendezvényeken segítségnyújtás, ...).

2.13.3 Egyéb - a kötelező tanulási időn túl igénybe vehető - iskolai szolgáltatások

Térítésmentes szolgáltatások:

- a) konzultáció tanulási problémákról
- b) kötetlen tárgyú konzultáció tanárral (más iskolai szakemberrel)
- c) felkészítés tanulmányi versenyre
- d) felkészítés egyéb, tanulóknak hirdetett versenyekre
- e) egyéni, öntevékeny könyvtárhasználat
- f) egyéni, öntevékeny számítógéphasználat
- g) egyéni, öntevékeny sportpályahasználat
- h) speciális tanácsadások (pályaválasztási, jogsegély stb.)
- i) reggeli ügyelet 1/2 8-tól
- j) egyéb ügyelet
- k) egészségügyi szűrések (fogászati, mozgásszervi, egyéb)
- l) iskolaorvosi rendelés

Térítéses szolgáltatások:

- m) egyéni, öntevékeny tornateremhasználat
- n) speciális tanfolyamok (gépjárművezetés, tánciskola)
- o) büfé
- p) fénymásolás

A fenti szolgáltatások igénybevételének egyéb (nem anyagi) feltétele nincs, azok **alanyi jogon** (térítéses, önköltséges szolgáltatások a térítési díj befizetése jogán) megilletik valamennyi beiratkozott tanulót.

2.13.4 Tanulmányi ösztöndíj

Iskolánk alapítványa (Komáromi Jókai Mór Gimnázium Kincs-Tár a Tehetségért Alapítvány) minden évben **tanulmányi versenyt** hirdet a kiemelkedő tanulmányi munkát végző tanulók számára, melynek feltétele a példamutató magatartás mellett, hogy a pályázó tanulmányi átlaga legalább 4,2 legyen, s négyesnél rosszabb osztályzattal ne rendelkezzen. A rangsorolásnál figyelembe vesszük (szintén pontozással) a nyelvvizsgákon, tanulmányi versenyeken elért eredményeket.

Dián Ferenc tervezőmérnök emlékére **ösztöndíj pályázatot** is hirdet az iskola szerény anyagi körülmények között élő, de jó tanulmányi eredményű tanulói számára. A feltételek, az elbírálás megegyezik a tanulmányi versenyével, kivéve, hogy ebben az esetben a tanulmányi eredmény alsó határa 4,0-es átlag.

2.13.5 Tanulmányi kirándulások, táborok

Évfolyamonként **két-két munkanapot** biztosítunk az **osztályoknak kirándulások lebonyolításához**, mivel fontosnak tartjuk annak információszerzési, hazaszeretet érzését erősítő, közösségformáló és egészségnevelő szerepét.

Komárom Város Önkormányzata minden évben támogatási pályázatot hirdet **határon túli magyar emlékhelyek felkeresésére**, amely lehetőséggel élve osztályaink elsősorban a Felvidéken, valamint Burgenlandban tesznek magyar történelmi kalandozásokat.

Az iskolai Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló országgyűlési határozat alapján a **hét-tizenkettedik évfolyamok valamelyikén szervezzük meg a határon túli kirándulásokat.**

A határon túli kirándulásokat a **Határtalanul! program** keretében központi költségvetés támogatja. Az állam támogatásával diákjaink osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyarlakta területein, így személyes tapasztalatokat szereznek a külhoni magyarságról. A program célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.; <https://bgazrt.hu/tamogatások/hatartalanul/>). A Határtalanul! programban pályázat útján van lehetőségünk részt venni, amire első ízben 2019 tavaszán került sor, amikor a 7. osztállyal Erdélyben tettünk ötnapos tanulmányi kirándulást a magyar történelmi emlékhelyek felkeresésével. A következő pályázó csoportjaink Szlovéniában és Erdélyben szereztek tapasztalatokat a határon túli magyarságról.

Egynapos/egyhetes/tíznapos **külföldi tanulmányi kirándulásokat** is szervezünk célnyelvi országokba (Anglia, Olaszország, Ausztria, Németország) az országismeret bővítése, illetve más kultúrák jobb megismerése érdekében.

Minden év februárjában **ausztriai sítáborba** invitálják testnevelőink a tanulókat, amely tábor résztvevői csak a mi diákjaink. Az **erdei gyalogos**, valamint a **vízi vándortábort** minden évben meghirdetik iskolánk tanulói körében a vándortáborvezetői végzettséggel rendelkező pedagógusaink hazánk valamelyik gyönyörű hegységébe, vízi világába.

Ezen kívül évenként változó, milyen egyéb túrán (pl. Kalandtúra), táborban (pl. Erzsébet-tábor) vehetnek részt tanulóink.

A kirándulások, táborok önköltségesek (kivéve: Erzsébet-tábor).

2.13.6 Hazai projektjeink

Aktív Iskola

Gimnáziumunk is csatlakozott a 2023/2024-es tanévtől a Magyar Diáksport Bizottság által kidolgozott **Aktív Iskola Programhoz**, melynek fő célja, hogy minél több diákot tudjon sportolásra ösztönözni és azt elérni, hogy még inkább életük részévé váljon a mozgás. Iskolánk tanórán kívüli foglalkozásainak, programjainak kínálatára eddig is jellemző volt a mozgás előtérbe helyezése, „Aktív Iskolaként” még inkább tudatosabban tervezzük, szervezzük – az MDSZ támogatásával is – ezeket a tevékenységeket (pl. a Magyar Diáksport Napján játékos sportolás, asztalitenisz az aulában, rendhagyó testnevelésóra – sportfesztivál, Jókai legerősebb lánya és fia), illetve veszünk részt diákjainkkal egyéb tömegsportrendezvényeinken (pl. körzeti fair play labdarúgótorna, Mozdulj Komárom! városi rendezvény, Komárom-Komarno utcai futóverseny).

Ökoiskola

Az Ökoiskola címet szintén a 2023/2024-es tanév elején - a tavalyi tanévben pályázva - nyertük el három évre.

Rendszeresen csatlakozunk a Fenntarthatósági Témahéthez és a Világ Legnagyobb Tanórája programhoz, az Állatvédelmi Témahéthez, stb. 2018-tól bonyolítunk természettudományi napot előadásokkal, vetélkedőkkel, filmnézéssel, ppt-s tanulói előadásokkal, természetfotókiállítással. Egy osztály felelős a téli madáretetésért az iskolaépület környezetében. Odukat helyeztünk el az iskola udvarán. Az osztályok ősszel az iskola területén és a szomszédos ligetben összegereblyézik a lehullott lombot.

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot Komárom környezetvédelmi referensével és részt veszünk a város környezetvédelmi programjaiban (pl. *Autómentes nap*, „Te szedd!” akció). A Jókai Ligetben elhelyezett madáretetőt rendszeresen feltöltjük, gondoskodva eleségről a madaraknak. Fenntarthatósági Kupán szerepeltünk eredményesen, és iskolánk környezetét is szépítjük (szemétszedés, faültetés).

A természettudományi csoportok számára tanórán kívüli szakmai programokat, terepgyakorlatokat is szervezünk.

2022-ben csatlakoztunk az Agrárminisztérium, a Belügyminisztérium Köznevelési Államtitkársága és az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME) közreműködésével megvalósuló nemzetközi kezdeményezéshez, az Európai Mézes Reggelihez, melynek

keretében egy méhészt színes előadást tart a méhészetéről, méztermeléséről, a diákok a méhek jelentőségére, védelmére felhívva a figyelmet iskolarádiós műsorban tájékoztatják társaikat. A Kisvárosi Önkéntes Szemétszedők programsorozatában is aktívan részt vettünk (kreatív tevékenységek, előadások). Szelektíven gyűjtjük a hulladékot, a használt ételajat is; papírgyűjtést szervezünk. Erdei vándortábor és vízi vándortábor keretében természetismereti fejlesztés is zajlik.

OH Bázisiskola

A 2023/2024-es tanévtől szintén három tanéven keresztül viselhetjük a kiérdemelt Oktatási Hivatal Bázisiskolája címet.

Három joggyakorlatunk, amelyet tájékoztatókon, előadásokon (jelenlétben vagy online), valamint a gyakorlatban megosztunk az érdeklődőkkel, ösztönözve őket az átvételre:

- minőségfejlesztési tréningek
- etika témahetek
- erősségközpontú oktatási program/boldogságóra erősségek program (a Jobb Veled a Világ Alapítvány engedélyével, támogatásával)

A terjesztendő joggyakorlatok számát bővíthetjük a következő években.

Örökös Boldogiskola, Erősségközpontú Iskola

A tevékenység bemutatása az 1.2.1.2 pont alatt olvasható: Boldogságóra Erősségek Program.

2.13.7 Külföldi, nemzetközi kapcsolatok, projektek

Diákcsere

Huszonhárom évig tartott (2003 és 2007 között négy év kihagyással) **diákcsere kapcsolatunk a hollandiai Sneek városának középiskolájával**. Minden év tavaszán (április-május) érkezett hozzánk egy holland diákcsoporthoz (15-25 fő) kísérőtanáraikkal és töltött el egy hetet iskolánk tanulóival, azok családjánál elszállásolva Komáromban és környékén. Megtekintették iskolánkat, órákat látogattak, valamint csillagtúrákat tettek nap mint nap, ismerkedtek hazánk szépségeivel (Budapest, Balaton, Pannonhalma, Győr, Visegrád).

Az őszi vizontlátogatás során tanulóink és tanáraik betekintést nyertek a holland családok mindennapi életébe, megismertek egy külföldi iskolát és megtekintették Hollandia természeti és ember alkotta értékeit, miközben az angol vagy a német nyelvet gyakorolták.

Ez a kapcsolat elfáradt, tanulói érdeklődés és tanári támogatás hiányában – elsősorban a holland partner oldaláról – abbamaradt.

2015-ben új kapcsolatunk alakult ki a lengyelországi Piaseczno II. János Pál pápáról elnevezett gimnáziumával. A diákcsere ugyanazon az elven működött, ahogy a hollandiai diákcsere,

azonban ezen belül még a résztvevő diákok aktív munkát is végeztek (képzőművészeti, irodalmi alkotások, bemutakozó műsor készítése és előadása).

A lengyel iskolarendszer átszervezése miatt a partnerintézmény is átalakult, és így a kapcsolat is megszűnt.

Egy új lengyel együttműködés indult el 2019 tavaszán Komárom partnervárosának, Sosnowiecnak egyik középiskolájával (IX Liceum Ogólnokształcące w Sosnowcu). A diákcsere-tartalommal is megtöltöttük. Az egyik kölcsönös cserelátogatás az elsősegélynyújtás, vöröskeresztes tevékenység, katasztrófavédelem körében zajlott, egy másik témája az önkéntes munka, közösségi szolgálat.

Az **Erasmus+ program keretében** két olyan külföldi partneriskolával 2020-ban indítottunk új együttműködést, amelyekkel 1997 óta a Socrates programmal kezdődött a kapcsolatunk: a németországi schleusingeni Georg Ernst Hennebergisches Gymnasium-mal és a finnországi lieto Liedon Keskuskoulu-val. Az Erasmus+ program lezárult, de ez után is vendégül láttak diákjaink német tanulókat Schleusingenből. A jövőben is megtaláljuk a lehetőséget az együttműködésre.

Célja ezeknek a tevékenységeknek: más kultúra megismerése, világismeret bővítése, baráti kapcsolatok kialakítása (toleranciára nevelés), idegennyelv-tudás elmélyítése.

Összefoglalva elmondható, hogy a **tanórán kívüli** foglalkozások, tevékenységek, programok a differenciálásra való törekvés keretében szerveződnek, s mindenképpen a tehetség, a képesség kibontakozását, a szociális hátrányok enyhítését segítik.

2.14. Az iskola hagyományai

1998 óta azokat a tanulóinkat, akik a négy, ill. hat év alatt végig kitűnő teljesítményt nyújtottak, a ballagási ünnepségen **Jókai-émlékplakettel** jutalmaztuk. **2008-tól minden évben megkapja egy végzős tanuló ezt a díjat, annak elismeréseként, hogy a gimnáziumi évek alatt kiemelkedően teljesített a tanulmányokban, a közösségért végzett munkában és magaviselete sem hagyott kivetnivalót maga után.** A díjazott tanuló kiválasztása előzetes tanári és diákvélemények figyelembe vételével történik egy bizottság döntése alapján. Szavazategyenlőség esetén az igazgató véleménye dönt.

Az "**Eredményeink**" faliújságon figyelemmel kísérhető az adott tanév folyamán, melyik tanuló, melyik versenyen, milyen eredménnyel végzett, valamint az is, melyik tanuló tett nyelvizsgát.

Az éves, hagyományos rendezvényeink:

- **gólyanap,**
- **gólyabál,**
- **mikulás,**
- **karácsonyi süteménysütés,**
- **karácsonyi ünnepség** (1996 óta, 2010-től templomban),
- **szalagavató bál** nyitótáncal (1997 óta),

- **Jókai-nap** (1975-ben indult, majd 1976-ban, 1977-től kétévente kerül februárban megrendezésre): irodalmi, képzőművészeti pályázatok kiírása (korábban a megyei és a felvidéki középiskolás tanulók körében), irodalmi, zenei vetélkedő, verseny lebonyolítása, egy-egy neves előadó felkérése, tanulóink irodalmi, zenei produkciói,
- idegen nyelvi est (1996-ban indult), későbbiekben – 2007-től - idegen nyelvi napok, majd 2017-től egy idegen nyelvre fókuszáló **idegen nyelvi nap**,
- **Művészeti Hét:** (1999-től kétévente) művészetekkel kapcsolatos ismeretterjesztő előadás, képzőművészeti kiállítás, táncház, mesemondó és szavalóverseny, filmvetítés, zeneiskolás tanulóink koncertje,
- környezetvédelmi nap (tíz évig): természetfotó-verseny és –kiállítás, vetélkedő, ismert szakember előadása, **természettudományi nap** (2018-tól, a Fenntarthatósági témahét ideje alatt),
- „A Jókai legerősebb lánya, fia” (2005 óta, kétévente),
- **diáknapi,**
- **házi tanulmányi versenyek,**
- **ballagás**

Hagyományainkat őrizzük, ápoljuk, hiszen ez is hozzájárul, hogy legyen múltunk, de alkalmazkodva a változásokhoz, az új igényekhez, módosítunk is és új hagyományokat is teremtünk.

3. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program hatálybalépése

A Pedagógiai Program 2024. szeptember 02-án a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, és visszavonásig érvényes. A felülvizsgált Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2020. év április hó 30. napján készített (előző) Pedagógiai Program.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi a fenntartó, a nevelőtestület, a diákönkormányzat, az intézményi tanács, ennek hiányában az iskolaszék, óvodaszék, kollégiumi szék, ennek hiányában a szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az igazgatóhoz kell betervezni. A Pedagógiai Program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

Kelt: Komárom 2024. aug. 21.
....., ... év ..... hónap ..... nap

.....
igazgató

A Pedagógiai Program nyilvánossága:

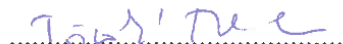
A pedagógiai program az iskola honlapján (www.jmgk.hu) olvasható, kinyomtatott formában az igazgatói irodában megtalálható

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot az intézmény osztályfőnöki szakmai munkaközössége 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

a munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény magyar-történelem-művészeti szakmai munkaközössége 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

a munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény matematika-digitális kultúra szakmai munkaközössége 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

a munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény idegen nyelvi szakmai munkaközössége 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

a munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény természettudományi szakmai munkaközössége 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

.....
a munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézmény testnevelés szakmai munkaközössége 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

.....
a munkaközösség vezetője

A Pedagógiai Programot az intézményi tanács 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

.....
intézményi tanács képviselője

A Pedagógiai Programot a szülői szervezet 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

.....
szülői szervezet képviselője

A Pedagógiai Programot a diákönkormányzat Komárom, 2024. augusztus 21-én tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy iskolaszék hiányában a diákönkormányzat véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

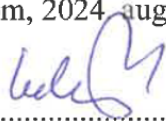
Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

DÖK képviselője

A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával 2024. augusztus 21-én került megalkotásra, melyről jegyzőkönyv és jelenléti ív készült.

Kelt: Komárom, 2024. augusztus 21.

.....
igazgató

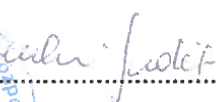

.....
a nevelőtestület képviselője

Jelen Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a Tatabányai Tankerületi Központ képviseletében mint az intézmény fenntartója jóváhagyom. Az esetlegesen felmerülő finanszírozási igények a kötelezettségvállalás rendje szerint, egyedileg kerülnek elbírálásra.

Kelt: Tatabánya, 2024. év augusztus. hónap 30. nap

.....
Vereckei Judit
tankerületi igazgató
fenntartó képviselője

